

Fra Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken

Kontaktperson: Elisabeth Østgaard, elisaost@gmail.com

Til Trondheim kommune og Campusprosjektet NTNU, v/

Byplankontoret, byplan.postmottak@trondheim.kommune.no, byplansjef Ragna Fagerli ragna.fagerli@trondheim.kommune.no og Jofrid Burheim, Jofrid.burheim@trondheim.kommune.no med flere.

WSP Norge AS (på vegne av campusprosjektet NTNU), arnhild.herrem@wsp.com

Innspill til «Tilleggsutredninger» til Planprogram for samlet campus i Trondheim - offentlig ettersyn

Innledning

Folkeaksjon Bevar Høyskoleparken (FBH) oversender her våre innspill til «Tilleggsutredningene» til planprogrammet for samlet campus i Trondheim.

Det er viktig for FBH, på vegne av byens befolkning å få god byutvikling og et godt "bycampus". Vi har fulgt campusprosjektet på NTNU tett siden 2015 og vi har satt oss grundig inn i materialet som er utarbeidet fram til nå. FBH mener å ha gitt mange konstruktive kunnskapsbaserte innspill til prosjektet.

Som nevnt i tidligere innspill, i møter og i media, opplever vi at våre og andres høringsinnspill i liten grad blir gjengitt. Videre erfarer vi at vurderinger om hvordan innspillene konkret har blitt tatt hensyn til, ev. hvorfor de ikke blir tatt hensyn til, ikke kommer klart fram av oppsummeringer laget av WSP. Av den grunn legger vi her ved (a) alle innspill vi og enkelte andre aktører har sendt inn tidligere. Vi legger også ved (b) fem politiske vedtak fra Formannskapet, Bygningsrådet og Ungdommens Bystyre, fra 2016-2018, som vi mener ikke er tatt tilstrekkelig hensyn til i planprosessen og -arbeidet som campusprosjektet har utført.

FBH ber om å få en skriftlig og konkret tilbakemelding på hvordan, og ev. hvorfor ikke, våre innspill i pkt (a) er fulgt opp i prosessen. Vi ber også om en konkret tilbakemelding på hvordan planmyndigheten mener disse vedtakene i pkt (b) konkret er fulgt opp til nå, og vil følges opp fram mot endelig fastsettelse av planprogrammet for samla campus ila. 2019.

Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken overleverte i oktober 2017 hele 1350 underskrifter mot utbygging i Høyskoleparken til varaordfører Ola Lund Renolen. Til orientering har vår side på Facebook <https://www.facebook.com/bevarhoyskoleparken/> nå over 3800 «likere». Vi har et opprop gående som har fått over 700 underskrifter, https://www.opprop.net/signatures/bevar_hele_hoyskoleparken/?&start=700. Vi mener dette er helt klare og entydige tilbakemeldinger på at Høyskoleparken betyr svært mye for svært mange, og at det i seg selv er grunn god nok til å la parken leve med sine unike kvaliteter UTEN nye bygg.

Innspill til «tilleggsutredning», ang. mangler og uoversiktlig planprosess

I «tilleggsutredningen», s. 12, står det at «NTNU campusutvikling har vurdert andre muligheter (*enn bygging langs Klæbuvegen*), ... og det er ønskelig å få innspill/merknader til resultatene av disse vurderingene.»

FBH har "folkets" ståsted i pågående planarbeid. Vi får tilbakemeldinger om at både folkevalgte og folket synes det er utfordrende å forstå hva som skjer, hvem som tar avgjørelser, når, på hvilket grunnlag og hva man skal uttale seg om og til. Flere involverte i FBH har fagkompetanse på byplanlegging og byutvikling, og kan se og vurdere saken fra et faglig ståsted.

«Tilleggsutredningen», som nå er på høring, er en forenklet oppsummering av en mulighetsstudie som campusprosjektet har fått utarbeidet. Flere av vurderingene og illustrasjonene fra mulighetsstudien er ikke tatt med i «tilleggsutredningen». Dette gjør «tilleggsutredningen» mangelfull og vi mener at den til dels framstiller flere forhold feilaktig.

Tilgjengelighet

I informasjonsmøtet 25.10.2018 ble det bedt om at mulighetsstudien ble tilgjengeliggjort for interessenter. Innspill i møtet er ikke være fulgt opp. Mulighetsstudien fra Eggen er ikke lagt ut på kommunens nettsider sammen de andre dokumentene, under kunngjøring. Lenke til campusprosjektets nettsider går ikke direkte til mulighetsstudien og de geotekniske vurderingene, og det oppleves derfor som vanskelig og til dels umulig å finne disse vedleggene kun med den generelle lenken.

Manglende konsekvensutredning og ROS-analyse i tilleggsutredningen:

I «tilleggsutredningen», s. 15, står det at «... tomtene i tilleggsutredningene inngikk i konsekvensutredning og ROS-analyse som lå ved forslag til planprogram på høring i forrige runde». Vi tolker dette som om campusprosjektet og Trondheim kommune ikke ser det nødvendig å vise disse utredningene nå, sammen med de nye mulighetsstudiene. FBH er uenig i denne vurderingen, og mener det gir en mangelfull framstilling av saken. Vi begrunner dette blant annet med:

- Trondheim kommunen ved planmyndigheten/prosjektleder har uttalt i informasjonsmøte i april 2018 at utredningene som lå ved planprogrammet til daværende høring var mangelfulle og ikke metodisk gode nok. De var sprikende/ikke konsistent (campusprosjektet og planmyndigheten hadde lagt fram hver sine utredninger som kom fram til ulike resultat for virkninger for flere tema) og utredningene stemte ikke overens med det aktuelle tiltaket (etter at politikerne skrinla konkurransekonseptet).
- Det oppleves som vanskelig, og til dels umulig, for «mannen i gata» å finne fram til «konsekvensutredning og ROS-analyse som lå ved forslag til planprogram på høring i forrige runde». Å ikke finne fram vanskeliggjør muligheten til å se konklusjonene «fra forrige runde» i sammenheng med «oppsummeringer» i «tilleggsutredningen» som nå er på høring. Dokumentene det vises til i tilleggsutredningen ligger svært langt bak i det digitale saksarkivet til campusprosjektet, og er derfor svært vanskelig å finne for de som er interessert i å få repetert hva som er vurdert som virkninger for friluftslivet, kulturmiljøet og naturmangfoldet dersom det skal bygges i parken
- «tilleggsutredningen» oppleves svært mangelfull. FBH kan ikke se at den belyser virkninger for miljø og samfunn, for relevante tema som kulturmiljø, naturmiljø og nærmiljø. Den kun er en vurdering av måloppnåelse av tiltaket ut fra NTNU sine egne kriterier og ikke ut fra samfunnets helhetlige mål.
- FBH mener at «tilleggsutredningen», som et minimum, burde inneholdt en oppsummering av virkningene som kom fram i konsekvensutredningene som lå ved planprogrammet til høring. Vurderingene derfra burde vært tatt med i avsnittene for «oppsummering» av de enkelte delområdene i «tilleggsutredningen». I Byplankontorets konsekvensutredning, s. 8, 13 og 14, som var på høring i vår er det vurdert at utbygging i Vestskråningen, område benevnt med bokstaven «O» har samlet middels negativ konsekvens. Dette beskrives slik, s. 8:

«Tiltak kan bli negativt for landskapsøkologiske sammenhenger og kan skape barrierer for naturen. Tiltaket kan redusere barrierer for ferdsel. ... Tiltak her vil redusere lesbarheten av Høgskoleparken som landskapsskille og svekke den historiske sammenheng mellom Gløshaugen, parken og bydelen. Tiltak vil kunne redusere bruksmulighetene i parken.»

«Tilleggsutredningen» oppsummerer derimot utbygging i Høgskoleparken (Vestskrånningen) slik, s 48.

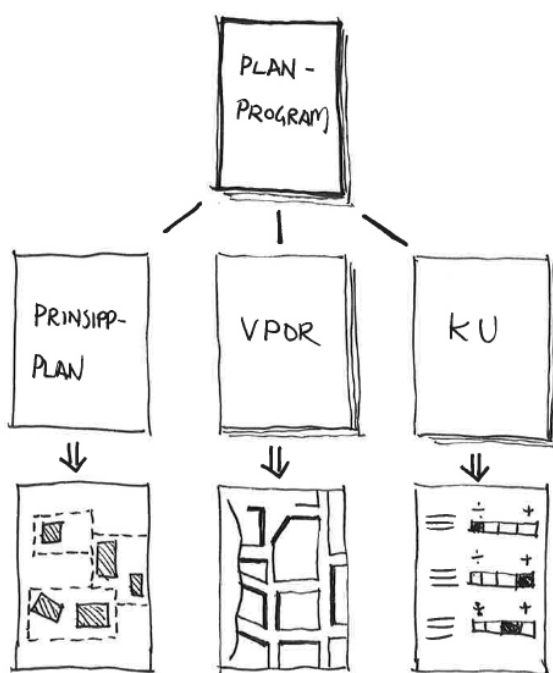
«... Utbyggingsforslagene ivaretar parken og dens sammenheng fra nord til sør. Med mer bebyggelse mot parken fra Hesthagen og på plataet på Gløshaugen kan avstandsopplevelsen forkortes, og nye bygg med utadrettede aktiviteter mot bakkeplan kan aktivere parken og forbindelsen, ... Tiltaket utfordrer grønne verdier og fører til endringer av parken. Alle parkens funksjoner vil fortsatt være ivarettatt, og rekreasjonsmulighetene for bydelen vil fortsatt være svært bra.»

Folkeaksjonen mener dette dokumenterer at utredningensom nå er på høring er mangelfull og misvisende, og at både folkevalgte og «mannen i gata» blir «villedet» og ikke opplyst om reelle virkninger av nye universitetsbygg i Høgskoleparken.

- Illustrasjoner av sol- og skyggevirksomheter, vist for eksempel på s. 57 i mulighetsstudien, er ikke vist eller ikke omtalt i «tilleggsutredningen». Studiene viser at store deler av den populære og mye brukte Hestehagelunden i Vestskrånningen blir skyggelagt hele vinterhalvåret dersom det bygges her i sørlige deler av Høgskoleparken. FBH mener dette også dokumenterer at utredningen er mangelfull, og at både folkevalgte og «mannen i gata» også på dette punktet blir «villedet» og ikke opplyst om reelle virkninger av nye universitetsbygg i Høgskoleparken.

Planmyndigheten og NTNU ved campusprosjektet har bestemt at det endelige planprogrammet, med vedlegg, skal erstatte utarbeidelse av en kommunedelplan/ områderegulering for samla campus. FBH har laget et enkelt diagram som viser hvordan vi oppfatter «planprogram med vedlegg» i denne saken. Diagrammet illustrerer hvordan de ulike dokumentene i saken om planprogrammet må henge sammen for å kunne «erstatte en områdereguleringsplan».

PLANPROGRAM MED VEDLEGG FOR SAMLET CAMPUS

PLANPROGRAM med vedlegg erstatter område-regulering /overordna plan og skal være kunnskaps-grunnlag og rammer tilsvarende en slik plan.

PRINSIPPLAN - et veiledende plankart med tomter og bebyggelse, antatte høyder og volum og planområder for detaljregulering

VEILEDENDE PROGRAM FOR OFFENTLIGE ROM OG FORBINDELSER - VPOR - veiledende kart med prioriterte gater, parker og byrom, prinsipper og kapasitet for grønn mobilitet (gange, sykkel, buss)

KONSEKVENsutredning - KU - virkninger av tomter og bebyggelse vist i prinsippplanen, beskrive verdivalg som er gjort (hvilke tema/verdier er prioritert framfor andre), må suppleres med utredning av landskap og bybilde som egne tema

Det har til nå ikke blitt lagt fram et komplett materiale for planprogram med vedlegg, og det har derfor ikke har vært mulig å ta stilling til hva som er tenkt som det byplanmessige hovedgrepet for samla campus, og dermed heller ikke hva som blir omfanget og virkningene av samlet campus.

Når denne saken nå består av så mange deler og dokumenter, er det ekstra viktig for folk og folkevalgte å få se og forstå helheten og sammenhengen for å kunne ta stilling til og uttale seg om prosjektet. Det oppleves frustrerende å først skulle uttale seg om nye bygg og volum, uten å vite hva som er vurdert som viktige byrom, parker, møteplasser og andre mellomrom. Det er sagt at VPOR, «program for rommene i mellom byggene» vil komme på høring senere i prosessen. FBH mener det naturlig å se bygningsvolum i sammenheng med rommene i mellom, slik at vi får mulighet til å gi en samlet uttalelse om både volum og mellomrom. FBH ber om at

- planmyndigheten sørger for at det endelige Planprogram for samla campus, med prinsipplan, VPOR og KU, inkl. landskapsbilde (som enda ikke er vurdert!) gir et komplett planmateriale, slik det kreves i andre plansaker iht. plan- og bygningsloven.
- endelige Planprogram med vedlegg er et entydig og komplett kunnskapsgrunnlag, som er enkelt for alle parter å sette seg inn i og forstå.
- materialet tydelig presenterer virkninger og viktige verdivalg som er gjort.

Verken rådmannen, folkevalgte politikere eller befolkningen har enda fått mulighet til å ta stilling et samlet og oversiktlig materiale som er konsistent og i tråd med tidligere føringer fra politiske vedtak og som viser et realistisk grep. Folkeaksjonen oppfordrer planmyndigheten om å lage en foreløpig komplett pakke med planprogram, prinsipplan, VPOR og konsekvensutredning (KU) som SAMLET sendes ut på høring, før sluttbehandling og fastsettelse av endelig planprogram med vedlegg.

Innspill til «tilleggsutredning», ang. politisk vedtak om «bedre forbindelseslinjer ... må i størst mulig grad planlegges med åpne løsninger uten bygg»

I politisk vedtak i mars 2018, ba politikerne om å få se hvordan forbindelser mellom Elgeseter- og Gløshaugplatået kan løses UTEN bygg i Hestehagelunden.

I dokumentene som er på høring finner vi i vurdering av Hesthagen/Vestskråningen kun ett nytt forslag om forbindelser uten bygg, i tillegg til å ha sti i parken. Denne ene løsningen som er vist, er en stor gangbrukskonstruksjon hengende 15-20 meter over parken. Løsningen gir en massiv konstruksjon som vil oppleves svært dominerende sør i parken, selv om den foreslås med glassvegger. En hengende gangbrukskonstruksjon vil ta utsyn, lage skygge i parken og oppleves som en visuell barriere.

Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken mener at campusprosjektet ikke har svart ut bestillingen fra politikerne tilstrekkelig, svaret oppleves hverken som godt eller oversiktlig.

FBH har laget notat som vi mener svarer på politikernes bestilling, vedlagt. Campusprosjektet og planmyndigheten kan gjerne bruke og/eller supplere dette dokumentet og legge det på høring sammen med VPOR. Da vil det være mulig for både politikere, universitetets ansatte, studenter og beboere på bycampus å uttale seg til hvilke løsninger som kan være best og få høyest bruk og dermed høyest effekt og samfunnsnytte.

Å etablere en slak gangsti helt sør i høyskoleparken, fra Hestehagen og inn mot den bratte skråningen sør for Realfagsbygget, med en heisløsning der bakken er på det bratteste, mener FBH vil være den beste, den billigste og den mest skånsomme løsningen for høyskoleparken.

Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken ber om at det som del av VPOR og til slutt som del av Planprogrammet med vedlegg, må gjøres grundigere rede for hvordan forbindelseslinjer kan planlegges med åpne løsninger uten bygg, med utgangspunkt i våre forslag til løsninger vist i notatet som følger vårt innspill.

Innspill til «tilleggsutredning», ang. kapittel 8.7 Hesthagen/Vestskråningen

I «tilleggsutredningen» for Hestehagen/Vestskråningen, tabell s. 46, kan vi regne oss fram til at utbyggingsmuligheten som er vist i Vestskråningen kan gi ca. 13000 kvm universitetsbygg. Dette er en svært liten andel av det totale behovet i prosjektet. Ifølge NTNU selv, blant annet uttalt av rektor Bovim og campusprosjektleder Kvidal i flere møter, finnes det rom for disse kvadratmeterne på andre tomter. Bygging i denne delen av parken vil altså ikke ha vesentlig betydning for å oppnå en samla campus og et godt bycampus.

For parken og bystrukturen rundt Gløshaugen vil det derimot ha store negative virkninger å bygge universitetsbygg i Hestehagelunden. Utbyggingen vil redusere bokkvalitetene for naboer, spesielt nord for Hestehagen svært mye og dermed påvirke nærmiljøet negativt.

Konsekvensutredningen som var på høring i vår viser at utbygging i Vestskråningen/Hestehagelunden er negativt for kulturmiljø, friluftsliv og nærmiljø. I «tilleggsutredningen» nevnes ingen negative virkninger av å bygge i denne delen av parken, jf. strekpunkt i avsnitt over.

Folkeaksjonens støttespillere, som er lokalkjent i området, vet at denne sørlige delen av Høyskoleparken/Vestskråningen, også kalt Hestehagelunden, har svært mange gode og helt spesielle kvaliteter. Landskapet er karakteristisk med en skålform og en rygg med unike solforhold og utsikt mot sør og vest. Her er 40-50 høystammede friske parktrær av ulike slag som er egnet for slakkline og hengekøyer. Disse benyttes i stor utstrekning blant annet av studenter hele sommerhalvåret. Barnehagene i området har Hestehagelunden som turmål gjennom hele året, da det ligger som det nærmeste og trygge naturpregede området som også de minste barna kan nå til fots. En utbygging i denne delen av parken vil helt endre det naturpreget som nettopp er en av årsakene til områdetets popularitet. Alle disse forhold er gitt som innspill i åpne møter og i skriftlige innspill i prosessen. Når vi ser at lite eller ingenting av det som er gitt av innspill kommer fram i «tilleggsutredningen» oppleves «medvirkningen» nytteløs og lite meningsfull, og det er utfordrende med tanke på å skulle ha et konstruktivt samarbeid om utviklingen av et godt bycampus i bydelen Elgeseter.

Innspill til «tilleggsutredning», ang. byrom og pågående arbeid med VPOR for bycampus

Campusprosjektet har blant annet som mål at samla campus skal være «urbant», «ha nettverk av knutepunkt», og være «samlende». De ønsker at universitetet skal åpne seg mot byen og omgivelsene mer enn i dag, at det skal være attraktivt for andre enn studenter og ansatte å bevege seg rundt på campus og at det skal bli flere byrom og fristende møteplasser som trekker til seg folk både dag og kveld.

To steder med stort potensial for oppgradering som attraktive urbane møteplasser og knutepunkt er nederst og øverst i Hestehagelunden, nettopp der campusprosjektet ønsker å legge store bygninger.

På toppen av Hestehagelunden ligger kantina og vringlearealer i Realfagsbygget, som med små grep, nesten uten kostnader, kan åpnes ut mot solsida mot sør og vest. Her er det allerede et uteamfi, et flott kunstverk, det er skoleveg, folk lufter hunden eller bare sitt eget hode, og det ligger akkurat midt mellom og bare 250 meter fra de to metrobusstasjonene Gløshaugen og Elgeseter/Abels gate. På toppen av Hestehagelunden møtes forbindelsen nord-sør, langs vestsiden av Gløshaugen, og forbindelsen øst-vest, mellom Sem Sælands veg og Høyskoleparken med gangvegen ned til Elgeseter. Dette er allerede i dag et knutepunkt, og det har stort potensiale for å bli et av de mest attraktive byrommene på Gløshaugen og i et nytt bycampus.

Nederst i Hestehagelunden møter parken Schøyens gate/Hestehagen, og kvartalsstrukturen på Elgeseter. Her er parken vestvendt med mye sol, og ny bebyggelse i Hestehagen vil vende seg mot øst, ut mot parken, som kan opparbeides med amfi med sitteplasser og aktivitetsmuligheter. Schøyens gate er allerede i dag en mye brukt gate som skoleveg, og snarveg til Klæbuvegen barnehage, eller mot byen for de som bor sørøst for Hestehagen. Schøyens gate har svært lite biltrafikk, den følger parken og de fredelige boligområdene. Også her er det i dag et knutepunkt, og det vil helt naturlig bli en sentral møteplass mellom attraktive forbindelser i bygatene både i nord-sørretning i Schøyens gate, og forbindelsen mellom Elgesetergate-Klæbuvegen og Sem Sælands veg i øst-vest-retning.

Når campusprosjektet ser på muligheter er det mye snakk om bygg, eller volum, og det er bygg/volum som vises i «tilleggsutredningen» som nå er på høring. Samtidig vet vi at byrommene imellom, inkludert Høyskoleparken, vil være av de viktigste faktorene for å oppnå et godt bycampus med mangfoldig byliv. Det er byrommene i bycampus som vil gi en urban og «byintegret» opplevelse, og som vil være del av nettverket av knutepunkt for møter mellom universitetet og byen forøvrig.

FBH ber om at Høyskoleparken med alle sine kvaliteter og funksjoner må behandles og ses på, på samme måte som campusprosjektet ser på bygg og volum, som et selvstendig objekt.

Høyskoleparken er allerede i dag et vesentlig element i bycampus og blir enda viktigere med en utvidelse av både bygningsvolum rundt parken og med et økt antall studenter og ansatte. Parken har et postesial som enda bedre tilrettelagt og attraktivt byrom, utviklet på sine egne premisser med dagens avgrensning uten reduksjon av areal. Som eksempel kan vi nevne Nygårdsparken i Bergen som nylig er rehabilitert og oppgradert til et svært populært parkområde midt på campus i Bergen. «UiB vil legge til rette for større bruk av Nygårdsparken og bidra til at parken blir et attraktivt sted for rekreasjon for alle», sier rektor Dag Rune Olsen på UiB sine nettsider for akkurat ett år siden, i november 2017.

Det er kjent at Campusprosjektet har fått utarbeidet en mulighetsstudie for områdene på Gløshaugplatået. For å kunne forstå og vurdere helheten i et nytt bycampus, med byrom og sammenhenger, spesielt sammenhengene mellom byrommene på Gløshaugen og Høyskoleparken, mener FBH det er helt vesentlig å se også denne mulighetsstudien. Vi mener at mulighetsstudien på Gløshaugplatået må legges ut på høring før Planprogrammet fastsettes, slik at alle interessenter får anledning til å se den samtidig og i sammenheng med programmet for de offentlige rommene (VPOR). Byrommene mellom eksisterende og ny bebyggelse på Gløshaugplatået er jo helt vesentlig for begrepet «bycampus» og for hvordan universitetet vil integreres med resten av byen og bli et fristende sted for andre enn studenter og ansatte.

Med dette og andre av våre innspill ber FBH

- å få svar på hvorfor Hestehagelunden med byrommene oppe og nede ikke er omtalt og vurdert nærmere i tilleggsutredningen
- å få svar på hvorfor studien av volum og byrom oppå Gløshaugen ikke vurderes på samme måte og i sammenheng med de andre mulighetene.
- om at Høyskoleparken må ses på og vurderes som et eget element i bycampus, der parkens premisser og avgrensning står i fokus.

Oppsummering

I dette brevet har vi pekt på at høringsmaterialet ikke er i tråd med plan- og bygningslovens krav til konsekvensutredning av tema med relevans for miljø og samfunn, som landskapsbilde, naturmiljø, kulturmiljø, nærmiljø og friluftsliv/rekreasjon. Flere av de vurderte mulighetene er ikke i tråd med

politiske vedtak og gjeldende planer for Trondheim kommune. Vi mener det er vesentlige mangler og villedende informasjon i det utredningsmaterialet som er på høring. Saken er ikke godt nok opplyst.

Folkeaksjonen viser til flere innspill som er gitt ved varsel om oppstart av planarbeidet/planprogram og til høring av planprogram, og ber om at planmyndigheten lager en foreløpig komplett pakke for planprogram, prinsippplan, VPOR og konsekvensutredning (KU) som SAMLET sendes ut på høring, før sluttbehandling og fastsettelse av endelig planprogram med vedlegg. Dette vil være oppklarende for alle parter. En samlet pakke vil gi et godt grunnlag for å forankre et planmateriale som skal erstatte en kommunedelplan eller en områderegulering. En samlet pakke vil gi forutsigbarhet og vil vise hva som skal være førende for en lang rekke av reguleringsplaner i flere år framover.

Høyskoleparken er vist som grønnstruktur som ikke skal bebygges. Parken er også vist som et av de mest populære byrommene i kommunens egen «byromsundersøkelse» og som eksisterende parkområde i en av de tettest befolkede bydelene i Trondheim. Når NTNU og Trondheim kommune samarbeider om en samla campus, et nytt bycampus i Trondheim med mer enn 10 000 flere studenter og ansatte på og rundt Gløshaugen, til sammen over 40 000 studenter og ansatte, er det helt urimelig å skulle planlegge å bygge i Høyskoleparken. Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken mener byen må fortettes uten å redusere eksisterende veletablerte parkområder og at bycampus må bygges RUNDT parken ikke I parken.

Planprogram med vedlegg for en samla campus, må vise at HELE Høyskoleparken bevares slik at den kan utvikles på egne premisser ut fra dens egen verdi og med eget potensiale for et godt grønt byrom for et mangfold av mennesker i den tette byen. Å beholde HELE Høyskoleparken som en vesentlig ressurs i bycampus, vil øke kvaliteten på kommende planer og prosjekt. Samtidig vil det å opprettholde HELE Høyskoleparken som grøntareal redusere risiko for videre planlegging for alle parter, inkludert Statsbygg (OFP), Kunnskapsdepartementet/Regjering og Storting (budsjettarbeid), og for byens befolkning.

Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken vil presisere at vi er enige i samling av campus og tror på ideen om et mer konsentrert universitet, et bycampus. Vi er part i denne saken fordi vi ønsker et bycampus som skal gagne byens befolkning og nærmiljøet rundt Gløshaugen, ikke bare campusprosjektet og NTNU selv. Vår agenda er å påpeke verdiene som ligger i Høyskoleparken i dag, som historisk parklandskap med unike naturkvaliteter, og både aktiv og fredfull rekreasjon. Vi har påpekt og dokumentert overfor campusprosjektet at all forskning viser at vi mennesker lærer bedre og jobber mer effektivt med nærhet og utsyn til, og bruk av grønne lunger. Og dette blir enda viktigere når byen fortettes fysisk og vi sitter tettere i arbeids- og læringsfelleskap innendørs.

Med hilsen

Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken

Vedlegg:

Notat; 181109 Forbindelser uten bygg for samla campus, Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken
Campussaken Politiske vedtak 2016-18

2 dokument med utvalgte innspill i saken, inkludert tidligere innspill fra Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken

Alternativer for Hestehagelunden

Planprogram for samla campus ble lagt til høring 6.3.2018 med følgende vedtak:

«Bedre forbindelseslinjer mellom Gløshaugenplatået og områder mot vest må i størst mulig grad planlegges med åpne løsninger uten bygg»

Dette politiske vedtaket **hadde lite fokus** i tilleggs-utredningen fra Campus-prosjektet. Her studerer en i stedet alternative **bygninger** i Hestehagelunden og deres **måloppnåelse for Campus.**

Vårt studie fokuserer på den faktiske oppgaven, å se på **alternative forbindelser**, deres **brukbarhet**, og **virknings** i parklandskapet.

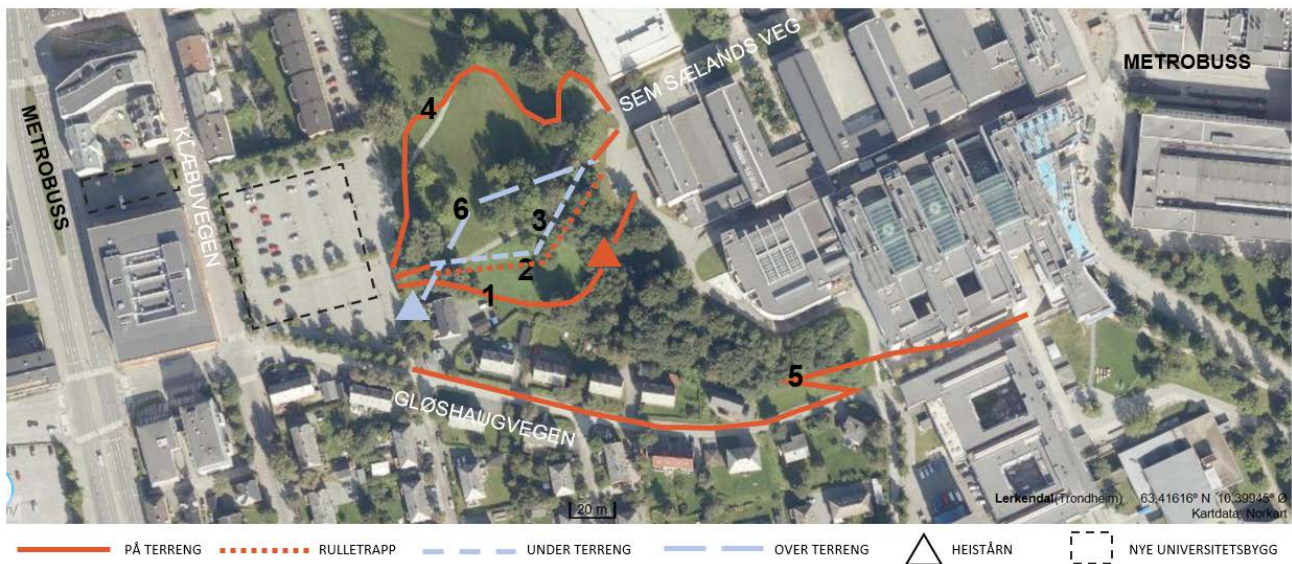
Innhold

Innledning	1
Alternativ 1	
Åpen løsning i Hestehagelunden parallelt med Gløshaugvegen, heistårn	2
Alternativ 2	
Overbygd rulletrapp i Hestehagelunden parallelt med dagens asfalterte gangveg	4
Alternativ 3	
Nedgravd løsning under Hestehagelunden med rullebånd/trapp og heis	5
Alternativ 4	
Gangveg gjennom Hestehagelunden på eksisterende og nye gangveger	6
Alternativ 5	
Gløshaugvegen med ny rampe i øst mot Realfagsbygget	7
Alternativ 6	
Bro og heis over Hestehagelunden	8
Konklusjon og anbefalinger	9

Innledning

Dette notatet viser universelt tilgjengelige alternativer for forbindelsen, med vurderinger av realiserbarhet og virkninger for omgivelsene.

1. Åpen løsning i Hestehagelunden, og heistårn.
2. Overbygd rulletrapp i Hestehagelunden parallelt med dagens asfalterte gangveg.
3. Nedgravd løsning under Hestehagelunden med rullebånd/trapp og heis.
4. Gangveg gjennom Hestehagelunden på eksisterende og nye gangveger.
5. Gløshaugvegen med ny rampe i øst mot Realfagsbygget (vist i Eggens mulighetsstudier s. 69)
6. Bro og heis over Hestehagelunden (vist i Eggens mulighetsstudier s. 50)

For hvert alternativ er positive og negative virkninger vektet .

Alternativene 4 til 6 er hentet fra Eggen Arkitekters mulighetsstudie. Vurderingene er delvis hentet fra mulighetsstudien, og delvis er de Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken sine vurderinger.

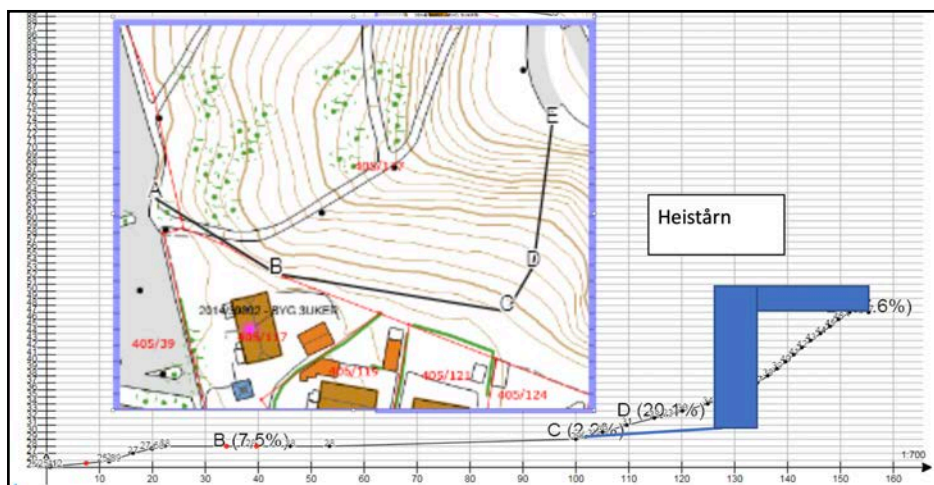
Alternativ 1

Åpen løsning i Hestehagelunden, og heistårn til Sem Sælandsveg

Løsningen har gangveg i Hestehagelunden under skråningen mot sør, rett nord for boligene i Gløshaugvegen 6-10.

Ved foten av skråningen bygges heistårn med bro til Sem Sælands veg.

Lengdeprofil som vist på kartutsnitt. En kan flytte heistårn lenger inn i skråningen, men dette blir mer komplisert og dyrere.

Ved foten av skråningen under Realfagsbygget kan en også bygge et hus for innvendig rulletrapp, og innvendig gang mot heis. En kan også se for at denne gangstien har overbygget tak.

	Positiv virkning	Nøytral	Negativ virkning
Visuelt inntrykk	x		
Inngrep i parkareal		x	
Bruksopplevelse	x		
Anleggsteknisk		x	
Anleggskostnad			x
Driftsteknisk/kostnad			x
Sum	2	2	2
Anbefaling	Anbefales		

Alternativ 2

Overbygd rulletrapp i Hestehagelunden parallelt med dagens asfalterte gangveg

Løsningen vil innebære en funksjonell barriere på tvers i parken for mennesker og dyr. Løsningen kan være teknisk og vedlikeholdsmessig utfordrende.

	Positiv virkning	Nøytral	Negativ virkning
Visuelt inntrykk			x
Inngrep i parkareal			x
Bruksopplevelse	x		
Anleggsteknisk			X
Anleggskostnad			X
Driftsteknisk/kostnad			x
Sum	1	-	5
Anbefaling	Anbefales ikke		

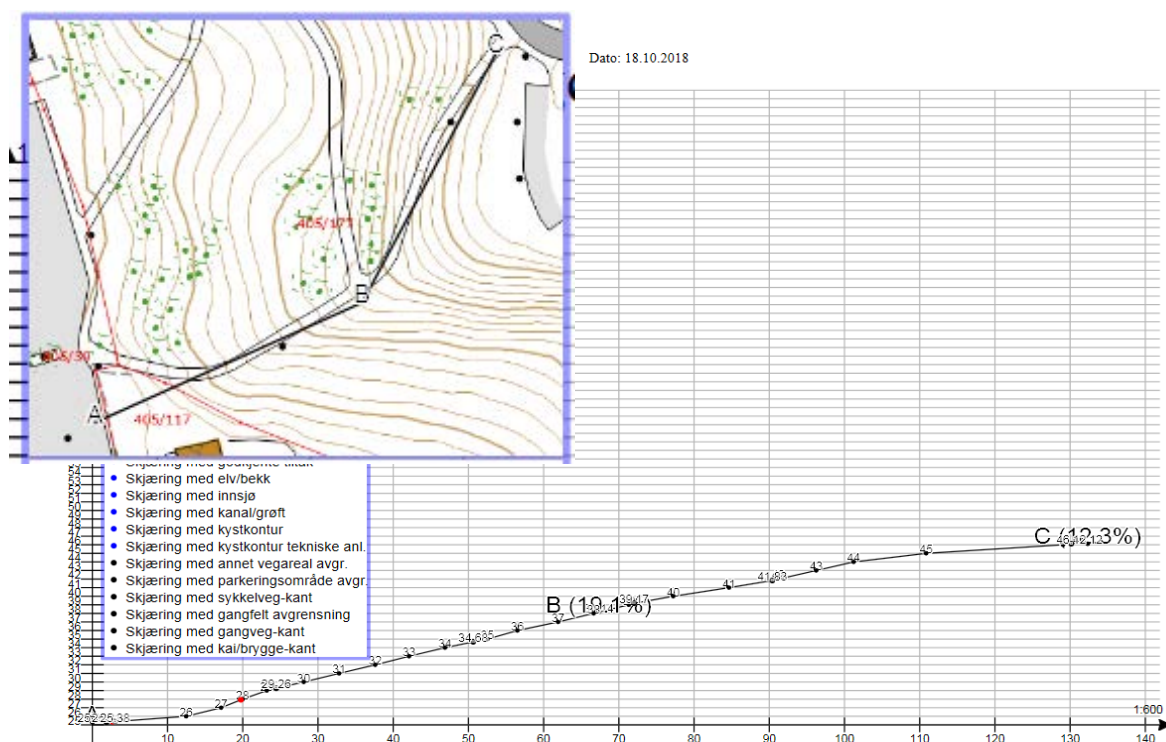

Alternativ 3

Nedgravd løsning under Hestehagelunden med rullebånd/trapp og heis opp til Sem Sælands veg

Nedgravd løsning kan være et rullebånd, i kombinasjon med rampe, trapp og/el. innendørs heis et sted på strekningen under bakken. Inngangen i vest blir fra Hestehagen, en åpning/dør inn under terreng. Inngangen fra øst blir i en inngangspavilliong ved Sem Sælands veg

Løsningen er relativt ukomplisert anleggsteknisk, og brukeropplevelsen kan bedres ved å ha noen vinduer ut i skråningen i sør (ved at den legges rett under dagens asfalterte sti). Rulletrapp alene vil gi en rask forbindelse for de fleste, men representerer ikke et alternativ for universell utforming.

Lengdeprofil som vist på kartutsnitt.

	Positiv virkning	Nøytral	Negativ virkning
Visuelt inntrykk		x	
Inngrep i parkareal		x	
Bruksopplevelse	x	x	x
Anleggsteknisk			x
Anleggskostnad			x
Driftsteknisk/kostnad			x
Sum	1	3	4
Anbefaling	Anbefales ikke		

Alternativ 4

Gangveg gjennom Hestehagelunden på eksisterende og nye gangveger

(vist i Eggens mulighetsstudier s. 58)

Stiene legges slik at de naturlig kobler seg på parkens øvrige gangnett, og en mulig tverrforbindelse langs parken

(Kote). Det kan etableres steder med sittemøbler og muligens takoverdekninger, som kan fungere som hvilesteder, samlingspunkt eller rasteplasser. Som forbindelse for rullestolbrukere vil den likevel ikke være den mest effektive idet den etablerer lengre transport-avstander enn alternativ 1.

	Positiv virkning	Nøytral	Negativ virkning
Visuelt inntrykk	x		
Inngrep i parkareal			x
Bruksopplevelse	x		
Anleggsteknisk		x	
Anleggskostnad		x	
Driftsteknisk/kostnad		x	
Sum	2	3	1
Anbefaling	Anbefales		

Alternativ 5

Gløshaugvegen med ny rampe i øst mot Realfagsbygget

(vist i Eggens mulighetsstudier s. 69)

Fra Eggens mulighetsstudie: Platået foran Realfagbygget trekkes inn og trappes ned slik at passasjen oppleves romsligere og innbydende. Det etableres et trappeanlegg som også fungerer som en fin oppholdsplass i ettermiddagsola. Knutepunktet er viktig for kontakten fra Hesthagen til Realfagbygget, Gløshaugplatået og til sørområdene. I knutepunktet er det planlagt en ny terrengrampe som gjør tilkomsten til Realfagbygget universelt tilgjengelig- der det i dag kun er en trapp opp. Denne terrengrampen kan potensielt knyttes til «Kote»-forbindelsen, og bygges som en supplerende forbindelse uavhengig av de øvrige.

	Positiv virkning	Nøytral	Negativ virkning
Visuelt inntrykk	x		
Inngrep i parkareal		x	
Bruksopplevelse		x	
Anleggsteknisk		X	
Anleggskostnad		x	
Driftsteknisk/kostnad		x	
Sum	1	5	-
Anbefaling	Anbefales		

Platået foran Realfagbygget trekkes inn og trappes ned slik at passasjen oppleves romsligere og innbydende. Det etableres et trappeanlegg som også fungerer som en fin oppholdsplass i ettermiddagsola. Knutepunktet er viktig for kontakten fra Hesthagen til Realfagbygget, Gløshaugplatået og til sørområdene. I knutepunktet er det planlagt en ny terrengrampe som gjør tilkomsten til Realfagbygget universelt tilgjengelig- der det i dag kun er en trapp opp. Denne terrengrampen kan potensielt knyttes til «Kote»-forbindelsen.

Alternativ 6

Bro og heis over Hestehagelunden

(vist i Eggens mulighetsstudier s. 50)

Fra Eggens mulighetsstudie: Offentlig bro og heis som forbinder Høyskoleplatået med byen mot Elgeseter er knyttet til bygningen. Bygningen kan formidle en overgang til parkens nedre del, hvor det kan etableres et knutepunkt i parken. Gangbro i luften vil dominere parklandskapet og gi uheldige skyggevirkninger vinterstid, uavhengig av om den etableres sammen med bygninger i parken eller ikke.

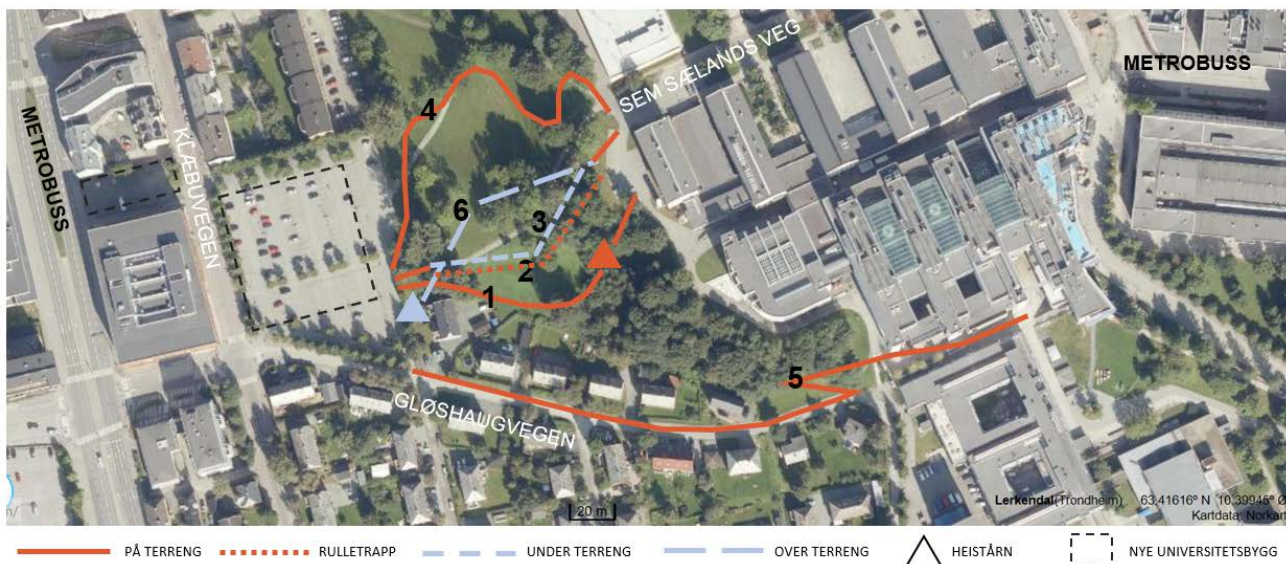
	Positiv virkning	Nøytral	Negativ virkning
Visuelt inntrykk			x
Inngrep i parkareal		x	
Bruksopplevelse	x	x	x
Anleggsteknisk			x
Anleggskostnad			x
Driftsteknisk/kostnad			x
Sum	1	2	5
Anbefaling	Anbefales ikke		

Illustrasjon fra Eggen Arkitekters mulighetsstudie.

Konklusjon og anbefaling for alternativene.

Tabell oppsummerer virkninger av de viste alternativene. Alternativ 5 kan bygges i tillegg til andre forbindelser.

	Positiv virkning	Nøytral	Negativ virkning	Kommentar	Anbefaling
Alt1	2	2	2	Lite inngrep. Heistårn kostbart anleggs- og driftsteknisk.	Anbefales
Alt2	1	-	5	Visuelt negativt med sammenhengende takoverbygd rulletrapp. Stort arealinngrep. Kostbart anleggs- og driftsteknisk.	Anbefales ikke
Alt3	1	3	4	Kostbart anleggs- og driftsteknisk.	Anbefales ikke
Alt4	2	3	1	Lite inngrep, arealinngrep har fleksibel bruk. Liten anleggs- og driftskostnad.	Anbefales
Alt5	1	5	-	Lite inngrep, arealinngrep har fleksibel bruk. Liten anleggs- og driftskostnad.	Anbefales
Alt6	1	2	5	Visuelt negativt med «svevende» bro høyt over parken. Kostbart anleggs- og driftsteknisk.	Anbefales ikke

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim

Sentralbord: 73 19 90 00

Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Hanne Nordgård
Kommunal- og samordningsstaben

Innvalgstelefon
73 19 92 76

Vår dato
18.09.2017
Deres dato
28.06.2017

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2013/7010-420.0
Deres ref.

WSP Norge AS
Granåsv. 15 B
7069 TRONDHEIM

Fylkesmannens uttalelse - varsel om oppstart av planprogram for samlet campus i området Gløshaugen - Elgeseter og Øya

Fylkesmannen har som sektormyndighet mottatt melding om igangsatt arbeid med planprogram for campus i området Gløshaugen – Elgeseter - Øya.

Det skal utarbeides et planprogram for samlet campus med alternative utviklingsforslag og oversikt over hvilke utredninger som må gjøres. Vedtatt planprogram skal legges til grunn og styre arbeidet med reguleringsplanene i de enkelte delområdene.

Miljøvern

For Fylkesmannen som miljøvernmyndighet er det viktig at temaene effektiv arealbruk og miljøvennlig transport, grønnstruktur, støy- og luftkvalitet synliggjøres i planprogrammet.

Effektiv arealbruk og miljøvennlig transport

Et av NTNUs prinsipper for nytt campus er knyttet til knutepunktutvikling. Knutepunkttenking er viktig både i lokal og regional skala. I tillegg til å etablere et lokalt nettverk av knutepunkter er det viktig å også tenke regionalt. NTNU er en viktig institusjon i et sterkt Trøndelag og har et nedslagsfelt som også strekker seg ut over Trøndelags grenser. Campus bør etableres på en slik måte at den bygger opp under eksisterende og planlagt infrastruktur i regionen. En utvikling rundt regionens knutepunkter kan bidra til å bygge sammen Trøndelag og utvikle en sterkere bo- og arbeidsmarkedsregion.

For å ivareta nevne målsettinger forventer Fylkesmannen at NTNU benytter og utvikler det eksisterende jernbanenettet for å betjene campusområdet. Med mulighet for stopp både på Skansen, Marienborg og Lerkendal kan jernbanen effektivt frakte studenter, ansatte og besøkende både internt i byen, direkte til campus fra Værnes og fra resten av regionen.

Når campusområdet bygges tett er det viktig å legge til rette for gode og effektive gang- og sykkelveger som gjør gange og sykling til et enkelt og naturlig valg, ikke bare for studentene, men også for ansatte og besøkende. Kollektivtransporten inn til campus må også være effektiv og gjøre det enkelt å velge kollektiv, gange- og sykkel fremfor bil. Med gode kollektiv-, gang- og sykkelforbindelser vil behovet for parkeringsplasser for bil være minimalt, og

Fylkesmannen forventer derfor at antallet bilparkeringsplasser blir sterkt begrenset og at dagens parkeringsarealer frigjøres til andre formål.

Grøntarealer

Det er i dag store grønne områder rundt Gløshaugen. Det er viktig at de mest attraktive områdene søkes bevart. Dersom grøntområder bygges ned bør dette kompenseres for ved å erstatte eller gjenskape grønne parkområder innenfor de nye utbyggingsområdene, eksempelvis gjennom grønne tak eller grønne gjennomfartsårer som skaper forbindelseslinjer. Bevaring og gjenskapning av grønnstruktur vil være en kvalitet ved et nytt campusområde.

Kvalitet: Støy og luftkvalitet

Studentene er NTNUs viktigste målgruppe. Derfor er det viktig at arealene som tilbys studentene har så høy kvalitet som mulig. NTNU har et mål om at campus skal bygges tett og urbant. Utbygging av boliger i det tette campusområdet, og i Elgesetergate spesielt, er utfordrende med tanke på støy og luftkvalitet. Med tanke på støy og luftkvalitet er det positivt at det er valgt en løsning med utbygging i Klæbuveien. I arbeidet med å etablere nye studentboliger mener Fylkesmannen det er viktig at NTNU som et minimum tilstreber å etterleve de nasjonale støy- og luftkvalitetsmålene.

Som et innovativt, bærekraftig campus som skal være en eksperimentell arena og et levende laboratorium oppfordrer Fylkesmannen til å ta i bruk nye energiløsninger, bygge plusshus og grønne tak. Infrastrukturen bør bygges opp på en slik måte at det legges til rette for mest mulig bærekraftige og miljøvennlige transportløsninger. En lang bygge- og anleggsfase er utfordrende med tanke på å sikre kvalitet, sikkerhet og gode miljøforhold for brukerne av området i perioden frem til ferdig utbygd campus. Det er viktig med fokus på kvalitet og helhet ved planlegging av utbyggingen, slik at ulempene knyttet til bygge- og anleggsarbeid minimeres.

Landbruk og bygdeutvikling

Det er positivt at det er fokus på effektiv arealbruk med bl.a. begrensninger i parkeringsdekningen. I den forbindelse viser vi til merkander under Miljøvern. På sikt vil en tett utbygging kunne redusere presset på landbruksområdene omkring byen. Ut over dette har vi ingen merknader på nåværende tidspunkt.

Samfunnssikkerhet

I utkast til planprogram oppgis det at det skal utarbeides en ROS-analyse, både overordnet og nærmere i detaljplan. Fylkesmannen vil minne om at en ren sjekklister uten videre beskrivelser og analyse ikke er å anse som en ROS-analyse. Det skal i tillegg til å vurdere risiko og sårbarhet som kan oppstå ved endret arealbruk med dagens forutsetninger, også vurderes hvordan fremtidige klimaendringer eventuelt vil påvirke tiltaket. Se mer informasjon på www.klimatilpasning.no.

ROS-analysen skal legges ved i saken og avdekket risiko skal møtes med tiltak som hjemles i planbestemmelsene eller gjøres juridisk gjeldende på andre måter.

Fylkesmannen vil påpeke at det er kommunen som planmyndighet som har ansvar for å godkjenne ROS-analysen i henhold til PBL § 4-3.

For planområder under marin grense må det vises aktsomhet for mulige forekomster av skredfarlig kvikkleire. Dette gjelder også utenfor kartlagte kvikkleiresoner. For oppfølging av eventuelle fareområder viser vi til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), sektormyndighet på skred og flom.

Når det gjelder ROS-analyse, må gjerne konklusjonen av denne fremstilles som del av KU. Det må imidlertid ligge et analysearbeid til grunn som vurderer alle faktorer som kan påvirke risiko og sårbarhet i området. Denne analysen må beskrives enten tekstlig eller i tabell som et vedlegg til planen/ innledning til KU eller synliggjøres på andre måter, slik at vi ser hva som er vurdert av risiko- og sårbarhetsfaktorer.

Sosial og helse

I utkast til planprogram er det skissert tema med behov for utredning. Støy, luftkvalitet, grøntområder, idrett/friluftsliv, gang/sykkelveier og trafikksikkerhet er nevnt og er alle viktige folkehelse tema.

Grøntområdene som benyttes til uteaktiviteter og sosial omgang, spesielt i vestskråningen, må trekkes frem som viktige ved dagens bruk. Det må vurderes hvordan planlagt utbygging påvirker mulighetene for dagens brukere, både studenter og byens øvrige befolkning. Det er lagt opp til en viss nedbygging og det bør derfor også vurderes hvordan endret utforming, bruk og bedring av tilgjengelighet kan øke kvaliteten av gjennværende areal.

For studentene vil det også være viktig med god tilgang til anlegg og arealer hvor det kan drives trening og andre former for aktivitet. Ved den helhetlige planleggingen må det så tidlig som mulig sikres prioring av arealer til formålet. Det samme gjelder tilrettelegging for sosial omgang. Studenter er en sårbar gruppe og vil ofte ha behov for å knytte kontakter på utdanningsstedet og da må den fysiske utformingen også støtte opp under dette. Det å forebygge ensomhet kan i denne sammenhengen være godt forebyggende helsearbeid. Det har tidligere i drøftingene av fremtidig Campus vært et positivt fokus på tilrettelegging for attraktive uterom og sosiale møteplasser. Det er viktig at dette tankegodset videreføres nå inn mot den formelle planprosessen.

Støy er omtalt i større grad enn luftkvalitet, men disse to tema må alltid sees i sammenheng.

Det er for hele Trondheim viktig at en ved arbeidet med Campus oppnår å utvikle området slikt at det blir attraktivt både for de som har sitt daglige virke der og for besøkende. Det bør være et mål at universitetes arealer, spesielt uteområdene, blir egnet til bruk også for byens øvrige befolkning. Betydningen av attraktive uteområder øker med økende grad av byfortetning og er viktige for å kompensere for andre ulemper ved fortetning.

Barn og unge

Ingen merkand.

Universell utforming

Fylkesmannen og Sør-Trøndelag fylkeskommune har begge ansvar for å ivareta universell utforming i planleggingen. Vi har nå inngått avtale med fylkeskommunen om at de ivaretar universell utforming i uttalelser til plansaker.

Videre arbeid

Fylkesmannen gjør oppmerksom på at dette er veiledende uttalelse basert på de opplysningene som fremkommer av oppstartsvarselet. Fylkesmannen vil komme tilbake med en endelig uttalelse når planprogrammet sendes på høring. Vi tar forbehold om at det ved offentlig ettersyn kan foreligge nye momenter som endrer forutsetningene for vår vurdering av planforslaget.

Med hilsen

Tor Sæther (e.f.)
seniorrådgiver

Hanne Nordgård
rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Kontaktpersoner: Landbruk: Margrethe Halsan, tlf. 73 19 92 73
Miljøvern: Harald Høydal, tlf. 73 19 92 14
Barn og unge: Jostein Magne Krutvik, tlf. 73 19 91 48
Sosial og helse: Frode Engtrø, tlf. 73 19 93 18
Samfunnssikkerhet: Aleksander S. Pedersen, tlf. 73 19 91 71
Reindrift: Helge Hansen, tlf. 73 19 93 90
Universell utforming: Sør-Trøndelag fylkeskommune
v. Vegard Hagerup, tlf. 73 86 64 46

Kopi:

Trondheim kommune,	Postboks 2300, Sluppen	7004	Trondheim
Byplankontoret			
Sør-Trøndelag fylkeskommune	PB 2350 Sluppen	7004	TRONDHEIM

Byantikvarens tilbakemelding vedrørende varsel om oppstart av planprogram for et samlet campus i området Gløshaugen, Elgeseter og Øya i Trondheim kommune.

1 e-post

Mette Bye <mette.bye@trondheim.kommune.no>

15. september 2017 kl. 14:32

Til: Arnhild Herrem <Arnhild.Herrem@wspgroup.no>

Kopi: ADRL Byplan Ledelse <adrlbyplanledelse@trondheim.kommune.no>, Amund Aarvelta

<amund.aarvelta@trondheim.kommune.no>, Arctander Sissel <sissel.arctander@tegn3.no>, Arnt Ove Okstad

<arnt.ove.okstad@wspgroup.no>, Hanna Maria Jones <hanna.m.jones@ntnu.no>, Marianne Langedal

<marianne.langedal@trondheim.kommune.no>, "Merete Kvidal (merete.kvidal@ntnu.no)" <merete.kvidal@ntnu.no>, Per

Arne Tefre <per-arne.tefre@trondheim.kommune.no>, Trond Eide <trond.eide@stfk.no>, Vegard Hagerup

<vegard.hagerup@stfk.no>, "sissel.amundsen@vegvesen.no" <sissel.amundsen@vegvesen.no>

Byantikvaren gir med dette en foreløpig uttalelse på bakgrunn av samrådsmøtet om kulturminner 23.08.2017, som ble avholdt i forbindelse med utarbeidelse av planprogrammet for områdeplanen.

På samrådsmøtet ble det presentert tre alternative utbyggingsmodeller som det skal jobbes videre med: 0-Alternativet, Alternativ 1-veien videre og Alternativ 2 -tverraksene, hvor områder med kulturminneinteresse blir berørt i større og mindre grad.

Tre sentrale parkområder, høyskoleparken med Grensen, Elgeseter park og vestskråningen, berøres i foreslåtte utbyggingsalternativ.

Gløshaugenplatået med det grønne beltet og hovedbygningen med foranliggende park er et monumentalt kulturmiljø av nasjonal betydning. Hovedbygning med høyskoleparken og alleen er oppført som et helhetlig sammenhengende anlegg, og er fredet.

Det er et spørsmål om den fredede parken foran hovedbygningen i det hele tatt kan bebygges. Innenfor dagens fredningsstatus er dette ikke mulig. Byantikvarens entydige holdning er at det åpne parkarealet foran hovedbygningen må forutsettes bevart ubebygget til og med Elgeseter park. Vest for Klæbuveien er alleen fredet mens selve parken inngår i hensynssone kulturmiljø med formål bevaring. Elgeseter park er Trondheims klassiske bypark, med store sammenhengende flater med plen, under gamle løvtrær. Denne parken tåler dårlig å bli begrenset i størrelse. Dette gjelder også vestskråningen.

Blant de tre alternativene som er lagt frem på nåværende tidspunkt, er alternativ 2 det som i størst grad hensyntar kulturmiljøet og områdets grønne kvaliteter. Å bygge på begge sider av Elgeseter gate vil spare de flotte parkområdene for store inngrep.

Som signalisert under møtet, ønsker byantikvaren et alternativ som styrker Elgesetergate som bygate, som gjerne bruker deler av Klæbuveien som campusgate, men som bevarer Elgeseter park som byens fremste urbane park, og ikke bygger massivt på Grensen slik at siktlinjene mellom hovedbygningen og Nidarosdomen forsvinner.

Det må være et mål at ny bebyggelsesstruktur tilpasses eksisterende bystruktur med hensyn til høyder og typologi, uten at viktige grønne områder bygge ned.

Områdets kulturhistoriske betydning og kvaliteter har ikke i særlig grad vært belyst eller tematisert i prosessen hittil, verken i arkitektkonkurransen eller i campusutredningen, dette må forventes å bli vektlagt i det videre planarbeidet. Det er viktig at både landskap og historiske bygninger brukes som en ressurs i utvikling av området, og at planprogrammet tematiserer konsekvenser og muligheter for dette rike kulturmiljøet.

ROS analysene av kulturminneverdiene må belyse alle disse forhold.

Vi regner med å være i en løpende dialog om kulturminneverdiene sammen med Sør-Trøndelag fylkeskommune og Riksantikvaren. Når forslag til planprogram kommer på høring vil vi gi en grundigere tilbakemelding.

Med vennlig hilsen
Mette Bye
byantikvar
tlf 41660004

Trondheim kommune, Miljøenheten

INNSPILL TIL ARBEIDET MED: PLANPROGRAM FOR NYTT CAMPUS FOR NTNU

Campusprosjektet drives fram med stor kraft av NTNUs prosjektorganisasjon, mens kommunen framstår usynlig og forholder seg tilsynelatende merkelig passiv til prosessen. Ved oppstart av planprogram, og i videre prosess, er **Trondhjems Arkitektforening** engstelig for at byens interesser skal drukne i alle de universitetsinterne hensyn som blir stående igjen som "sannheten" om hva et by-integrert Campus skal bli.

Kommunen bør bruke den formelle planprosessen, og ikke minst planprogrammet, til å gjenvinne et synlig grep om dette viktige byutviklingsprosjektet for Trondheim by. Vårt innspill ved denne viktige milepælen er:

- Campusprosjektet som helhet, inklusive alle relevante alternativer, må konsekvensutredes i samsvar med KU-forskriften.
- Via planprogrammet må det vedtas utredningsprogram og opplegg for medvirkning.
- Planprogrammet må synliggjøre og spisse alle relevante utbyggingskonsepter, men kan ikke i seg selv danne grunnlag for valget mellom disse.
- Det overordnede utbyggingskonseptet som velges, må nedfelles i en arealplan etter plan- og bygningsloven.
- Vi gir i tillegg innspill til alternativer, til generelle utredningstemaer og til utredning av de allerede presenterte alternativene

På hjemmesiden til Campusprosjektet beskriver NTNU planprogrammet slik¹:

- Arbeidet med den **fysiske planen** skal også gi underlag for utarbeidelse av et formelt **planprogram**, som fastsettes av Trondheim kommune.
- Planprogrammet skal danne **rammer for fremtidige reguleringsplaner** innenfor området.
- Planprogrammet skal bidra til å **avklare overordnede valg** for en samlet campus innenfor bydelen. Det skal beskrive og vise **alternative utviklingsforslag** for området, og hvilke **utredninger** som må gjøres.
- **Planprogrammet vil omfatte analyser, mulighetsstudier og utredninger** for de ulike alternativene slik at et **overordnet utbyggingskonsept for en samlet campus** kan fastsettes av bystyret.

«Området for planprogram» er avgrenset i sør av Stavne - Leangenbanen og i nord av Elgeseter bro og vises i en illustrasjon.

Vi vil hevde at planprogrammets funksjon og hensikt per i dag er uklart formulert. Forholdet mellom «fysisk plan», planprogrammets alternative «utviklingsforslag», endelig «overordnet utbyggingskonsept for en samlet campus» og de etterfølgende reguleringsplaner for enkelttiltakene (tomtene) er dårlig forklart. Det mangler en beskrivelse av hvordan «overordnet utbyggingskonsept for en samlet campus» skal forankres i plansystemet i plan- og bygningsloven. Vi mener dette burde vært på plass allerede da man inviterte til innspill til planprogrammet. For både publikum og fagmiljøene er dette essensielt for å kunne gi fornuftige innspill og bidra konstruktivt. Vi oppfordrer til en hurtig, og tydelig, avklaring.

Heller ikke trinnene i prosessen som skal lede fra alternativvurderinger via et overordnet konsept (med politisk / planlegal forankring av dette) og videre til detaljregulering av enkeltarealer, er forklart. Det

¹ <https://www.ntnu.no/web/campusutvikling/fysisk-plan>

framstår derfor usikkert om kravene i - og intensjonen bak - plan- og bygningsloven oppfylles. Vår uro forsterkes av at Campusprosjektets framdriftsplan² må forstås som at man legger opp til at bystyret i ett og samme vedtak våren 2018 skal:

- a) fastsette planprogrammet og
- b) velge «overordnet utbyggingskonsept for en samlet campus» (det vil si forkaste alle alternativer unntatt ett).

Vi håper inderlig at vi har misforstått dette. Har vi derimot forstått det riktig, er prosessen nemlig svært uryddig: I praksis legger NTNU opp til at både lokalisingsvalget (Kalvskinnen vs Elgeseter vs sør for Gløshaugen) og valg av «overordnet utbyggingskonsept» (les: valg av utbyggingstomter på Elgeseter og i parkene) skal få skje uten forutgående konsekvensutredning etter plan- og bygningsloven. Utbyggingskonseptet blir stående uten forankring i en overordnet arealplan, mens bystyrevedtaket skal legitimere og gå rett på detaljregulering av enkelttomter.

Merk at planprogrammets viktigste funksjon etter loven er tredelt:

- 1) Å redegjøre for prosessen fram mot endelig planvedtak
- 2) Beskrive opplegget for hvordan medvirkning skal skje og
- 3) Å bestemme hvilket kunnskapsgrunnlag som må framskaffes.

Hva skal vi med noe dette dersom planprosessens viktigste beslutning allerede er tatt?

Vi vil minne om at NTNUs egen preferanse for Elgeseterområdet (Vest-alternativet) bygger på en omstridt vurderingsmetodikk der høyst ukonvensjonelle «kvalitetsprinsipper» ble benyttet, og at både kommunen og fylkeskommunen i høringsrunden påpekte problemstillinger ved Vest-alternativet knyttet til blant annet grunnforhold, kulturminner, grøntområder og transport. Vårt poeng i denne sammenheng er at campusutbyggingen som helhet må belyses tilstrekkelig, ved hjelp av aksepterte og forståelige metoder.

Vi er kjent med at det i lovkommentaren til plandelen av plan- og bygningsloven heter:

«Det kan også utarbeides og fastsettes planprogram som grunnlag for senere oppstart av planarbeid, hvor planprogrammet kan bidra til å avklare overordnede rammebetingelser og valg av grep for det videre planarbeidet. I slike situasjoner kan også planprogrammet legges til grunn for arbeidet med flere reguleringsplaner innenfor et større område. Planprogrammet kan også benyttes som et verktøy for å avklare lokalisingsvalg, for eksempel for større offentlige virksomheter hvor ulike lokalisingsalternativer i flere forskjellige () kan være aktuelt.»³

Det kan virke som at NTNU ser dette som en snarvei forbi en brysom konsekvensutredning av lokalisingsvalget og «det overordnede utbyggingskonseptet». Vi mener at «å avklare lokalisingsvalg» må forstås som å systematisere og klargjøre alternativer, dvs:

- å peke på hvilke problemstillinger man allerede vet de bærer med seg
- å legge en disposisjon for hvilken kunnskap som må innhentes for å belyse dem tilstrekkelig og likeverdig
- å beskrive den medvirkning og involvering som kommunen (som borgere, planmyndighet og besluttede organ) behøver

Først når konsekvensutredningen er gjennomført i tråd med planprogrammet, vil kommunen ha grunnlag for sin beslutning. Vi oppfatter at det etter KU-forskriften vil være et ubestridelig krav til konsekvensutredning av campusutbyggingen som helhet. Forskriften gir eksempler på relevante temaer for utredning, disse må vurderes i hver enkelt aktuelle sak og nettopp dette er planprogrammets oppgave. Videre stilles det klare krav til utredningsmetodikk. NTNUs uortodokse utredningsmetoder kan ikke alene framskaffe grunnlaget for århundrets viktigste byutviklingsspørsmål i Trondheim. Det holder heller ikke å si at man etter hvert skal utrede virkningene av den enkelte byggesak på den enkelte tomt i den enkelte detaljregulering. Disse vil være interessante nok, men nå i første omgang er sakens kjerne å få fram de samlede virkningene av campusprosjektet i ulike alternativer.

Vi kan ikke utelukke at NTNU rent juridisk sett kan ha sitt på det tørre, men dette framstår som urent trav

² <https://www.ntnu.no/documents/1268425101/1269933790/Nabom%C3%B8te+12+juni+2017+rapport/2412e8ab-93cd-4ecb-ba10-21f9d98e15ae> se side 8.

³ https://www.regjeringen.no/no/dokument/dep/kmd/veiledninger_brosjyrer/2009/lovkommentar-til-plandelen-i-kapittel-4-generelle-utredningskrav/-4-1-planprogram/id556751/

og overkjøring av lokaldemokratiet. Det virker uansett urealistisk å få fram et relevant beslutningsgrunnlag i tide til bystyrebehandlingen som forutsettes allerede våren 2018.

Vi mener at «det overordnede utbyggingskonseptet» må nedfelles i en offentlig arealplan, fortrinnsvis en kommunedelplan der campus' lokalisering fastsettes og det gis bestemmelser til kvaliteter, gjennomføring rekkefølgekrav mv. Dette prinsippet må beskrives i planprogrammet og inngå i vedtaket ved Bystyrets endelige fastsetting av planprogrammet. Campusutbyggingen kan ikke alene baseres på NTNUs egen «fysiske plan», framkommet etter NTNUs interne øvelser.

Innspill til alternativer, listen er ikke uttømmende:

- En vesentlig fortetting av Gløshaugen må være et av alternativene.
- En forlengelse av Gløshaugen sørover må være et alternativ.
- En kombinasjonsløsning med Midtbyen bør være et av alternativene

Innspill til generelle utredningstemaer, listen er ikke uttømmende:

- by- og landskapsbilde
- bo- og nærmiljø (bokvalitet, variert og mangfoldig botilbud, bopreferanser, oppvekstvilkår)
- friluftsliv og rekreasjon
- naturmangfold
- kulturmiljø
- folkehelse
- eiendomsutvikling og eiendomspriser

Det må holdes et særlig fokus på virkningene av å bygge i Høgskoleparken og/eller Elgeseter park for naboer, bydelen, byen som helhet og for universitetet.

Innspill til utredning av de presenterte alternativene, listen er ikke uttømmende:

- Konsekvenser for overordnet byplan. Klæbuveien som offentlig gate grenser ikke lenger inn mot parken, blir parken da et privatisert bakareal?
- Hva skjer med overordnet byform når en endrer den historiske situasjonen med Gløshaugen som institusjon tronende alene på toppen av Gløshaugen?
- Er realistisk bygningsmasse vist langs Klæbuveien? Den viste bygningsmassen langs Klæbuveien virker å være for smal til å fungere til universitetsformål. Vil realistiske revisjoner av forslaget bli meget dypere og dele opp parken ytterligere?
- Hva blir det bruksmessige konsekvensene for parkene av ny bebyggelse? Innsyn, utsyn, egnethet for ulike aktiviteter etc?
- Langsiktig vern: Hvordan sikre gjenværende parkareal et permanent vern? Vil utbygging nå berede grunnen for gradvis tap av grøntareal over tid? Komparative vurderinger bør gjennomføres.

Vi forutsetter at det blir gjennomført en både bred og grundig utredningsprosess, derfor vil vi ikke i denne omgang gå videre inn på vår vurdering av de presenterte alternativene.

Vi forutsetter å kunne komme tilbake til dette på et senere tidspunkt, i tillegg til ytterligere innspill til temaene vi har drøftet i dette brevet.

Med vennlig hilsen

Trondhjems Arkitektforening

Ørjan Nyheim
Leder

Kopi til
Trondheim kommune, byplankontoret v/ Per Arne Tefre
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Brevet kan bli delt med flere enn ovennevnte

Lerkendal Borettslag
Borettslaget Schøyens gt 10
Kvartalsstyret for Klæbuvn 47-49, Abelsgt 2 og Schøyens gt 6-8
Klæbuveien 34
Sameiet Klæbuveien 36
Klæbuveien 40 AL
AS Elgeseter gate 26
7030 Trondheim

2.10.2017

WSP Norge AS, på vegne av NTNU og Trondheim kommune

Att: Arnhild Herrem

arnhild.herrem@wspgroup.no

Innspill til planprogram for samlet campus i området Gløshaugen, Elgeseter og Øya.

NTNU og Trondheim kommune har varslet oppstart av planprogram for NTNUs campusutvikling i Trondheim, i brev datert 27.6.2017. Frist for innspill er satt til 15.9.2017. I epost fra Arnhild Herrem, WSP Group, datert 13.9.2017 har nabolaget fått utsatt frist til 10.10.2017.

Som nærmeste nabo til Gløshaugen, Høyskoleparken og dagens og framtidig campus for NTNU, har vi i nabolaget gått sammen om å skrive et felles brev som innspill til planprogrammet. Dette brevet er fra sju borettslag og sameier, som til sammen representerer ca. 260 boenheter/leiligheter. Vi har innspill til prosessen NTNU har kjørt og kjører, vi leverer inn et nytt alternativ vi ønsker skal utredes og vi ønsker å komme med en del innspill til planprogrammet om hvilke temaer som må utredes på overordna nivå, før utbyggingskonsept velges og før det kan igangsettes reguleringsplaner for enkelte tomter innenfor planområdet.

Prosess

NTNU laget et kvalitetsprogram vinteren og våren 2016, som var på høring sommeren 2016. I høringsperioden kom det flere innspill fra nabolaget og fra fagpersoner som var kritiske til NTNU sin utvelgesprosess allerede da. Det ble på daværende tidspunkt bedt om at det måtte gjøres grundigere vurderinger av konsekvenser av alternativene, FØR NTNU gjorde et valg. NTNU hørte ikke på det dette, og innholdet i de kritiske merknadene er heller ikke tydelig gjengitt overfor NTNU styret eller Kunnskapsdepartementet, så vidt vi har kunnet se. Vi kan derfor lure på om vedtakene som er fattet om valg av Alternativ Vest, er fattet på sviktende grunnlag. Vi mener at det er fattet på sviktende kunnskapsgrunnlag, da det enda ikke er lagt fram noen utredninger som viser hvilke konsekvenser forslaget har for bomiljø og nabolag.

I stedet for å starte et grundig utredningsarbeid for å vurdere virkninger av utbygging av ulike tomter, NTNU sine egne tomter innenfor og utenfor Alternativ Vest og andre tomter, har NTNU gjennomført en «plan- og designkonkurranse» med en snever avgrensning av konkurranseområdet. NTNU sa selv at hensikten var å få «ideer» til videre utvikling. Rammene som NTNU hadde gitt for konkurransen har fått kritikk, den var ikke tydelig, og det kunne virke som om Trondheim kommune, ved administrasjon (planmyndighet) og politikerne ikke hadde fått anledning til å påvirke rammene for denne viktige konkurransen. Det kom tydelig fram da formannskapet kom med uttalelser, blant annet om at det ikke var ønskelig at det skulle bygges i Høyskoleparken. Dette ble gjengitt i Adresseavisa rett før innlevering av første fase av konkurransen. Likevel

ble flere konkurranseutkast som viste massiv utbygging i Høgskoleparken plukket ut til å gå videre i konkurransen.

I overordna arealplaner er Høgskoleparken vist som grønt område (grønnstruktur) der det ikke skal tillates utbygging. I temakart for Elgeseter og i stedsanalysen som Byplankontoret laget som grunnlag for konkurransen, <http://www.bycampus.no/>, er hele Høgskoleparken vist som antikvarisk bevaringsområde, områdene nedenfor hovedbygget er båndlagt for å ta hensyn til kulturmiljø, hele parken er vist som offentlig friområde med parkpreg, det er vist to lekeplasser ved Døvekirka og ved Snorres gate, og det kommer klart og tydelig fram av materialet at Høgskoleparken er svært viktig for beboere i bydelen.

Til tross for dette kårer juryen «Veien videre» som vinner, ett av de konkurranseprosjektene som bygger mest i parken og i tillegg har minst utbyggingsvolum, utvidelsesmulighet og fleksibilitet og i byggene. Vi som bor i området er sjokkert, og ser at det i beskrivelsen av prosjektet og i juryens begrunnelse er svært mye vi ikke kan forstå eller kjenne oss igjen i, i tillegg er noe direkte feil. Dette oppleves svært frustrerende, og det gir oss opplevelse av maktesløshet.

Medio mai arrangeres NTNU-kafe for studenter og ansatte på NTNU med tema «ny campus – ny hverdag». På dette møtet påpekes det at naboer ikke er informert eller involvert annet enn i artikler om saken i media. NTNU lover å involvere naboer.

NTNU inviterer til åpent møte i mai, med en liten notis i Adresseavisa og informasjon på NTNUs nettsider, men uten å varsle naboer med brev eller på annen måte. I møtet stiller noen studenter som har fått info via facebook, og ellers stiller flere fra NTNU sitt eget campusprosjekt enn fra nabolaget. I møtet kommer det likevel klart fram at nabolaget er sterkt imot at det skal bygges i Høgskoleparken. Det blir stilt spørsmål om hvorfor vi naboer ikke er blitt involvert i konkurransefasen, hvordan NTNU kunne velge «Veien videre» som vinnerprosjektet, hvordan det er tenkt at det prosjektet kan øke bokkvaliteten vår, hvordan trafikkbildet vil endre seg, hvordan videre prosess skal gå, osv. osv. For oss fra nabolaget oppleves det som om vi ikke får noen klare svar på våre spørsmål, annet enn at vi skal få mer info i løpet av videre prosess.

I mai/juni 2017 engasjerer NTNU en rekke private rådgivere og konsulenter, som blant annet hjelper til med informasjon om nytt nabomøte med plakater i parken og på alle dører i nabolaget. 12.6.2017 stiller mange fra nabolaget opp, også barn og unge som har med tekster og tegninger. Innspill innkommet i dette møtet er oppsummert i en rapport, *Medvirkning – nabomøte 12.06.2017*. Her vises innspill, spørsmål, bekymringer og fakta om nabolaget. **Mye av det vi som nabolag er opptatt av står i denne rapporten. Nabolaget forventer at NTNU bruker innholdet i rapporten som en del av kunnskapsgrunnlaget i arbeidet med planprogrammet og ved utredning og vurdering av ulike alternativ.**

Vi ønsker også å nevne at vi opplever presentasjonene av de ulike alternativene som ubalansert. Det er vanskelig å se og vite om de inneholder samme antall kvadratmeter nybygg, og det virker tilfeldig hvilke tomter som er vist på de ulike alternativene. Vi har også sett at andre prinsippkisser, for eksempel for bevegelseslinjer, viser en tilsynelatende tilfeldig opptegning av bevegelser, og alternativ NTNU selv har nevnt som uønsket framstår halvferdige eller mangelfulle uten logisk grunn.

Som naboer til NTNU og som beboere midt i den nye campus, er vi svært bekymret for hvordan NTNU sitt store byggeprosjekt vil påvirke et godt bomiljø og nabolag. Vi opplever at kunnskapsgrunnlag om bydelen og kvalitetene her, som har vært kjent for NTNU i flere år, ikke er respektert eller tatt hensyn til i prosjektet så langt. Vi ser også at innspill som kom ved høring av kvalitetsprogrammet, om at det er behov for mer kunnskap om virkninger av utbygging, ikke er tatt hensyn til. Samtidig ser vi at NTNU har laget en framdriftsplan for campusprosjektet der det er vanskelig å forstå at det kan være tid til å gjøre nødvendige og grundige utredninger for et helhetlig byintegreert prosjekt, før reguleringsplaner for enkelttomter settes i gang.

Vi vil understreke at alle forholdene nevnt ovenfor gjør oss svært bekymret for videre prosess. Ikke minst er vi bekymret for at NTNU sitt prosjekt kan komme til å forringe nabolaget vårt, og ødelegge de viktigste og beste bokkvalitetene vi har, nemlig Høgskoleparken. Høgskoleparken med sin størrelse og sin store variasjon, sine trygge lekesteder og områder for ro og rekreasjon, sitt biologiske mangfold og spennende byhistorie, som alt er helt unikt og uerstattelig i den tette byen vi har på Elgeseter.

Vi som representanter for nabolaget rundt Høgskoleparken ber om at det lages en realistisk framdrift og en overordna planprosess der det er god tid til utredninger. Det må sikres at alle beslutningstakere som skal delta i å velge utbyggingskonsept er godt kjent med alle virkninger og konsekvenser av det valget som gjøres, for bydelen og bomiljøet. I tillegg må det finnes nok kunnskap om behovene for de enkelte bygg, slik at det er sikkert at volumene ikke «eser ut» når de jobbes videre med, slik som med ny hall på Nidarø.

Alternativt alternativ - Nabolagsalternativet

Nabolaget har utarbeidet et nytt alternativ, se vedlegg, med utgangspunkt i de arealstørrelsene som er vist i alternativ 0, 1 og 2. I vårt alternativ er Høgskoleparken uberørt av nye bygg, vi utnytter eksisterende tomteareal, noe allerede ferdig regulert for undervisningsbygg. Vi beholder Klæbuvegen som en vakker opplevelsesrik grønn ferdselsåre for gående og syklist, samtidig som vi forsterker Elgeseter gate med oppstramming av gata og ny bebyggelse med åpne fasader i førsteetasje og virksomhet som kan skape etterlengtet byliv, slik Trondheim kommune og Miljøpakken har ønsket det. Klæbuvegen langs Høgskoleparken er en viktig del av identiteten til nabolaget vårt, og samtidig har Elgesetergate mistet noe av sin identitet som en bygata med butikker, service og ulike tjenestetilbud.

Vi ber om at dette alternativet blir beskrevet, utredet og vurdert på linje med de tre andre alternativene som er presentert i nabomøter.

Utredninger

Som beboere og naboer presiserer vi viktigheten av at campusutbyggingen blir utredet bredt og grundig, slik vi får vite mest mulig om hvordan utbyggingen vil påvirke bydelen, livene og eiendommene våre.

Identitet og tilhørighet i nabolaget. Høgskoleparken og Klæbuvegen slik de er i dag er viktige for vår opplevelse av nabolaget vårt, og vi oppfatter at både gata og parken er deler av identiteten vår. En endring av Klæbuvegen til en «vanlig» gate med bebyggelse på begge sider, og med Høgskoleparken gjemt bak, vil endre opplevelsen i og langs gata og også måten gata brukes på i dag. En endring av Høgskoleparken vil påvirke nabolagsidentiteten mye. Etter nabomøte våren 2017 ga vi innspill til Trondheim kommunes representanter, muntlig og per epost om at det må gjøres sosiokulturelle studier av planområdet, før det gjøres valg av utbyggingskonsept. Vi er kjenner ikke til at dette er gjort, og ber om at sosiokulturelle vurderinger med bruk av anerkjent metodikk utføres som del av det overordna planarbeidet.

Nærmiljøet vårt med lek og aktivitet i hele Høgskoleparken vil bli sterkt berørt dersom det skal bygges i parken. Hele parken brukes som trygt, fritt og et variert lekeområde for barna i bydelen, sommer og vinter. Skole og barnehager bruker også parken aktivt til lek og utforskning. Ungdommer og studenter bruker parken til skilek, hoppbakke, intervalltrening, utendørs fellestreninger, balanseline mellom trærne og som møteplass, og alt en kan tenke seg å gjøre ute i en stor park. Det samme gjelder for voksne og eldre i bydelen, som bruker parken til aktiviteter, piknik, soling, men kanskje særlig til gåturer i det grønne for å samle krefter i den ellers så hektiske byen. Mange av disse brukerne har ikke selv hage eller veranda.

Grønne rom, parker og andre felles uterom i bydelen må kartlegges og verdisettes. Som del av utredningene må det lages en oversikt over hvilke uterom som finnes, hvem som bruker dem, hvilke kvaliteter og bruksmuligheter de har, hvordan og når de brukes og hva de betyr for bomiljøet. Trondheim kommunes egen plan for *Grønne områder og friluftsliv* skal til behandling i Bystyret i løpet av høsten. På kart 2 er Høyskoleparken vist som park med stor betydning for at nærmiljøet skal ha leke- og rekreasjonsområde i gangavstand. Hvordan skal campusprosjektet forholde seg til denne planen, og da spesielt innholdet i vedlegget *Temaark: Kvaliteter*. I dette vedlegget er det beskrivelser av opplevelseskvaliteter i uterommene i byen, som Trondheim kommune ønsker å utvikle videre. Slik vi kjenner Høyskoleparken er denne parken unik ved å ha de aller fleste av opplevelseskvalitetene som beskrives som ønskelige. Utredningene må vise hvordan forskjellige opplevelseskvaliteter som er beskrevet i plan for *Grønne områder og friluftsliv* blir påvirket. Utredningene må vise hvordan det å bygge i eller nær disse uterommene vil påvirke bruksmulighetene, og dersom de påvirkes negativt, hvor og hvordan uterommene og parkarealene kan tenkes erstattet for de ulike brukergruppene.

Uteromsregnskap skal følge alle arealplaner der uterom for beboere og brukere er vesentlig. NTNU planlegger ikke boliger, og vi tenker at de kan få fritak for å lage slikt regnskap i de enkelte reguleringsplaner som kommer. For beboerne i nabolaget er gode utearealer avgjørende. Vi mener det må lages et overordna og helhetlig uteromsregnskap som viser at beboere på Elgeseter campusområde har tilstrekkelig gode utearealer for lek og opphold, slik andre byggeprosjekter må. Uterom, for eksempel på tak som bare blir tilgjengelig for ansatte og studenter med NTNU nøkkelkort, for bratte skråninger og areal med mye skygge må ikke regnes med i det overordna uteromsregnskapet.

Sol- og skyggemodeller, inklusiv vurdering av dagslys til berørte leiligheter, som viser hvilke områder som har sol i dag og hvordan dette vil endre seg med planlagt utbygging må utarbeides. Solforhold må ses i sammenheng med «uteromsregnskapet», sånn som Trondheim kommune stiller krav om i alle andre arealplaner. Overordna arealplan har i dag bestemmelser om at det ikke er tillatt å bygge leiligheter med dagslys kun fra øst og nord. I vårt nabolag finnes det mange leiligheter med nettopp hovedoppholdsrom mot nord og øst. På grunn av åpenhet mot parken og mye lys fra øst, har mange av leilighetene i dag likevel gode bokvaliteter. Dersom det bygges langs Klæbuvegen vil dagslyssituasjonen for alle leilighetene bli vesentlig forverret. I tillegg til sol- og skyggestudier, må også generell dagslyssituasjon for boliger som blir berørt av utbyggingen beskrives og vurderes.

Det må utredes hvordan befolkningssammensetningen er i dag, hvordan har utviklingen vært de siste ti årene, og hvordan kan en anta at utviklingen vil skje, med og uten campusutvikling på Elgeseter? Er dette ønsket utvikling i tråd med Trondheim kommunes ønske om et mangfold i boligområder med en variert befolkning som spenner fra de yngste til de eldste, med studenter og yrkesaktive? Samtidig må det ses på levekårsundersøkelsene fra de siste årene, og vurdere hvordan campusprosjektet med blant annet stor økning i antall studenter kan påvirke levekårene i bydelen.

Næringsliv med handel og service i bydelen er i dag ganske magert. Det må utredes hvordan flere studenter og NTNU-ansatte i bydelen vil påvirke næringslivet over året og over døgnet, og hvordan kan campusutbyggingen konkrete fremme handel og servise som også kan være positivt for bomiljøet? Allerede i dag er det vanskelig å drive næring i bydelen, blant annet fordi det bor mange studenter som «reiser hjem» i sommermånedene og bydelen «stilner».

Trafikkutredning som belyser forventet biltrafikk inkludert hente- og bringetjenester til nye byggetomter, organisering av sykkelparkering, endringer i trafikkbildet med alle de ulike trafikantgruppene i nabolaget må utredes. Klæbuveien er i dag en trygg skoleveg og viktigste trafikkkåre for boliger som ligger mellom Lerkendal og Studentersamfundet. Spesielt viktig er det å se på hvordan campusutbyggingen vil endre trafikksituasjonen i Klæbuvegen og kryss til denne.

Anleggsperioder. Vi vet fra andre bygge- og anleggsprosjekter i vårt nabolag at vi kan bli sterkt berørt av støy, trafikk og vibrasjoner fra byggetomtene. Hvordan vil en lang byggeperiode påvirke bydelen og de som bor der, og ev. hva planlegger NTNU å gjøre for å bøte på negative virkninger av mye og tungt anleggsarbeid som vil pågå over år? Det må komme fram i utredningene hvordan NTNU planlegger å avhjelpe de naboene som blir mest berørt. Hva vil NTNU helt konkret gjøre for å avhjelpe, og forhindre at dagens beboere flytter på grunn av sjenanse fra byggeplassene. Klæbuvegen er hovedtrafikkåren vår, for alle trafikantgrupper fra vårt nabolag. En omfattende utbygging langs Klæbuvegen og i de delene av parken som brukes som skole- og jobbveg, kan gi en uoversiktlig og farlig trafikksituasjon i mange år framover. Utredningene må vise hvordan trafikken kan gå, for alle slags trafikanter, dersom Klæbuvegen smales inn eller må stenges på grunn av utbygging.

Bygningsvolum, fleksibilitet og prosjektøkonomi. Arkitektmodellene og plantegningene vi har sett til nå viser mange små bygninger, og flere av disse er i bare to til tre etasjer. Med Spektrumsaken friskt i minne, der prosjektet vokste seg større og større i løpet av reguleringsplanprosessen, og det vi ser av andre nye svært kompakte undervisningsbygg, mener vi det må dokumenteres bedre hvor «lite» et nytt undervisningsbygg egentlig kan være og hvor «stort» det kan komme til å bli. Videre hvordan de ulike tomtene er eller ikke er fleksible for endringer av størrelsen på bygningene, både ved utbygging og i en framtidig situasjon med behov for endringer. I tillegg til situasjonsplaner må det vises realistiske prinsippsnitt der høyder, forholdet til gaterommet og nabobebyggelse vises og ikke minst hvordan bebyggelsen skjærer inn i landskapsformer i bratte skråninger og hva det betyr for opplevelsen av parken og for vegetasjon.

Ut i fra det vi har lest oss til om økonomi og kostnadseffektivitet i byggeprosjekter for tilsvarende bygg, vil mange av de nye byggene som vinnerprosjektet viser være helt urealistiske å gjennomføre med kostnadseffektiv prosjektøkonomi. Vi mener derfor at også økonomiske aspekter av ulike bygningsmodeller må belyses før det helhetlige utbyggingskonseptet velges. Arealene i Høgskoleparken som er vist som byggetomter i arkitektene sine modeller, er svært lite fleksible siden de ikke vil tåle at prosjektene «eser ut», uten at det får store konsekvenser for «uteromsregnskapet», sol- og skyggeforhold og ikke minst for parkens kvaliteter.

Tomtevalg som er gjort ved valg av vinnerkonseptet «Veien videre» oppleves som et mysterium for oss som er naboer og aktive brukere av Høgskoleparken. Vi mener det er spesielt viktig å få belyst hvordan det kan være en riktig, og statlig støttet byutvikling, å bygge på parkarealer med svært høy bruks- og opplevelsesverdi, i stedet for å bygge og fortette på NTNUs egne arealer på Gløshaugen, eller på en statlig eid tomt som for eksempel Holtermannsveg 1. Denne tomten er ferdig regulert med ca. 40 000 kvadratmeter for universitetsfunksjoner i flere år. KLP som utbygger av næringsbygg i Teknobyen like ved er også positive til samarbeid med NTNU. Til tross for dette velger NTNU å jobbe videre med utbygging i Høgskoleparken. Som beboere i bydelen ber vi om at tomtevalg begrunnes. Vi mener det må komme tydelig fram hvordan Høgskoleparken og bomiljøet blir nedprioritert, mens NTNU sine egne behov prioriteres foran. I andre forslag fra plan- og designkonkurransen er det foreslått flere andre tomtevalg som må utredes seriøst før konsept med utbygging på verdifullt parkareal blir valgt.

NTNU bruker begrepet «byintegreert campus». Vi ber om at dette utredes og gis et konkret innhold, slik at vi som beboere kan få vite hva vi kan forvente av nye funksjoner og tjenester, hva som er tenkt å skulle være åpent for alle, og hva som bare skal være for studenter og ansatte? Hva kan campus gi til bydelen for at vi som bor her i dag ønsker å fortsette å bo her, og for at bydelen skal få en mer mangfoldig beboergruppe med flere barn, yrkesaktive voksne og eldre, i tillegg til studenter. Og hva forventer NTNU å få fra oss, ev. hva forventer nye næringsvirksomheter seg av campusutbygging på Elgeseter?

Vi har sett på Forskrift om konsekvensutredninger. Slik vi forstår denne må campusprosjektet utredes sånn som forskriften stiller krav om på grunn av utbyggingsstørrelsen, det er et offentlig byggeprosjekt, og det kan

komme til å berøre grønne områder som er viktige for nærmiljø og friluftsliv, mm. I tillegg til det vi har nevnt over, mener vi at andre relevante utredningstema er

- næringsliv: service, tjenester og handel, inkl. arealbruk for drift, renovasjon og varelevering
- eiendomsutvikling og eiendomspriser
- by- og landskapsbilde med nær- og fjernvirkning av de forskjellige tomtene
- bo- og nærmiljø (bokvalitet, variert og mangfoldig botilbud, bopreferanser, oppvekstvilkår)
- naturmangfold, særlig viktig i tett by
- klimaendringer, der utbygging og flere harde flater medfører økt fare for flom og vannskader
- kulturmiljø med historisk park og bebyggelse
- folkehelse, som endringer i støyforhold fra folk og trafikk, mangfold i befolkningssammensetning, trygghet, bevegelsesfrihet og rekreasjonsmuligheter
- kriminalitet

Vi gjentar og understreker at det er viktig for oss at alle alternativene, inkludert Nabolagsalternativet, blir grundig utredet for alle tema. Videre at det blir laget en sammenstilling som gjør det mulig å se hva som er bra og hva som er negativt med de ulike alternativene, hva vi som naboer og bydelen taper og hva den kan få av positive kvaliteter med de ulike alternativene. Det er viktig for oss at virkningene av de ulike alternativene kommer tydelig fram slik at også politikerne ser hva som eventuelt velges bort, framfor noe annet, når den endelige beslutningen skal fattes.

Vi naboer har over flere år og i flere sammenhenger gitt mange konstruktive innspill til prosessen, til prosjektet, og vi har kommet med faktaopplysninger om nærmiljøet på Elgeseter. Vi har gitt av vår fritid for å hjelpe NTNU å lage et godt byintegrert universitet. Som nærmeste og mest berørte naboer og beboere, med barn og foreldre i bydelen, forventer vi at våre innspill blir respektert, gjort synlig og tatt hensyn til i den videre prosessen.

Med hilsen

Ingrid Heggland
For styret i Lerkendal BL

Maren Berg Grimstad
For styret i Klæbuveien 40 AL

Einar Fagerheim
For styret i BL Schøyens gate 10

Brage Strand Kristoffersen
For styret i AS Elgeseter gate 26

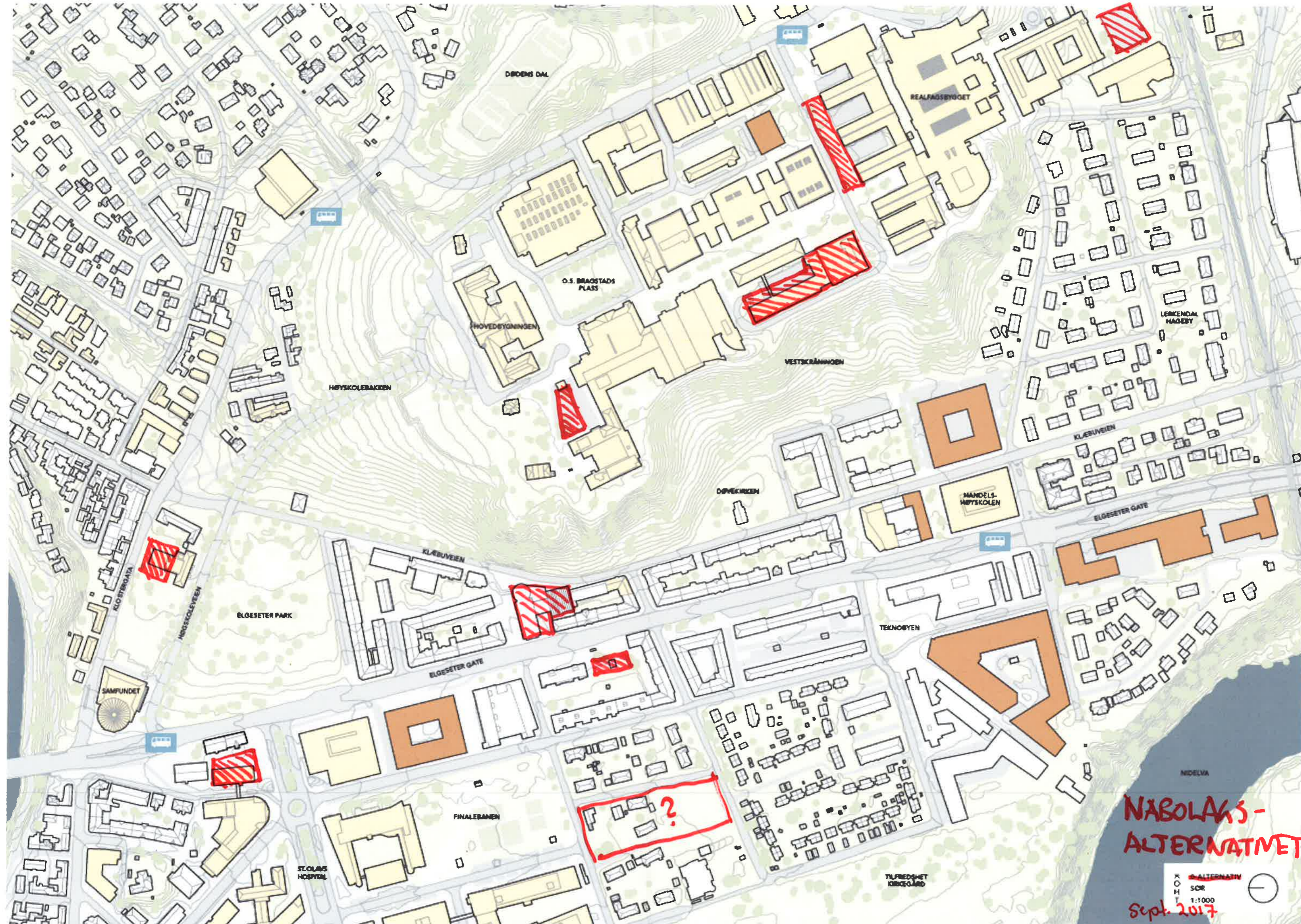
Nils A. Skarra
For sameiet i Klæbuveien 36

Geir Christian Davadi
For Klæbuveien 34

Tore Mo
For kvartalstyret i Klæbuvn 47-49,
Abelsgt 2 og Schøyens gt 6-8

Kopi til:

Trondheim kommune ved Byplankontoret/ Per Arne Tefre
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Kunnskapsdepartementet
Kommunaldepartementet
NTNU v/Rektor og Prosjektsjef for Campusprosjektet

DØRENS DAL

REALFAGSBYGGET

O.S. BRAOSTADS PLEASS

HØVEDBYGNINGEN

VESTSKRÅMMINGEN

HØYSKOLEBAKKEN

LERENDAL HAGEBY

ØRVEKIRKEN

MÅNDELS-HØYSKOLEN

KLÆBUVEIEN

ELØSETER GATE

ELØSETER PARK

KLÆBUVEIEN

ELØSETER GATE

TEKNOBYEN

SAMFUNDET

FINALEBANEN

NIDELVA

STOLANS HOSPITAL

TILFREDSHET KIRKEGÅRD

**NABOLAKS-
ALTERNATIVET**

KOM
500
1:1000
Sept. 2017

WSP Norge AS
Granåsvegen 15 B
7069 TRONDHEIM

Vår dato: 03.05.2018
Vår ref.: 2018/7750

Deres dato: 07.03.2018
Deres ref.:

Fylkesmannens uttalelse - varsel om offentlig ettersyn og høring av planprogram for samlet campus i området Gløshaugen - Elgeseter og Øya - Trondheim kommune

Fylkesmannen har som sektormyndighet mottatt melding om offentlig ettersyn og høring av ovennevnte planprogram, og har følgende vurdering:

Overordnede vurderinger

Planprogrammet er et redskap som legger rammer for flere etterfølgende planprosesser innenfor samme område. Intensjonen er å sikre at planene gjennomføres i hensiktsmessig rekkefølge samtidig som viktige felles interesser (offentlige rom, sosial- og teknisk infrastruktur, grøntstruktur) sikres gjennom utredningskrav og ved fastlegging av føringer for overordnede byplangrep. Fylkesmannen er enig i at planprogrammet gir forutsigbarhet med hensyn til prosess og alternativer og fastsetting av utredningsbehov, samtidig som det muliggjør involvering og medvirkning tidlig i planprosessen av berørte parter.

I samspill med planprogrammet anbefales det utarbeidet et overordnet veiledende program for offentlige rom/infrastruktur. Dette for å sikre helhetlige løsninger med tanke på byrom, gateløp, gang- og sykkelforbindelser, bearbeidelse av grøntareal og generelle kvaliteter i området. Planredskaper som ikke er hjemlet i plan- og bygningsloven, (som f.eks. dette overordnede veiledende programmet for offentlige rom/infrastruktur) kan fungere som politiske og faglige styringsdokumenter og bør inngå i prosessen særlig dersom det ikke stilles krav til områderegulering. Dette forutsetter at politiske organer får veiledende program til behandling tidlig nok i prosessen til at prinsippene blir førende for senere plan.

Fylkesmannen vil her bemerke at høringsutkastet underkommuniserer funksjonen til et overordnet veiledende program ettersom det først nevnes på side 45.

Utkastet sier at «Overordnet veiledende program søkes utarbeidet før fastsettelsen av planprogrammet og bør foreligge senest for oppstart av første reguleringsplan innenfor området». Det er vanskelig å vite *når* «oppstart av første reguleringsplan innenfor området» foreligger.

Ettersom veiledende program for offentlig rom/infrastruktur ikke er en del av planprogrammet anbefaler Fylkesmannen at planprogram og veiledende program for

Postadresse:
Postboks 2600
7734 Steinkjer
fmltpost@fylkesmannen.no

Besøksadresse:
Steinkjer: Strandveien 38
Trondheim: Prinsensgt 1
www.fylkesmannen.no/trondelag

Telefon:
74 16 80 00
Org.nr.:
974 764 350

Saksbehandler:
Svein Fjørtoft Hole
Telefon:
73 19 91 57

offentlige rom/infrastruktur behandles og fastsettes samtidig i bystyret. Dette vil bidra til at de to planredskapene ses i sammenheng og blir tilstrekkelig førende og politisk forankret før oppstart av første plan.

Utover dette mener Fylkesmannen at samlingen til ett Campus for NTNU i Trondheim på en god måte oppfyller de statlige planretningslinjene og bidrar positivt til oppnåelse av nullvekstmålet. Ved å søke en konsentrert og kompakt utvikling og samlokalisering i et sentralt byområde med gåavstand mellom ulike funksjoner og høy sykkel- og kollektivtilgjengelighet, tar staten et nødvendig ansvar for en nærings- og klimavennlig utvikling av byen, regionen og landsdelen. Samtidig er det viktig å på en god måte avveie utviklingen mot lokale interesser og behov. Vi registrerer bygningrådets anbefalinger i utleggingsvedtaket i møte 06.03.2018.

Utviklingen av NTNU har stor nasjonal/regional og lokal betydning, også i et næringsperspektiv. Vi har tidligere påpekt betydningen av å koble området mot både buss og jernbane og være bevisst på stasjonsforbindelsene og målene og strategiene i fylkesplanen og den regionforstørringen for bolig, service- og arbeidsmarkedet som etter hvert vil skje i Trøndelag. Tilgang på kompetanse og NTNUs langsiktige handlingsrom for utvikling er to svært sentrale premisser etter vår oppfatning.

Klima og miljø

Det er utarbeidet et planprogram som skal fungere som en prinsipplan for samlet campus og angi rammer og føringer som skal gjelde for påfølgende reguleringsplanarbeid. En godt gjennomarbeidet prinsipplan kan fungere godt som en overordnet plan for videre utbygging. For å sikre en helhetlig utbygging av campus gjennom enkeltstående reguleringsplaner og byggeprosjekter er det imidlertid svært viktig at prinsipplanen gir tydelige og presise kvalitetskrav som kan legges til grunn for videre planlegging. Det er viktig at prinsippene og kvalitetskravene er godt forankret, både politisk i Trondheim kommune og hos NTNU. God forankring og tydelige kvalitetskrav er avgjørende for å sikre en helhetlig og forutsigbar utbygging.

Planprogrammet inneholder også forslag til utredninger som skal inngå i konsekvensutredninger for senere reguleringsplaner. Det er allerede gjennomført flere til dels omfattende utredninger på overordnet nivå. Det gir et godt utgangspunkt for videre utbygging. Det er positivt at det allerede nå angis hvilke temaer som skal utredes i de enkelte reguleringsplanene. Dette gir forutsigbarhet både for utbygger, myndigheter og berørte parter. Listen over utredningstema er imidlertid svært generell og gir i liten grad svar på hvordan utredningene skal gjennomføres og om det vil være krav til ny kunnskap. Behovet for innhenting av ny kunnskap vil variere fra tema til tema og kunne med fordel vært bedre presisert. Presise bestillinger til utredningsnivå vil gi mer forutsigbarhet og kan effektivisere videre planlegging. *Fylkesmannen anbefaler at listen med utredningstema presiseres før sluttbehandling av planprogrammet.*

For å sikre helhetlige løsninger med tanke på byrom, gateløp, gang- og sykkelforbindelser, bearbeidelse av grøntareal og generelle kvaliteter i området, anbefales det utarbeidet et overordnet veiledende program for offentlige rom/infrastruktur. *For å sikre at likelydende krav til de ulike utbyggingsområdene, samt sikre en helhetlig utbygging med kvalitet mener Fylkesmannen det er avgjørende at veiledende*

program/prinsippplan foreligger før oppstart av første reguleringsplan innenfor området.

Støy og luftkvalitet

Disse temaene må utredes i den enkelte reguleringsplan i henhold til retningslinjer for behandling av støy og luftkvalitet i arealplanleggingen (T-1442/2016 og T-1520). Det må gjøres beregninger og utarbeides kart for støy og luftkvalitet i alle planer som berører støy- og støvfølsom bebyggelse.

Det må angis kvalitetskrav til ny bebyggelse og avklares hvilke krav til støy og luftkvalitet som skal gjelde for ny bebyggelse. Studentene er NTNUs viktigste målgruppe. Derfor er det viktig at arealene som tilbys studentene har så høy kvalitet som mulig og at de sikres tilfredsstillende støynivåer og luftkvalitet i henhold til T-1442/2016 og T-1520.

Fylkesmannen mener at det også kan vurderes om det skal stilles krav til at noe parkareal og uteplasser har tilfredsstillende støyforhold. Mulighet til å finne stille arealer innenfor Campus-området vil være en kvalitet.

Parkering

Det fremgår av planprogrammet at trafikkmønster og parkering skal vurderes. Det står også at antallet parkeringsplasser skal reduseres betydelig. For et så sentralt område mener Fylkesmannen at antallet parkeringsplasser må holdes på et minimum. De mest sentrale byggeområdene/detaljplanene kan med fordel planlegges uten parkering. Nødvendig parkeringsareal må i all hovedsak legges under bakken. Fylkesmannen mener det må lages en parkeringsnorm for Campus i samråd med Trondheim kommune. Parkeringsnormen må bygge opp under nullvekstmålet.

Trafikk

Campus genererer mye trafikk i form av gående, syklende og kollektivreisende. Det er viktig å sikre et kapasitetssterkt transportsystem både internt på Campus og i området rundt. Trafikkmønsteret må gi prioritet for gående og syklende og sikre framkommelighet for kollektivtrafikken langs de største vegene.

Det må også vurderes hvilken funksjon jernbanen kan ha for å bringe folk inn og ut av Campus. Med mulighet for stopp både på Skansen, Marienborg og Lerkendal kan jernbanen effektivt frakte studenter, ansatte og besøkende både internt i byen, direkte til campus fra Værnes og fra resten av regionen.

Klima

Som et innovativt, bærekraftig campus som skal være en eksperimentell arena og et levende laboratorium oppfordrer Fylkesmannen til å ta i bruk nye energiløsninger, bygge plusshus og grønne tak. Det kan med fordel stilles krav om dette i overordnet plan. Det bør også vurderes om det kan settes krav om at anleggsarbeidene skal være mest mulig utslippsfrie.

Overvann/urbanhydrologi er omtalt i planprogrammet. Når drenerende flater bygges igjen er det viktig å ha en god plan for overvannet. Åpne, drenerende grøfter, grønne tak og gjennomgående grønstruktur kan bidra til en god overvannshåndtering.

Grønnstruktur

Konsekvensutredningen skal redegjøre for påvirkning på overordnet grøntstruktur, natur og grønne forbindelser i planområdet. Det skal vurderes eventuelle avbøtende tiltak både i areal og kvalitet og hvordan gjen-/nyplanting kan berike planområdet. Det skal redegjøres for i hvilken grad, og hvordan, naturverdier berøres. Det er positivt at det er fokus på helhetlig grønnstruktur. Det er derfor viktig at det gjøres en overordnet vurdering av grønnstrukturen i området og at de mest attraktive områdene søkes bevart. Dersom grøntområder bygges ned bør dette kompenseres for ved å erstatte eller gjenskape grønne parkområder innenfor de nye utbyggingsområdene. Et kompensasjon for nedbygging av parkareal kan være krav om grønne tak eller grønne gjennomfartsårer som skaper forbindelseslinjer. Bevaring og gjenskaping av grønnstruktur vil være en kvalitet ved et nytt campusområde. Det bør settes krav til størrelse og kvalitet på grøntområder i overordnet plan.

Anleggsfase

De mange utbyggingsprosjektene skal skje over en lang periode i et tettbebyggt område. Anleggsfasen vil bli utfordrende, både med tanke på trafikkavvikling, støy og støv. Fylkesmannen mener det bør settes krav om at det skal lages en konkret plan for anleggsgjennomføring for det enkelte prosjekt for å minimere ulempene i anleggsperioden.

Stabilisering i Nidelva

Fengselstomta bak Samfundet foreslås som et utbyggingsområde. Utbygging på dette arealet krever omfattende sikring og vil innebære utfylling i Nidelva. Nidelva er et nasjonalt laksevassdrag og inngrep i elva må utredes. Fylkesmannen vil gjerne ha dialog med NTNU og Trondheim kommune om dette tiltaket og om behovet for og kravet til utredninger.

Landbruk

Vi slutter oss til merknader om parkering under Klima og miljø. Generelt er det viktig at det legges opp til arealeffektive løsninger, og at dette sikres gjennom detaljplanene. Ut over dette har vi ingen merknader til planprogrammet.

Oppvekst og velferd

Fylkesmannen minner om T-2/08 med Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen. Her gjøres rede for ulike krav til planleggingsprosessen og krav til fysisk utforming av arealer og anlegg som skal brukes av barn og unge. Bl.a. tydeliggjøres krav om at det avsettes tilstrekkelig og hensiktsmessig areal for lekeområder for barn og unge, herunder areal for nærlekeplasser for de minste barna. Tilrettelegging bør tas inn i rekkefølgebestemmelsene. Ved detaljregulering er det viktig å tilrettelegge lekeområder som er godt skjermet fra trafikk, støy og annen forurensing. For å sikre trygg ferdsel til barnehage, skole og fritidsaktivitet vil også valg av gang- og sykkeltrase være et viktig tema. Ved omfattende regulerings- og utbyggingsplaner vil det i stilles særlige krav til en helhetlig og langsiktig plan som tar høyde for utviklingsmuligheter i forhold til arealdisponering. Fylkesmannen forventer at retningslinjene legges til grunn i det videre planarbeidet.

Barn har rett til å bli hørt og si sin mening i alt som vedrører det og barnets meninger skal tillegges vekt. Fylkesmannen minner om Barnekonvensjonen artikkel 12, og

oppfordrer til å involvere barn og unge i å bli hørt og å kunne medvirke gjennom planarbeidet. Likeså at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i alle handlinger som berører barn.

Vi minner spesielt om at det ved omdisponering av avsatt fellesareal eller friområde som er i bruk, skal det skaffes fullverdig erstatning. Vi ønsker også å presisere at det er viktig å sikre grøntarealer og områder for å gi barn, unge og andre muligheter til lek og utfoldelse i nærmiljøet. Spesielt med tanke på hvor viktig det er med fysisk aktivitet og sosialt samvær for målgruppen. I tette bymessige bebyggelser må områder sikres og utformes slik at områdene blir gode å leve og bo i. Et tilfredsstillende oppvekstmiljø må sikres både for dagens og ikke minst fremtidens behov.

Helse og omsorg

Grønnstrukturen, som består av små og store grønne områder og som ligger nært der folk bor og oppholder seg, har stor betydning for helse og livskvalitet.

I dette bildet er parker, friområder og turstier viktige - vesentlige, men også de mer urbane områdene som torv, gatetun og andre byrom er viktige som møteplasser og rammer for livsutfoldelse.

Grønnstrukturen er en viktig del av bylandskapet og fungerer også som forbindelseslinjer til andre grønne områder. Når byen vokser og fortettes og flere arealkrevende funksjoner skal inn, er det ekstra viktig å ha et overordnet perspektiv på de grønne områdene, på tilgjengelighet og kvalitet, og på den helsemessige betydningen disse områdene har.

Sentralt i arbeidet med planen for Campus er hvor og hvordan behovet for nødvendig utbyggingsareal skal dekkes. Mye av diskusjonen har dreid seg om grønnstrukturen rundt Gløshaugen. Grønnstrukturen utgjør et svært viktig rekreasjonsområde i en bydel som er og vil bli preget av tett bebyggelse og trafikk. Grønnstrukturens omfang og kvaliteter bør derfor ikke svekkes og det bør fortsatt være et sammenhengende grønt belte. Videre bør grønnstrukturen også sees i sammenheng med andre typer offentlige uteareal samt gang- og sykkelforbindelser for å sikre helhetlige løsninger.

Folkehelsearbeid handler om å påvirke de faktorene som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel. Stikkord kan være støy og luftkvalitet, grønnstrukturer, tilrettelegging for friluftsliv, rekreasjon, idrett og lek, tilgang på sosiale møteplasser og utformingen av disse, sol- og skyggeforhold på utearealer og for nærliggende bebyggelse, trafikk sikkerhet, kriminalitetsforebygging og estetiske kvaliteter. I dette perspektivet er det mange av de opplistede utredningstemaene i tabell 9-1 som handler om folkehelse, og vi har ingen merknader til valg av tema utover dette.

Samfunnssikkerhet

Området som planprogrammet dekker er geoteknisk utfordrende og det er også andre risikofaktorer som må belyses i ROS-analysen som skal gjennomføres i planleggingen. Fylkesmannen minner om at det er kommet en ny veileder i 2017 fra DSB, *Samfunnssikkerhet i kommunenes arealplanlegging*, som bør følges i det videre arbeidet.

Med hilsen

Alf Petter Tenfjord (e.f.)
Seksjonsleder
Kommunal- og justisavdelingen

Svein Fjørtoft Hole
Seniorrådgiver
Kommunal- og justisavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Saksbehandlere:

Klima og miljø: Merete Gynnild – 73 19 92 08

Landbruk: Margrethe Halsan – 73 19 92 73

Samfunnssikkerhet: Kaja Kristensen – 73 19 91 69

Oppvekst og velferd: Margareth Halle – 74 16 83 79

Helse og omsorg: Frode Engtrø – 73 19 93 18

Kopi til:
Trøndelag fylkeskommune
Byplankontoret, Trondheim kommune

Avsender: Trøndelag fylkeskommune
Fylkets hus
Postboks 2560
7735 Steinkjer
NORWAY

44519-105-73

WSP NORGE AS AVD TRONDHEIM
Postboks 185 Sentrum
0102 OSLO
NOR

MOTTATT

25 APR 2018

WSP

Fylkeskommunens uttalelse til høring planprogram NTNU campusutvikling, Trondheim

Informasjon: Digital post fra Trøndelag fylkeskommune

Trøndelag fylkeskommune sender ut post digitalt.

Dette er i tråd med regjeringens digitaliseringsprogram, der digital kommunikasjon skal være førstevalg i samhandlingen mellom det offentlige og innbygger eller næringsliv.

Posten distribueres til mottakerens valgte sikre digitale postkasse eller meldingsboks i Altinn, dersom vi har registrert ditt fødsels- eller organisasjonsnummer. (I motsatt fall går brevet ut til mottaker via posten.)

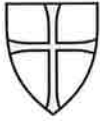
* Privatpersoner blir varslet på den e—postadressen eller mobiltelefonnummeret den enkelte selv har oppgitt i kontakt- og reservasjonsregisteret. Du kan sjekke opplysningene dine i kontakt- og reservasjonsregisteret på nettstedet <https://www.norge.no/>

* Bedrifter/organisasjoner kan lese dokumentet elektronisk i «Min meldingsboks» på <https://www.altinn.no> via rollen «Kommunale tjenester». Varsel sendes til registrert e-postadresse.

Dokument som ikke er åpnet i Altinn innen 2 døgn etter at det er tilgjengelig i meldingsboksen, blir skrevet ut og sendt via Posten.

Dokument som evt. ikke er åpnet i din digitale postkasse blir ikke sendt ut via Posten.

Digitalt førstevalg — veien til raskere, enklere og sikrere samhandling med Trøndelag fylkeskommune

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Plan

WSP NORGE AS AVD TRONDHEIM
Postboks 185 Sentrum
0102 OSLO

Vår dato: 19.04.2018 **Vår referanse:** 201801498-8 **Vår saksbehandler:**
Deres dato: **Deres referanse:** Att Arnhild Vegard Hagerup
Herrem

Fylkeskommunens uttalelse til høring planprogram NTNU campusutvikling, Trondheim

Fylkesutvalget i Trøndelag behandlet saken i møte 17.04.2018 som sak 120/18. Protokoll er vedlagt. Dette er fylkeskommunens endelige uttalelse til høring av planprogram.

Vedtaket viser til fylkesrådmannens saksframlegg og brev fra Riksantikvaren. Disse er vedlagt og inngår som en del av uttalelsen.

Med vennlig hilsen

Vegard Hagerup

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- Protokoll fylkesutvalget sak 120/18
- Fylkesrådmannens saksframlegg
- Brev fra Riksantikvaren, datert 06.04.2018

Vedlegg:

NTNU Campus Vedtak i fylkesutvalget
NTNU campus , fylkesrådmannens saksframlegg
NTNU Campus - Riksantikvarens innspill

Kopimottakere:

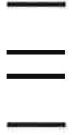
FYLKESMANNEN I TRØNDELAG
STATENS VEGVESEN REGION MIDT TRONDHEIM KONTORSTED

Postadresse: Fylkets hus
Postboks 2560
7735 Steinkjer

Bankkonto: 86017685300
IBAN: NO8486017685300
BIC/SWIFT: DABANO22

Telefon: 74 17 40 00
Epost: postmottak@trondelagfylke.no
Org.nr: 817 920 632

Trøndelag fylkeskommune
Seksjon Plan

105#461.97e7effb-ab19-4e6f-a15f-3257595f6a38:3

Saksprotokoll

NTNU campusutvikling, Trondheim - høring av planprogram

Arkivsak-dok. 201801498
Saksbehandler Vegard Hagerup

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Fylkesutvalget	17.04.2018	120/18

Fylkesutvalget har behandlet saken i møte 17.04.2018 sak 120/18

Fylkesutvalgets vedtak

1.Trøndelag fylkeskommune ser positivt på det som ligger i forslag til planprogram og i kommunens utleggingsvedtak og mener det bør legges til grunn for videre utvikling av Campus.

2. Planprogrammet bør vise til Strategi for innovasjon og verdiskaping i Trøndelag, vedtatt i Fylkestinget desember 2017.

3.I den videre detaljplanlegging bør det spesielt tas hensyn til verneverdiene ved utformingen av ny bebyggelse rundt Studentersamfundet og Statsarkivet. Sikten mellom Midtbyen og Hovedbygningen bør også bevares. Fylkeskommunen bidrar gjerne i videre dialog for å finne gode løsninger, både for disse områdene og for en god kobling mellom Hesthagen og Gløshaugen-plataet.

4.For mer detaljerte råd og kommentarer vises til fylkesrådmannens saksframlegg og Riksantikvarens brev av 06.04.2018

Votering

Fylkesrådmannens innstilling	Enstemmig vedtatt
------------------------------	-------------------

Fylkesrådmannens innstilling:

1.Trøndelag fylkeskommune ser positivt på det som ligger i forslag til planprogram og i kommunens utleggingsvedtak og mener det bør legges til grunn for videre utvikling av Campus.

2. Planprogrammet bør vise til Strategi for innovasjon og verdiskaping i Trøndelag, vedtatt i Fylkestinget desember 2017.

3.I den videre detaljplanlegging bør det spesielt tas hensyn til verneverdiene ved utformingen av ny bebyggelse rundt Studentersamfundet og Statsarkivet. Sikten mellom Midtbyen og Hovedbygningen bør også bevares. Fylkeskommunen bidrar gjerne i videre dialog for å finne gode løsninger, både for disse områdene og for en god kobling mellom Hesthagen og Gløshaugen-plataet.

4.For mer detaljerte råd og kommentarer vises til fylkesrådmannens saksframlegg og Riksantikvarens brev av 06.04.2018

Arkivsak-dok. 201801498-3
Saksbehandler Vegard Hagerup

Saksgang	Møtedato	Utvalgssaksnr
Fylkesutvalget	17.04.2018	

NTNU campusutvikling, Trondheim - høring av planprogram

Fylkesrådmannens innstilling:

1.Trøndelag fylkeskommune ser positivt på det som ligger i forslag til planprogram og i kommunens utleggingsvedtak og mener det bør legges til grunn for videre utvikling av Campus.

2. Planprogrammet bør vise til Strategi for innovasjon og verdiskaping i Trøndelag, vedtatt i Fylkestinget desember 2017.

3.I den videre detaljplanlegging bør det spesielt tas hensyn til verneverdiene ved utformingen av ny bebyggelse rundt Studentersamfundet og Statsarkivet. Sikten mellom Midtbyen og Hovedbygningen bør også bevares. Fylkeskommunen bidrar gjerne i videre dialog for å finne gode løsninger, både for disse områdene og for en god kobling mellom Hesthagen og Gløshaugen-platået.

4.For mer detaljerte råd og kommentarer vises til fylkesrådmannens saksframlegg og Riksantikvarens brev av 06.04.2018

Vedlegg:

1. Oversendelsesbrev
2. Utleggingsvedtak i Bygningsrådet 06.03.2018
3. Forslag til planprogram
4. PP presentasjon for Fylkesutvalget 20.3.18 og Regionalt planforum 21.3.18
5. Riksantikvarens brev av 06.04.2018

Øvrig bakgrunnsmateriale er lagt ut på:
<https://www.trondheim.kommune.no/campus/>

Sammendrag

Forslag til planprogram angir prinsippene for utbygging av NTNU Campus og skal etter hvert følges opp av mer detaljerte reguleringsplaner. I henhold til utleggingsvedtaket i bygningsrådet skal det ikke bygges i Høyskoleparken. Dette gjør at konfliktnivået både i forhold til naboer, grøntinteresser og kulturmiljø nå er betydelig redusert. Fylkesrådmannen vil slik tilrå det som nå ligger inne i planprogrammet.

Bakgrunn:

Regjeringen besluttet 8.9.2015 at man ønsket å få utredet hvordan NTNU kunne samle sin virksomhet rundt Gløshaugen i Trondheim. I august 2017 sluttet regjeringen seg til anbefalingen fra NTNUs styre om utbygging i hovedsak vest for Gløshaugen, dvs i retning Elgesetergate og St Olavs hospital. Områdene sørover fra Gløshaugen-plataet ble avsatt som sekundært utbyggingsområde.

I formannskapet 7.6.2017 ble det bestemt at det skal utarbeides et planprogram som beskriver alternativer, og i sluttbehandlingen tar stilling til foretrukket overordnet konsept. Planprogrammet skal angi en prinsipplan for en samlet campus og hvilke rammer og føringer som skal gjelde, samt forslag til utredninger som skal inngå i konsekvensutredninger for senere reguleringsplaner.

Regjeringen besluttet 19.1.2018 konsept for samling av campus. Campus skal utvikles videre som et helhetlig og sammenhengende prosjekt med tverrfaglig samling av fagmiljøer rundt Gløshaugen. Staten skal blant annet finansiere nybygg på 92 000 m² brutto og ombygging av 45 000 m² brutto av eksisterende arealer på NTNU.

Fylkesutvalget i Sør-Trøndelag behandlet i 2016 en rapport om overordnet lokalisering av NTNU Trondheim (sak 239/16). Fylkesutvalget anbefalte da en løsning i retning av Elgeseter gate – eventuelt kombinert med en utvikling nordover mot Midtbyen.

Faktiske opplysninger:

Dette planprogrammet avklarer hoveddrammene for den fysiske utviklingen av Campus-området. Høringsfrist er 04.05.2018.

Planprogrammet er ikke en formell plan, men gir føringer for videre prosess. Når planprogrammet er fastsatt av bystyret i september 2018, skal det følges opp av mer detaljerte og juridisk bindende reguleringsplaner for de enkelte delområdene.

Hovedtrekkene i planprogrammet ble presentert for Fylkesutvalget i møte 20.03.2018 og i regionalt planforum 21.03.2018.

Det mer detaljerte innholdet i planprogrammet går fram av vedleggene. NTNU har utredet ca 300.000m², noe som gir godt rom for framtidig utvidelse:

Byggeområder NTNU har utredet

- Samla potensiale nær 300.000 m²
- Ulik måloppnåelse, modenhet, usikkerhet, kostnad
- Ulik faglig lokalisering må være mulig
- Store nok bygningskompleks
- Styrket forbindelse Øya-Gløshaugen-Kalvskinnet
- Stor fleksibilitet er nødvendig
- Rom for samarbeidspartnere
- Framtidige utvidelser

 NTNU Kunnskap for en bedre verden

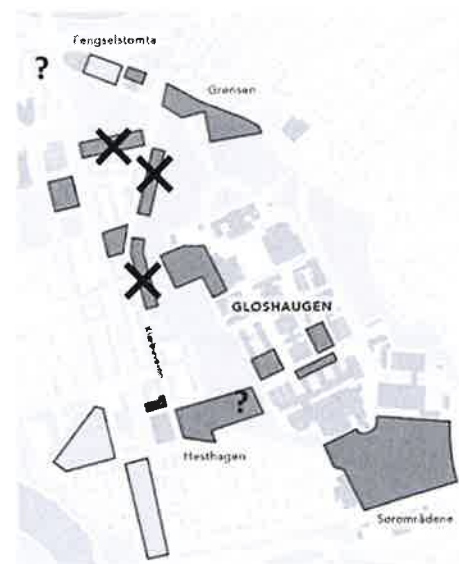
- Et attraktivt og levende bycampus
- Bærekraftig bymiljø
- Sosial bærekraft og folkehelse
- Samarbeid

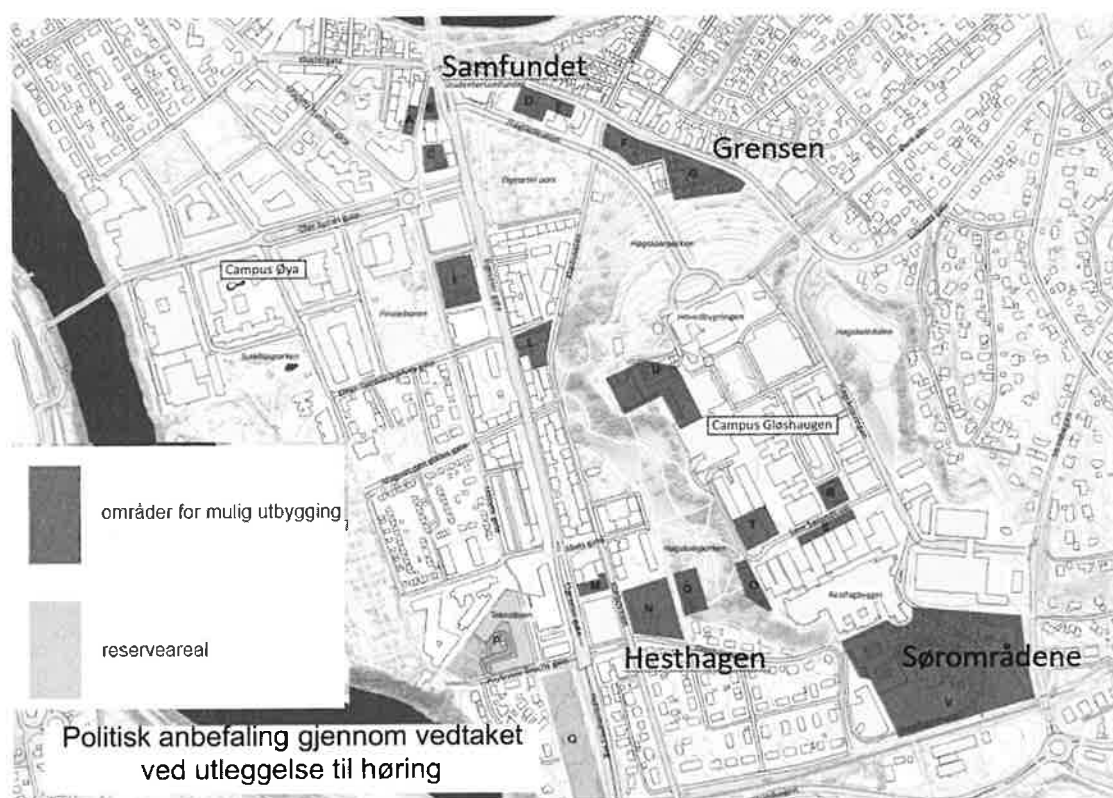
Da forslag til planprogram ble behandlet i bygningsrådet 06.03.2018, ble en del områder tatt ut av planprogrammet. Dette gjelder foreslåtte bygninger i Høyskoleparken og langs Klæbuvegen (se utkryssing på kartet under).

Bygningsrådets anbefaling

- Planprogram vedtatt lagt ut til offentlig ettersyn/høring
- Utbygging på areal regulert til campusformål eller som enkelt kan omreguleres
- Utbygging på areal som er avsatt til grønnstruktur i KPA bør unngås
- Elgeseter park og de nordlige delene av Høyskoleparken bevares
- Ikke bygging i park langs Klæbuveien
- Forslag til tomter som bør vurderes
- Omfanget av tomter må tilpasses reelt behov
- Forbindelseslinjer mellom Gløshaugenplatået og områder mot vest må i størst mulig grad planlegges uten bygg
- Krav før sluttbehandling: prinsipplan, avgrensning av kommende detaljplaner, rammer og føringer, arealregnskap, modell
- Tydeliggjøre mål om nullutslippscampus

 NTNU Kunnskap for en bedre verden

Forslag på høring

Fylkesrådmannens drøfting:

Nasjonale/regionale interesser og verdiskaping.

Utviklingen av NTNU har stor nasjonal/regional betydning, også i et nærings- og utviklingsperspektiv. Strategi for innovasjon og verdiskaping i Trøndelag, vedtatt i Fylkestinget desember 2017, understreker betydningen av kunnskapsmiljøene i Trondheim, og forutsetter tett samhandling mellom universitet og arbeidsliv for å sikre tilgang til kompetanse til trøndersk arbeidsliv.

Slik er det viktig å følge opp målene i pkt 3.4 i planprogrammet. Særlig gjelder dette nettverk av knutepunkt og et levende laboratorium.

Dermed må NTNU få mulighet til å utvikle seg, også på lang sikt. Dette momentet bør tillegges stor vekt. Slik mener fylkesrådmannen at fylkeskommunen bør ha et overordnet fokus på å få en god og langsiktig løsning for Campus.

I følge NTNU gir det som nå er foreslått tilstrekkelige utviklingsarealer, men handlingsrommet blir selvfølgelig mer begrenset i og med at en del utbyggingsmuligheter er tatt ut av planprogrammet. Koblingen inn mot Midtbyen blir også noe mer utydelig når det nå ikke legges opp til utbygging i Høyskoleparken. Slik vil nok sørområdene bli mer aktuelle for videre utvikling.

Planprogrammets hovedtrekk om utvikling i retning av Elgeseter gate er for øvrig i tråd med Fylkesutvalgets anbefaling i sak 239/16.

Klima

En samling av NTNU rundt Elgeseter gate og i nærheten av Midtbyen vil tilrettelegge for mindre bilbruk og mer bruk av kollektivtrafikk, sykkel og gange enn i dag. Kombinert med begrensninger på parkering og gode bygningstekniske løsninger vil dette være positivt i et klimaperspektiv.

Folkehelse og friluftsliv

Parkområdene rundt Gløshaugen er et mye benyttet rekreasjonsområde. I og med bygningsrådets vedtak 06.03.2018 blir mesteparten av disse områdene bevart. I et friluftsliv- og folkehelseperspektiv er dette positivt.

Kulturminner og kulturmiljø

Det er store kulturmiljøinteresser i området. Deler av Høyskoleparken og Høyskoleplatået er fredet, og området er omgitt av bygningsmiljøer med betydelig bevaringsverdi. Det at Gløshaugen ligger som en høytliggende «festning» omgitt av grønne parkområder gir Gløshaugen et karakteristisk landskapsdrag som det er verdt å bevare. Det samme gjelder den monumentale «aksevirkningen» gjennom Høyskoleparken opp til den fredede hovedbygningen.

Det er et uttrykt ønske fra NTNU at ny bebyggelse skal planlegges og utvikles i forhold til eksisterende bebyggelse. Spesielt viktig er dette når det gjelder byggehøyde.

I og med bygningsrådets utleggingsvedtak blir kulturminneverdiene i all vesentlighet ivaretatt. Fylkesrådmannen vil likevel minne om tre forhold som er nevnt i planprogrammet og som er særlig viktige å ivareta:

1. Utviklingsområdet «Grensen» nord i området ligger i siktaksen mellom Midtbyen og Hovedbygningen på Gløshaugen. Denne sikten var i sin tid en viktig premisse ved etableringen av NTH og bygging av hovedbygningen, og det er fortsatt viktig at Gløshaugen synes fra byen. Ny bebyggelse må utformes slik at denne tydelige sikten beholdes. For øvrig bør eventuell utbygging i Grensen-området ta hensyn til den eldre trehusbebyggelsen innen området.

2. Utbygging av «fengselstomta» ved Studentersamfundet og ved Statsarkivet bør ta hensyn til den bevaringsverdige eksisterende bebyggelsen i området.

3. Fylkesrådmannen mener det er en god løsning å bygge på parkeringsplassen på Hesthagen, og fylkeskommunen har tidligere akseptert dette. Når det gjelder terrengforskjellen mellom Hesthagen og Gløshaugen-platået, mener fylkesrådmannen at man kan akseptere en forbindelse med heis her ut fra hensyn blant annet til universell utforming. En slik forbindelse bør ikke utformes som en stor og massiv bygning, og den bør i minst mulig grad blokkere grøntdraget.

Fylkesrådmannen viser for øvrig til innspill fra Riksantikvaren, datert 06.04.2018 (vedlegg 5). Riksantikvaren peker på flere av momentene over og ber om at kulturminneverdiene tillegges stor vekt i det videre arbeidet med campusutviklingen og at den gode dialogen opprettholdes. På vanlig måte fremmes Riksantikvarens uttalelse gjennom fylkeskommunen som regional kulturminnemyndighet.

Kollektivtrafikk

Området vil få en svært god kollektivdekning, også gjennom metrobuslinjer. Selv om planprogrammet ikke tar konkret stilling til løsninger for Elgesetergate, bør man i den videre planleggingen sikre kollektivtrafikken en god framkommelighet langs denne gata.

Fylkesrådmannens konklusjon og anbefaling:

Fylkesrådmannen ser positivt på det materialet som er sendt på høring og mener det sammen med bygningsrådets utleggingsvedtak bør legges til grunn for videre utvikling av Campus. Planprogrammet kan med fordel vise til Strategi for innovasjon og verdiskaping i Trøndelag.

I den videre detaljplanlegging bør det spesielt tas hensyn til tilpassing av på bebyggelse rundt Studentersamfundet og statsarkivet og sikten mellom Midtbyen og Hovedbygningen, jevnfør også innspill fra Riksantikvaren. Fylkesrådmannen bidrar gjerne i videre dialog for å finne gode løsninger.

SAKSBEHANDLER
Aase Hogfeldt-Eskevik og Kristine Johansen

INNVALGSTELEFON

TELEFAKS
+47 22 94 04 04
postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

VÅR REF.
17/01524-9

DERES REF.

DERES DATO

ARK. B - Bygninger

VÅR DATO
06.04.2018

GML 324 (Trondheim) Trondheim - ST

Trøndelag fylkeskommune
Fylkets hus, Postboks 2560
7735 STEINKJER

NTNU campusutvikling, Trondheim kommune. Høring av forslag til planprogram

Det vises til oversendelse av forslag til planprogram for samlet campus for NTNU i Trondheim. Riksantikvaren har førstelinjeansvar for kulturminner som er forskriftsfredet etter kulturminneloven § 22 a og vårt innspill er relatert til disse kulturminnene.

Riksantikvaren ble i møte den 5.4.2018 orientert om planprogrammet og videre prosess i saken. Med bygningsrådets vedtak av 6.3.2018 utgikk lokaliseringalternativene i den fredete Høgskoleparken og Elgeseter Park. Riksantikvaren er glad for at det kulturhistorisk viktige grøntdraget rundt NTNU ivaretas.

Nasjonale kulturhistoriske verdier som berøres av planprogrammet

Gløshaugen er et unikt og historiefortellende bygningsmiljø av svært høy arkitektonisk og kulturhistorisk verdi som representerer det ypperste av teknisk utdanningshistorie i Norge. Anlegget er tegnet av arkitekt Bredo Greve og har et formalt og storslått preg. Hovedbygningen, i samspill med parkanlegget, danner en markant fasade mot byen og domkirken. De øvrige fredete bygningene, som er formålsbygget til spesifikke tekniske disipliner, ligger i aksene bak og følger opp formspråket i hovedbygningen.

Sør for Gløshaugen ligger Lerchendam gård. Anlegget er fredet som et bygnings-, arkitektur- og kulturhistorisk viktig eksempel på en lystgård, som da den ble etablert på 1770-tallet lå utenfor Trondheim by.

Av byggeområder som ble lagt ut på høring i planprogrammet har Riksantikvaren følgende merknader:

Gløshaugen

Riksantikvaren er opptatt av at de fredete bygningene og grøntanlegget på Gløshaugen ikke påvirkes negativt i forbindelse med Campusutviklingen. Byggeområdene U og T ligger inntil de fredete bygningene Gamle Elektro og Gamle Fysikk. Riksantikvaren ser at det er et handlingsrom på begge områder, men vi har ikke grunnlag til å uttale som om detaljutforming på dette stadiet. Vi imøteser dialog knyttet til forstående mulighetsstudie i området.

Grensen og fengselstomten

Riksantikvaren har førstelinjeansvar for den fredete alleen langs Høgskolevegen. Det er svært viktig at utbygging i området ikke svekker trærnes levevilkår. Inngrep i grunnen og endring av dekke i nærheten av trærnes rotsone må avklares med Riksantikvaren.

Videre er Riksantikvaren opptatt av at Hovedbygningens kontakt med byen opprettholdes. På grunnlag av mulighetsstudien for Grensen-området vil vi kunne utdype dette ytterligere. Riksantikvaren forutsetter at utredningen av de geotekniske forholdene også undersøker mulige negative konsekvensene eventuelle tiltak i området vil ha for de fredete bygningene i området.

I området for øvrig er det andre store kulturminneinteresser, som eksempelvis trehusbebyggelsen i Grensen, Statsarkivet og Studentersamfunnet. Riksantikvaren forutsetter at Fylkeskommunen redegjør for disse.

Sør-området

Riksantikvaren vurderer at utvikling i sør-området er en god løsning som muliggjør ivaretagelse av kulturhistoriske verdier nord for Gløshaugen. Det er imidlertid viktig at Lerchendal gård hensyntas i det videre arbeidet.

Vi ber om at kulturminneverdiene tillegges stor vekt i det videre arbeidet med campus-utviklingen og at den gode dialogen opprettholdes.

Vennlig hilsen

Kristine Johansen
Seksjonssjef

— Aase Hogfeldt-Eskevik
rådgiver

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift

Kopi til: Mette Bye, Trondheim kommune, Postboks 2300 Sluppen, 7004 TRONDHEIM

Naturvernforbundet
i Trondheim

MOTTATT
18 MAI 2018
WSP

Trondheim 3.mai, 2018

WSP Norge AS
Granåsvegen 15B
7069 Trondheim

SAMLET CAMPUS FOR NTNU. HØRINGSUTTALELSE TIL PLANPROGRAM.

Viser til mottatt varsel om offentlig ettersyn av planprogram og senere møte med prosjektgruppen på Gløshaugen (09.04.18).

Naturvernforbundet i Trondheim har i senere år også engasjert seg i saker som skjer innenfor selve byområdet. Dette som følge av økt utbyggingspress mot dyrka mark, friområder og andre grøntareal i byen som i tillegg til rekreasjonsverdi også er viktig for det biologiske mangfoldet.

Vi ga derfor også innspill til oppstart av planprogrammet 14.09.17 og ønsker med dette å påvirke den videre planleggingen.

Til planprogrammet har vi først og fremst sett på punktene som omhandler krav til utredninger/ prosess, beskrivelse av alternativ / plankonsepter og anbefaling av overordna konsept

Campus. Hva og Hvor?

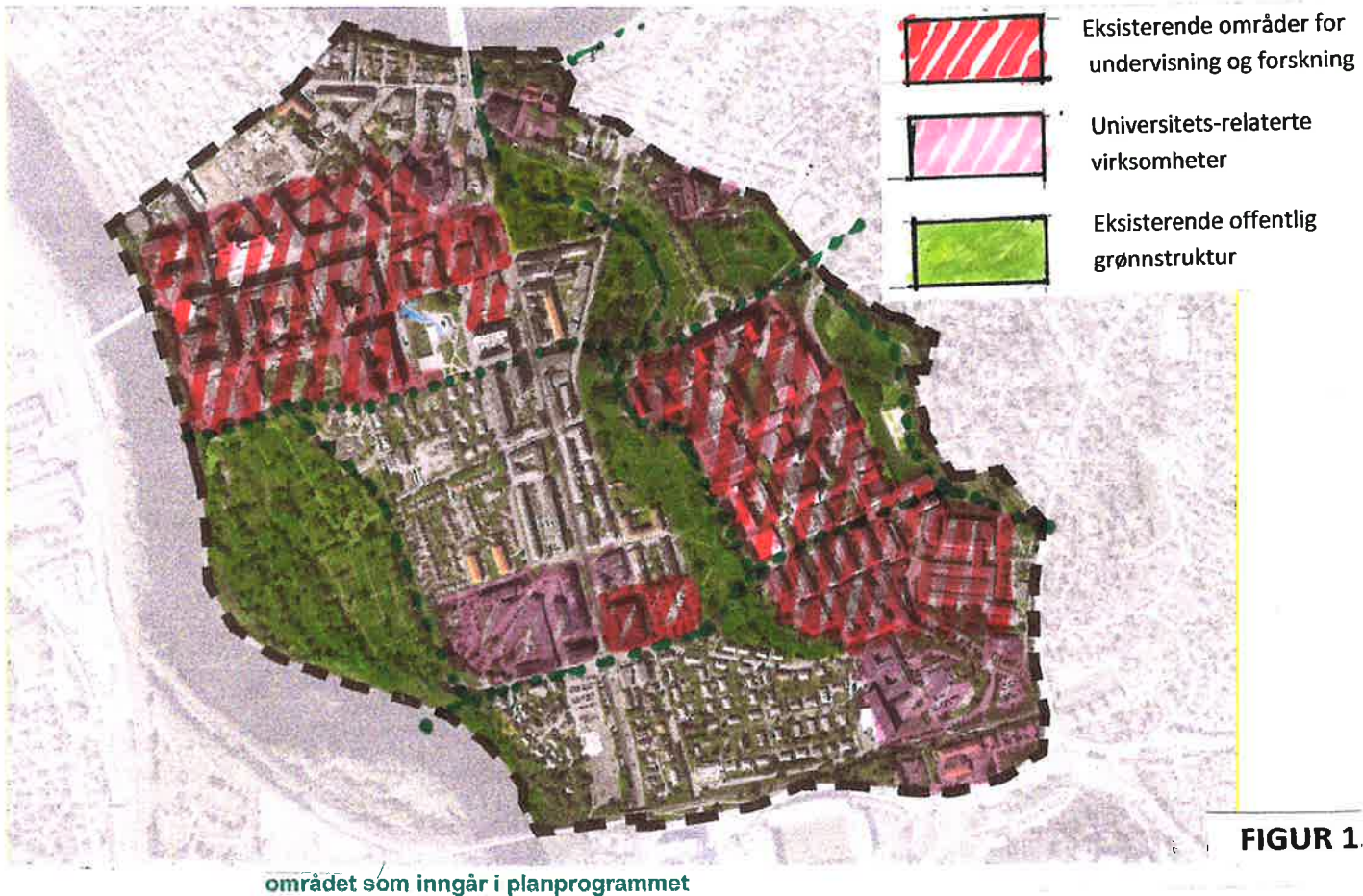
Vi deler NTNUs oppfatning av at en samlet campus lokaliseres i området Gløshaugen – Elgeseter – Øya er det mest fordelaktige alternativet. Innenfor dette området- på begge sider av Elgeseter gate- finnes allerede i dag vesentlige deler av NTNUs virksomhet. På Øya skjer det allerede forskning og undervisning innenfor St.Olavs hospital. Flere universitets-relaterte virksomheter (Teknobyen) er også lokalisert på vestsida av Elgeseter gate.

Innafor det avgrensede området vist i planprogrammet (figur 3-4) ligger det i tillegg til eksisterende universitetsvirksomhet, spredte byggetomter som kan dekke det aktuelle arealbehovet og framtidig reserveareal. Vi ser det derfor naturlig å betrakte HELE OMRÅDET SOM CAMPUS (fig.1.)

Dette gir rom for den ønskede fleksibilitet med hensyn til lokalisering av relaterte virksomheter og økt byliv - en bydel med stort mangfold.

Intensjonen om åpenhet og deling av funksjoner med byen, står i motsetning til tidligere tider da en universitets-campus i hovedsak var samlet innenfor et avgrenset område som helt og fullt var under universitets eierskap og forvaltning. Vi ser den nye CAMPUS SOM EN DEL AV BYEN. En stor utfordring blir å integrere Gløshaugen i byen.

OMRÅDET FOR DEN NYE CAMPUS

Visjoner og mål

Planprogrammets beskrivelse av alle visjoner og mål, kan virke uoverkommelige og dels motsetningsfylte. For oss er *bærekraftighet* og det mest sentrale, men med stor forståelse for at integrering av fagområdene humaniora, teknologi med mer, er et sentralt utgangspunkt for NTNU.

I denne fasen er det formålene for den fysiske organiseringen og utformingen vi er mest opptatt av og som vi mener bør tillegges spesiell vekt:

- Styrke grønnsstrukturen. Grønne forbindelser som samlende for den nye campus og tilknytningen til byen
- Ivareta de grønne verdiene (arts mangfold, biotoper, rekreasjon, helse mv) ivaretas i alle faser
- Etablere et mangfold av byrom med vekt på det grønne.
- Knytte universitetet til byen med tydelige henvendelser, f.eks. ved Studentersamfundet og i Elgeseter gate.

Utredningsprogrammet

Utredningsprogrammet er utfyllende både med hensyn til de fagtema som er listet opp og deres innhold. De fleste fagtemaene berører verdier Naturvernforbundet er opptatt av; biologisk mangfold, forurensning vil vann og grunn, rekreasjon og helse. Flere av temaene bør «trekkes gjennom» de fire fasene som er satt opp til høyre i skjemaet og som indikerer ulike planfaser. Det virker litt tilfeldig hvilke fag-tema som har fått kryss i de ulike rubrikkene.

Vi savner utredning av anleggsfasen. For mange fagtema, f.eks. naturmiljø, landskapsbilde, kulturmiljø og nærmiljø, har denne fasen flest ulemper. Større areal beslaglegges, deponier, riggområder og anleggsveger anlegges, og fasen medfører støv- og støypklager for beboere og dem som arbeider i området. Det bør sette krav til suksessiv istandsetting av områder, skjerming av boligområder og grøntareal, revegetering osv. For hvert tre som felles skal det plantes et nytt!

Beskrivelse av alternativ

- Alternativene (1. og 2.) i planprogrammet er nå uaktuelle etter bygningsrådets behandling den 06.03.18, da arealene i parken ble tatt ut av planen som byggeområder. Uansett mener vi det bør tas en kritisk gjennomgang av kriterier og vektning ved senere evaluering av alternativ. Det som ble skrevet under pkt.10.2. Oppsummering av måloppnåelse, virket tilfeldig og dels subjektiv.

I følge orienteringen hos prosjektgruppen, vil NTNU og kommunen fremme et anbefalt alternativ senere, basert på tilgjengelige tomter vist på kart, side 8 i planprogrammet.

Vi stiller i den sammenheng spørsmålsteget ved at «Entra-tomta» og «Trikestallen» har fått endret status fra aktuelt *utbyggingsområde* (se side 31-33) til *reserveareal*. Samtidig vises nå «sørrområdene» (Lerkendal) som utbyggingsområde.

Naturvernforbundet holder fast på at Alternativ 0. – et alternativ som bevarer hele Høyskoleparken- er et godt utgangspunkt for videre planlegging (om mulig med økt byggevolum på Gløshaugen).

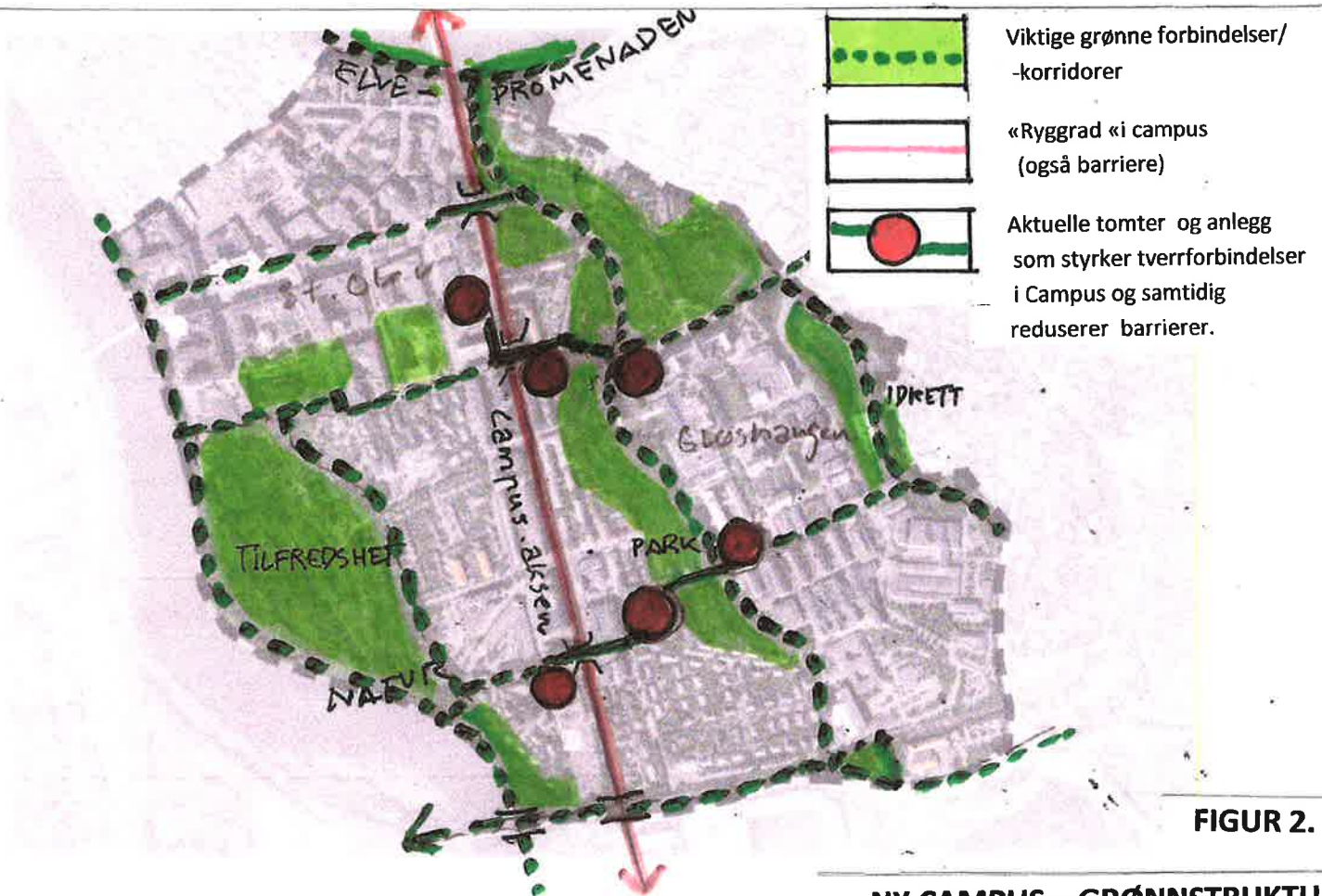
Overordnet konsept

Vi mener at dette alternativet kan styrke vårt overordnede standpunkt om å se hele bydelen som samlet campus og en mulighet til å:

-Styrke forbindelsen mellom Gløshaugen og Øya. Det vil si redusere virkningen de fysiske barrierene som høydeforskjellen mot Gløshaugen og biltrafikken i Elgeseter gate utgjør.

-Styrke tilgjengeligheten til de store «grønne områdene» (bl.a. Elva , Parken, Dødens dal) og forbindelsene mellom dem som en del av by-veven.

- Styrke urbaniseringen av Gløshaugen. D.v.s. Lokalisere «byfunksjoner» på platået og bedre tilgjengeligheten til byen / Elgeseter.

Veiledende plan for offentlige rom

Utforming av de offentlige rom bør understreke den grønne profilen som er ønskelig for ny campus – bl.a. som nullutslipps-område. Naturlige tema for å oppnå dette er:

- «Grønne bygg». Dette gjelder både det visuelle og det tekniske (energisparing /-produksjon).
- «Grønne møtesteder «/plasser/parker. Parkene som byromrom for integrering
- «Grønne tak». Utnytte takene som plass for opphold/ gangforbindelser, dyrking, birøkt og lignende.
- Arkitektur som uttrykker «Trebyen Trondheim». Gangbruer og lignende bør integreres og utformes som en del av den nye bebyggelses-strukturen.

Vi håper med dette å bli hørt i den videre planleggingen.

Med vennlig hilsen

Naturvernforbundet i Trondheim

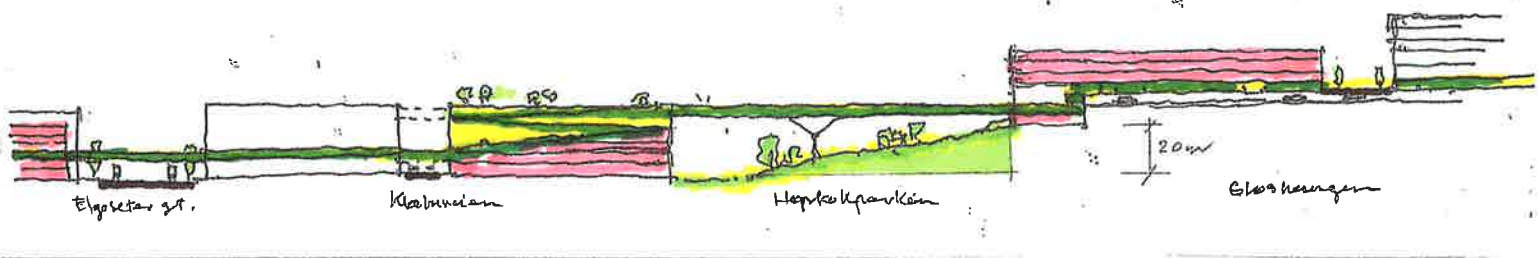
Gaute Rolf Dahl

for
Edvard Stånes

Vedlegg: Figur3. og Figur 4.

FIGUR 3. PLAN HESTHAGEN –GLØSHAUGEN. «GRØNN» FORBINDELSE.

FIGUR 4. SNITT

Herrem, Arnhild

Fra: Bjarne Drotninghaug <bjdrot@gmail.com>
Sendt: 16. april 2018 13:59
Til: Herrem, Arnhild
Kopi: Trine Thorsøe; Eli Rognes Klepp
Emne: Merknad til 17/33142

Oppfølgingsflagg: Flag for follow up
Status for flagg: Flagget

Under følger merknad til "Forslag til planprogram for samlet campus i Trondheim, 17/33142" fra brukerrådet i Klæbuveien barnehage. Enhetsleder for Klæbuveien barnehage, Trine Thorsøe, og leder for brukerrådet, Eli Rognes Klepp, er lagt til på kopi.

Merknad fra Klæbuveien barnehage

Brukerrådet i Klæbuveien barnehage ønsker ikke bygging i Hesthagelunden sør i Høyskoleparken. Parken brukes aktivt av barnehagen i dag til aking og turgåing, og er barnehagens nærmeste grøntareal. Bygging her vil gjøre parken mer utilgjengelig for både barnehagen og mange av barna som vokser opp i området. Samtidig vil et bygg sør i parken kaste lange skygger store deler av dagen og på den måten gjøre den delen av parken som ligger nærmest barnehagen mindre attraktiv.

Undertegnet brukerråd i Klæbuveien barnehage

Fra Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken,
Kontaktperson: Elisabeth Østgaard, elisaost@gmail.com

Trondheim, 4.4.2018

Til Trondheim kommune og NTNU, v/

Byplankontoret, Per Arne Tefre, byplan.postmottak@trondheim.kommune.no og per-arne.tefre@trondheim.kommune.no og
WSP Norge AS, arnhild.herrem@wsp.com

Innspill til Planprogram for samlet campus i Trondheim - offentlig ettersyn

Folkeaksjon Bevar Høyskoleparken sender med dette et første av flere innspill til Planprogrammet. I dette brevet peker vi på at høringsmaterialet ikke er i tråd med plan- og bygningslovens krav til konsekvensutredning for store offentlige utbyggingsprosjekt og heller ikke er i tråd med gjeldende og pågående planarbeid i Trondheim kommune. Vi mener det er vesentlige mangler og motstrid i det utredningsmaterialet som er gjort, og at det mangler utredning av flere vesentlige tema nevnt i lov og forskrift. Folkeaksjonen viser til flere innspill som er gitt ved varsel om oppstart av planarbeidet og ber om at det blir utført supplerende vurderinger og utredninger FØR endelig prinsipplan kan fastsettes.

Vi ber derfor om at dette innspillet vurderes umiddelbart, for å kunne igangsette og ferdigstille helt nødvendige vurderinger før prinsipplanen skal vedtas politisk før sommeren.

Folkeaksjonen har satt seg godt inn i alt det framlagte materialet, og har studert hele Fysisk Plan utarbeidet av campusprosjektet ved NTNU. En rekke innspill både til lokaliseringsrapporten i 2016 og til oppstart av Planprogram sommeren/høsten 2017 viser til behov for gode og grundige utredninger av en rekke tema, og at slike utredninger må foreligge så tidlig som mulig i prosessen, som grunnlag for valg av konsept og prinsipper for utbygging. Vi kan ikke se at det er gjort oppsummering av innspillene. Vi kan heller ikke se at innspillene er kommentert, eller at det er gitt begrunnelser for at utredninger som er påpekt som vesentlige grunnlag, enda ikke er utført eller presentert.

Motstrid mot gjeldende og pågående planer

Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken ønsker å peke på at en utbygging av deler av Høyskoleparken strider imot flere grunnleggende prinsipper i kommuneplanens arealdel om grønnstruktur og ivaretagelse av kulturmiljø. Utbyggingen strider også imot nylig vedtatt Plan for friluftsliv og grønne områder og imot målsetting i nylig oppstartet planarbeid for Trondheim sentrum (prosessplan – framtidsbilder).

Begrunnelse for at det likevel legges fram utbyggingskonsept som er i strid med overordna plan kommer ikke tydelig fram i høringsmaterialet, blant annet fordi vesentlige utredninger ikke er utført. Det er heller ikke mulig å lese virkninger og verdivalg som må være gjort før utbyggingskonsept velges. Nødvendige utredninger vi peker på i neste avsnitt vil kunne tydeliggjøre virkninger av å bygge i Høyskoleparken, og gi begrunnelser for de valg som skal tas i den kommende prinsipplanen for campusutvikling.

Nødvendige utredninger

Materialet som er lagt ut på høring mangler vurderinger av flere helt essensielle tema som plan- og bygningsloven med forskrifter stiller krav om at skal utredes. Det må gjøres utredninger av følgende vesentlige tema før politikerne tar beslutning om prinsipplan med utbyggingskonsept for ny campus:

- **Tema landskap** må inngå som selvstendig vurderingstema. Virkninger for landskapet av ny bebyggelse må vurderes, spesielt virkninger når det planlegges bebyggelse i parklandskapet/vedtatt grønnstruktur i gjeldende plan. *(Til info: se vedlegg med begrunnelser og foto - Høyskoleparken sør, Hestehagelunden (O))*

- **Opplevelseskvaliteter slik de er beskrevet i Plan for friluftsliv og grønne** områder må registreres og virkninger for disse kvalitetene må vurderes, spesielt virkninger for kvaliteter i Høyskoleparken. Dette må gjøres FØR prinsipplan med aktuelle utbyggingstomter fastsettes, gjerne som del av VPOR. *(Til info: se vedlegg om Plan for friluftsliv og grønne områder med begrunnelser og foto fra Høyskoleparken og Gløshaugen i dag)*

- **Sol- og skyggevirksomheter** må vises for de byrommene og parkarealene som kan bli berørt av utbyggingsalternativene FØR prinsipplan fastsettes gjerne som del av VPOR. Høringsmaterialet verken omtaler eller illustrerer vesentlig reduserte solforhold i parken, og lange skygger i vestskråningen vinterstid som følge av planlagt utbygging. Byrommene og parkene benyttes hele året, og spesielt Høyskoleparken med Vestskråningen og Hestehagelunden brukes mye vinterstid. Det må lages sol- og skyggevirksomheter også for vinterhalvåret, for november, januar og februar, når Vestskråningen brukes til skiløyper og akebakker for både barn og unge fra barnehager/skoler, og av studenter og andre beboere på Elgeseter. Sol- og skyggevirksomheter er heller ikke belyst for «erstatningsareal» som nevnes i Fysisk plan, der de fleste arealene er flate områder som ligger mot nord, med 4-5 etasjes bygninger mot sør og øst. *(Til info: se vedlegg med nye sol- og skyggestudier.)*

- **Veiledende program for offentlige rom (VPOR)** må lages og legges fram FØR eller seinest samtidig med fastsettelse av planprogram for samlet campus og prinsipplan. Rådmannen foreslår at VPOR skal utarbeides «for å sikre sammenheng og helhetlige løsninger for byrom og forbindelser, bearbeidelse av grøntareal og generelle kvaliteter i området». Det er da helt essensielt at VPOR foreligger FØR eller samtidig med at prinsipplan med utbyggingskonsept vedtas, for å vise at konseptet virkelig sikrer sammenhenger og kvaliteter. Spesielt når det er åpnet for å vurdere bygging i Høyskoleparken, som er det offentlige rommet med aller største betydning i bydelen, og som har og gir en sammenhengende grønnstruktur gjennom hele bydelen. Det er ikke tilstrekkelig at VPOR foreligger når første reguleringsplan skal igangsettes.

- **Arealregnskap** som viser hvor mye tilgjengelig uteareal ansatte, studenter og beboere i Elgeseter bydel har i nærmiljøet i dag, i henhold til krav i kommuneplanens arealdel, og hvor mye uteareal ansatte, studenter og beboere i Elgeseter bydel vil ha etter at samlet campus med minimum nye 90 000 kvm BRA er bygget ut, i henhold til krav i kommuneplanens arealdel. Dersom krav til uteareal for beboere i bydelen ikke tilfredsstillende gitt i kommuneplanens arealdel, må det framlegges en strategi for hvordan dette skal kompenseres, ev. vises til reelle erstatningsareal utenfor bydelen. *(Til info: I tillegg til krav i kommuneplanens arealdel, vises et til målsetting i planarbeidet Trondheim sentrum - framtidbilder, med delmål som ...en by der befolkningen får bedre folkehelse gjennom å legge til rette for økt daglig fysisk aktivitet ...et attraktivt og levende sentrum.. gjøre det triveligere å gå og oppholde seg der, ...flere boliger og stabilt bomiljø... med mer variert boligtilbud og bedre utearealer)*

Med hilsen

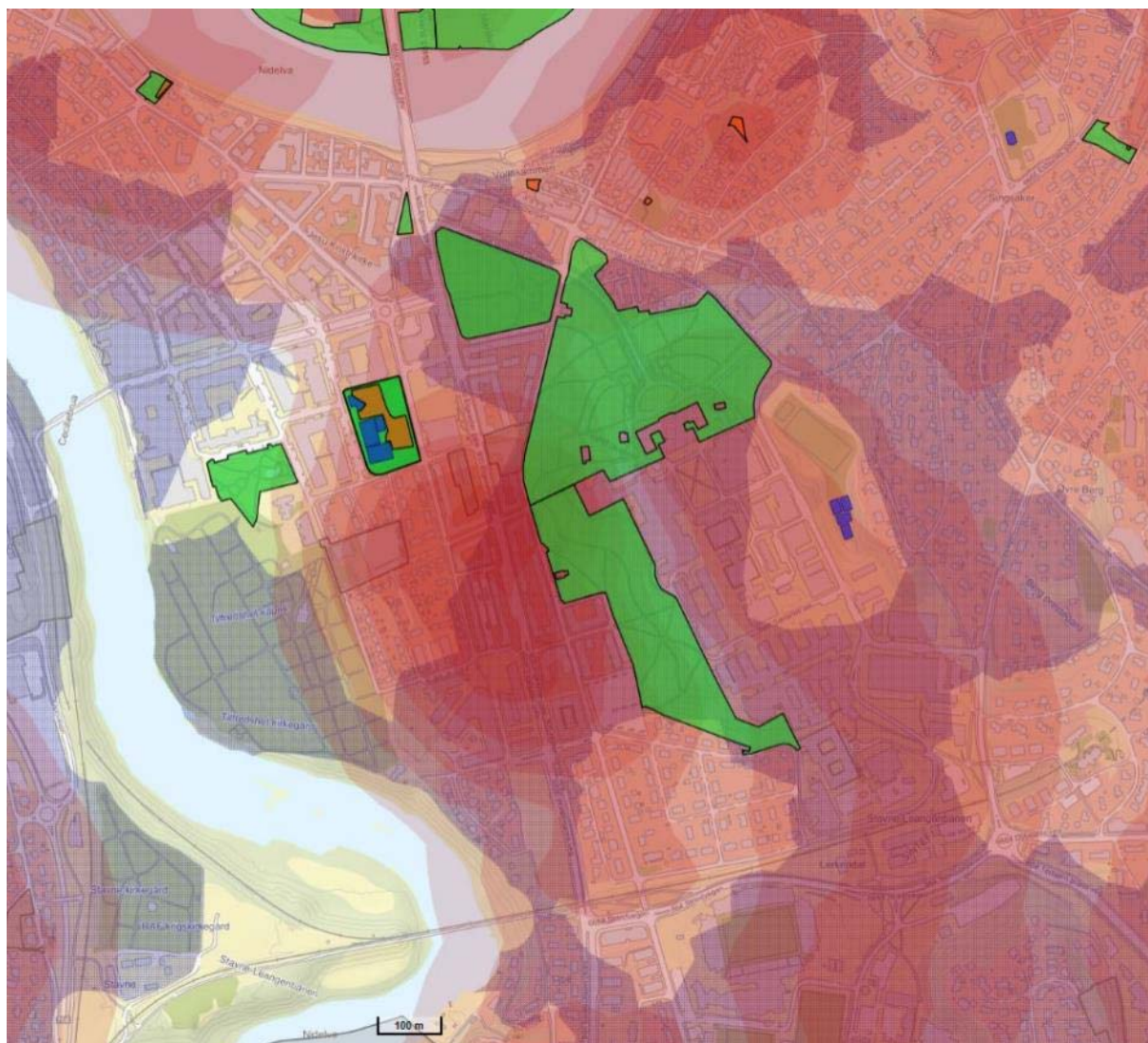
Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken

Kopi til Fylkesmannen i Trøndelag og Trøndelag Fylkeskommunen

Vedlegg med begrunnelser og foto

Om Plan for friluftsliv og grønne områder:

Bystyret i Trondheim vedtok så seint som i oktober 2017 Plan for friluftsliv og grønne områder. I temaark Kvaliteter står det hvilke opplevelser og kvaliteter det ønskes i byens parker og byrom: Artsriksom, Løkke, Prydpark, Slette, Skog, Lekfylt samvær, Kulturhistorikk, Villmark, Ro og Stillhet. I planen er det også vist at Elgeseter bydel har høy befolkningstetthet, og underskudd på leke- og rekreasjonsareal). Planen er ikke nevnt i Rådmannens saksframlegg. **Planen forutsetter registreringer av opplevelseskvaliteter i områder som blir berørt av/inngår i nye utbyggingsplaner, og det skal utredes hvordan ny utbygging kan forsterke eller supplere de kvalitetene som måtte finnes.** Det forventes at en så stor og seriøs aktør som ntnu, i samarbeid med Trondheim kommune selv, skal følge opp gjeldende og nylig vedtatte planer. Spesielt når utbyggingsplanene som er framlagt i så stor grad vil berøre de tema den nylig vedtatte planen omhandler.

Utklipp fra Plan for friluftsliv og grønne områder. Mørkest rødt viser høyest befolkningstetthet. Blå/lilla områder viser manglende lekeplassdekning (Høyskoleparken er ikke i kategorien lekeplass).

Det er stor sannsynlighet for at en registrering av Høyskoleparkens opplevelseskvaliteter ville kommet fram til at akkurat denne parken har alle de nevnte kvalitetene og mere til. Og at en vurdering av hva ny bebyggelse gjør med parken vil vise at å bygge i den hverken kan supplere eller forsterke de kvalitetene den

har. Hele Høyskoleparken er allerede vedtatt av politikerne som park, grønnstruktur og hensynssone for kulturmiljø, og ikke som utbyggingsområde. Dersom rådmannen tenker å vise deler av Høyskoleparken som utbyggingstomt i prinsipplan, må alle krav til vurderinger og utregninger være oppfylt, virkninger av omdisponering av parkareal må komme tydelig fram og det må foreligge en tydelig avveining av hvilke verdier og kriterier som er vektlagt ved det valget som tas. Plan for friluftsliv og grønne områder finnes på kommunens hjemmesider her, se særskilt Temaark Kvaliteter:

<https://sites.google.com/trondheim.kommune.no/pfg/start>

Foto fra Høyskoleparken sør, Hestehagelunden (O)

Alle foto under er fra sørlige deler av Høyskoleparken. Bildene viser de store opplevelsels- og bruksverdiene som ligger i Hestehagelunden, sør i Høyskoleparken. Aktiviteter, utsyn, sollys og natur med årstidsvariasjoner, viser svært godt hvor stor betydning dette åpne parklandskapet mot sør har for bruken og opplevelsen av parken. Åpenheten med Vassfjellet i horisonten gjør at parken oppleves **større** enn den er. En utbygging vil danne en vegg, og gjøre at parken vil virke **mindre** enn den er.

På det første bildet er det vist en rekke med kvister som viser byggelinjen for areal som er vedtatt politisk 6.3.2018, å kunne «vurdere» for utbygging.

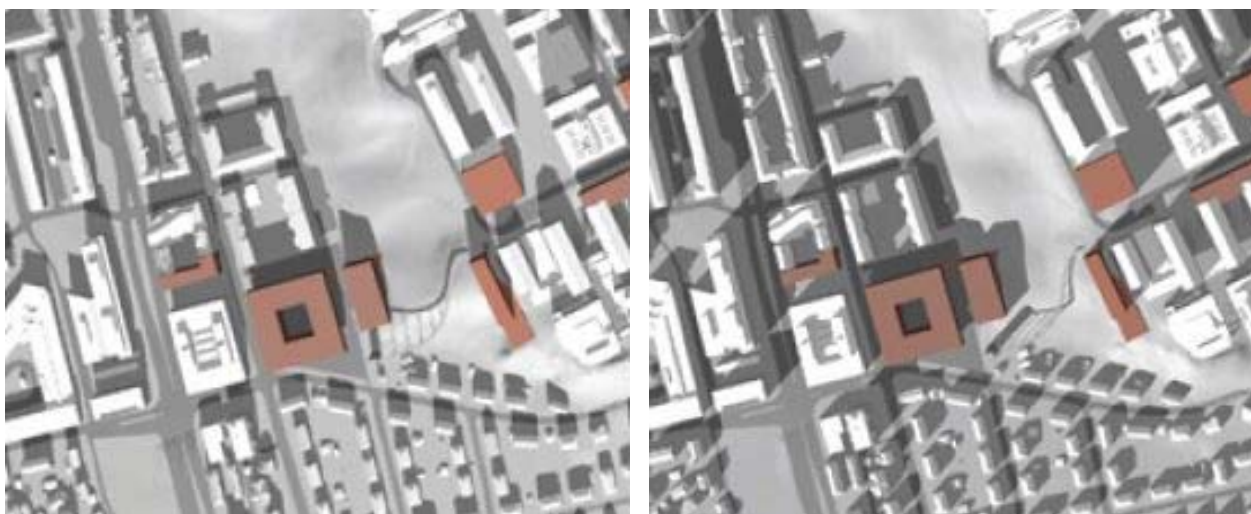

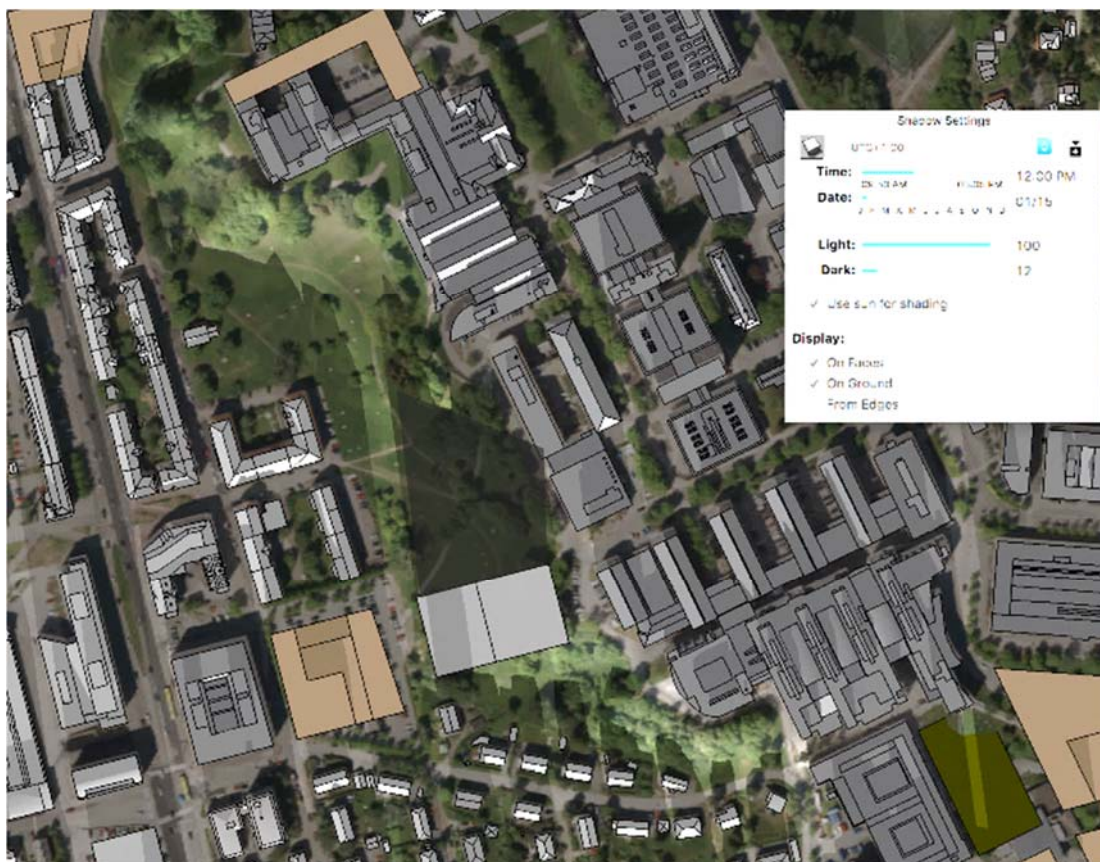

Skyggestudier fra Høyskoleparken sør, Hestehagelunden (O)

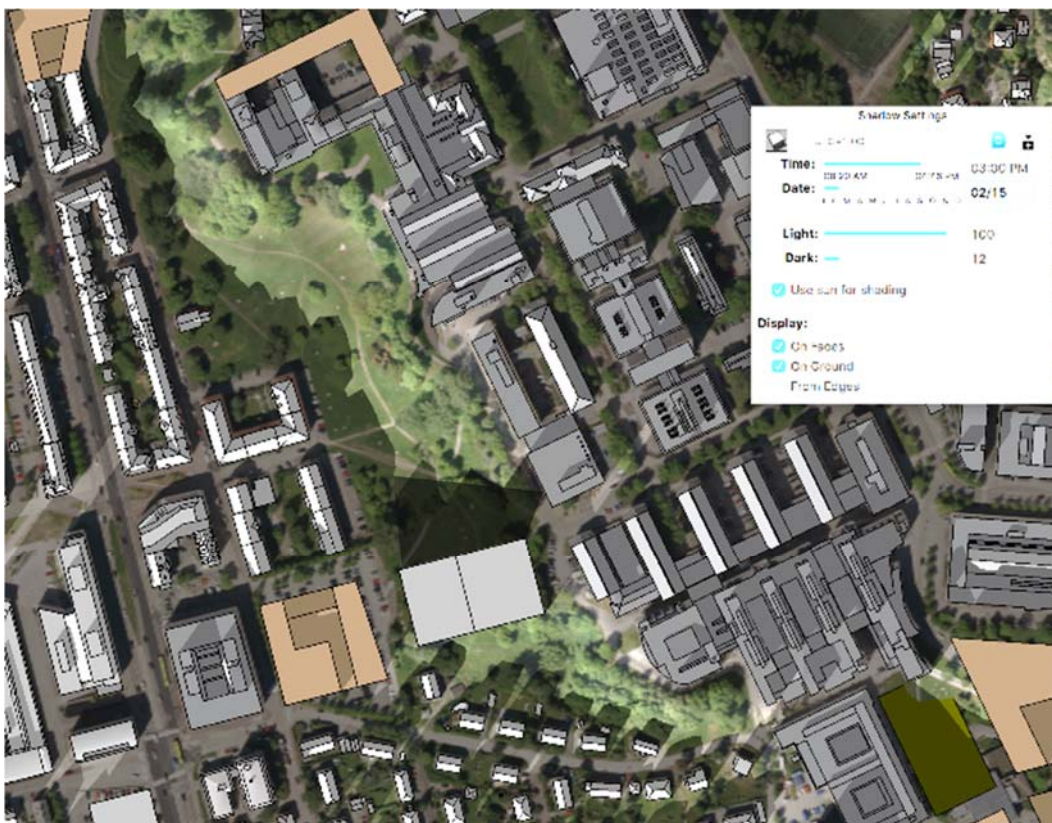
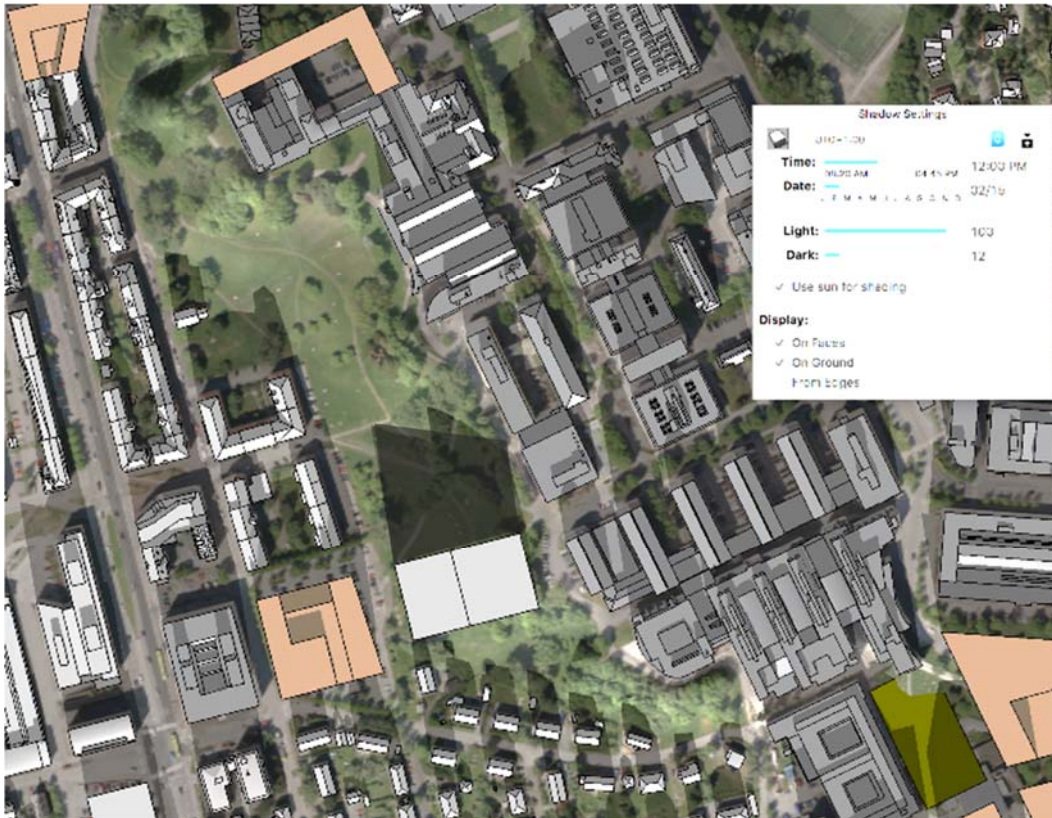

Illustrasjon viser skyggestudier laget av ntnu, Fysisk plan, for vår- og høstjvndøgn i mars/september. Kl 12 og kl 15.

Rådmannen og ntnu har ikke vist skyggestudier for vinterhalvåret når sola i sør står lavt på himmelen. Nye skyggestudier viser at en bebyggelse i 3-5 etg. i Høyskoleparken sør, vil skyggelegge store deler av Vestskrånningen som i dag har sol hele vinteren på grunn av åpenheten mot sør. Skygge-studiene under viser skyggene i januar og februar kl. 12 og kl. 15. På disse tidspunkt er det ofte barn og studenter i parken, både hverdager på veg hjem fra skolen, og spesielt i helgene, da området er attraktivt for vinterleker.

Illustrasjonen viser slagskygge med gråblå farge, av ny bebyggelse i Hestehagelunden i januar kl. 12. Store deler av Vestskrånningen blir skyggelagt med ny bebyggelse på tidspunkt der mange barn, unge og studenter bruker arealene til skilek og aking.

Illustrasjonen viser slagskygge med gråblå farge, av ny bebyggelse i Hestehagelunden i februar kl. 12 og kl. 15. Store deler av Vestskrånningen blir skyggelagt av ny bebyggelse på tidspunkt der mange barn, unge og studenter bruker arealene til skolek og aking.

Foto fra Gløshaugen i dag – «baksider»

- hvordan byggene vender baksida mot parkarealene, VPOR (veiledende program for offentlige rom) må beskrive hvordan slike baksider skal unngås, og samtidig sikre funksjoner som varelevering, teknisk infrastruktur, sykkelparkering, osv på en god måte.

Sørvestsiden uten en eneste inngang/utgang mot flatt plenareal og Høyskoleparken.

Bakside med og tekniske installasjoner mot Døsens dal, og nært et område vist som «erstatningsareal»

Varemottak mot vest, mot Høyskoleparken. T.h. Foto tatt inn gjennom vindu ved gangveg utenfor Realfagsbygget

Varemottak og sideinnganger mot nord, ved Bragstads plass. Også vist som «erstatningsareal»

Sem Sælunds veg mellom universitetsbyggene og Høyskoleparken mot vest. Ingen forbindelse eller åpninger til parken.

Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken
7030 Trondheim,
Kontaktperson: Elisabeth Østgaard, elisaost@gmail.com

13.5.2018

WSP Norge AS, på vegne av NTNU og Trondheim kommune

Ved Arnhild Herrem arnhild.herrem@wspgroup.no

Byplankontoret og Rådmannen i Trondheim kommune

Ved Per Arne Tefre, planprosjektleder per-arne.tefre@trondheim.kommune.no, byplansjef Ragna Fagerli ragna.fagerli@trondheim.kommune.no og Anne Reinton, prosjektleder anne.reinton@trondheim.kommune.no

Høringsinnspill til planprogram for samlet campus i Trondheim

Samla campus på parkens premisser – BEVAR HØYSKOLEPARKEN!!!

Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken, Trondheim og befolkningen

Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken sender med dette enda et høringsinnspill til Planprogrammet for samla campus. I dette brevet peker vi på verdier i Høyskoleparken, og spesielt i Hestehagelunden som er den sørlige delen av parken overfor parkeringsplassen Hestehagen/Klæbuveien 65. Vår hovedmålsetting med våre innspill er å bevare HELE Høyskoleparken, å vise at den beste måten å utvikle et samla godt, urbant, bærekraftig, effektivt og mangfoldig universitet på er å bygge på parkens premisser. Vi vil bevare HELE Høyskoleparken til glede og nytte, og som et levende laboratorium for undervisning, lek og rekreasjon, for alle menneskene som bor, jobber, studerer, forsker, og ferdes i Elgeseter bydel.

Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken har bred støtte i befolkningen både i bydelen og i hele Trondheim. Vi har vist dette ved å samle inn og overlevere 1350 underskrifter til varaordfører allerede i oktober i fjor, og at vi nå har 2650 følgere på vår facebookside, blant dem flere titalls erfarne arkitekter, landskapsarkitekter og byplanleggere. Trondheims befolkning er stolte av byen sin, og er opptatt av at byen skal utvikles bærekraftig. Kommunen har hatt fortetting som overordna strategi 20 år, så vi er alle kjent med at det skal bygges tettere og høyere sentralt i byen, og nært bussveger. Vi er også kunnskapsrike og oppdaterte mennesker i «teknologihovedstaden», vi vet at når byen fortettes og vi skal bo tettere og jobbe hardere, trenger vi grønne parker, luftige byrom og nærhet til attraktive uteområder der vi kan møtes, bevege oss og ha det gøy eller finne ro i hverdagen.

Elgeseter bydel skal i årene som kommer få flere tusen nye arbeidsplasser på NTNU og andre kunnskapsbedrifter. Dersom bydelen fortsatt skal være en god bydel å bo i må de kvalitetene som er her i dag bevares

og forsterkes, ikke ødelegges. Høyskoleparken er den aller viktigste bokkvaliteten i bydelen, og en av grunnene til at det fortsatt bor barnefamilier her. Samla campus må derfor bygges på parkens premisser.

Verdien av Hestehagelunden og «Slik påvirker naturen oss»

Vi legger ved en helt fersk bok av forskningsjournalist Åse Dragland – «Slik påvirker naturen oss». I boka presenteres argumenter fra norsk og internasjonal forskning som dokumenterer at grønne omgivelser og natur er grunnleggende for god folkehelse, for tilfredshet og opplevelse av mening i livet. Under her er ferske bilder fra Hestehagelunden som viser hvor viktig dette området er for studentene.

Foto viser folkeliv i Hestehagelunden, eksamenslesende studenter og barn og voksne som bor på Elgeseter.

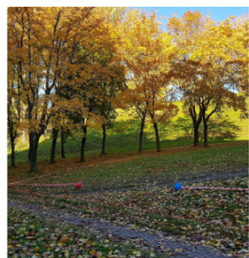
Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken opplever at campusprosjektet og Trondheim kommune ikke kjenner parken med alle dens kvaliteter, når parken i Hestehagelunden foreslås som byggetomt. En annen målsetting vi har med vårt arbeid er derfor å fortelle om mangfoldet av opplevelser i parken. Da vil dere som skal lage planer for nytt samla campus forstå verdien av HELE Høyskoleparken og i tillegg vil dere og andre kunne ta den i bruk og få positive og verdifulle opplevelser. Under her er bilder fra den sørvestligste delen av parken, dette vakre, fredfylte og viltvoksende området av en naturperle. Her kommer vår- og sommerblomstene først, fugler og ekorn får være i fred og barn har et etterlengtet fristed.

Foto fra det rike naturområdet med stort biologisk mangfold i Hestehagelunden og sørvestskråningen overfor Gløshaugveien.

Visuelle folkeopplysende og populære arrangement

Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken har siden oktober 2017 hatt flere arrangement og stunt for å skape blest om Høyskoleparken. Vi elsker parken vår, og parken gir livskvalitet til alle som bor, jobber og ferdes i parken og i Klæbuvegen langs parken. Samtidig med underskriftsaksjonen merket vi opp hvor campusprosjektet og konkurranseprosjektet «Veien videre» foreslo universitetsbygg i parken. Arrangementet bevisstgjorde både NTNU selv, kommunens planleggere og byens befolkning hvor stort inngrep bebyggelsen ville være, og hvordan den på dramatisk måte ville endre parken og Klæbuvegens karakter. Ved påsketider i år gjorde vi det samme i Hestehagelunden. Da satte vi opp en rekke av kvister fra Hestehagen og opp gjennom Hestehagelunden til Sem Sælands veg. Kvistene markerte byggegrensen for ny bebyggelse som det politiske vedtaket 6.3.2018 åpnet for å vurdere. Også dette gjorde sterkt inntrykk på mange, da det viste hvor stor del av parken som ville bli berørt, og hvordan parkkvalitetene ville bli dramatisk endret.

Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken hadde i februar i år et arrangement kalt #byggviikkevilha. Vi bygget modell av parken og den først planlagte bebyggelsen langs Klæbuveien. Parkmodellen var bygget i riktig målestokk og var mer enn ni meter lang. Bygningene var pepperkakehus slik «Veien videre» viste ny bebyggelse. Varaordfører stilte opp og var den første til å knuse bebyggelsen langs Klæbuveien. Modellen viste at det ikke er et godt konsept for et nytt universitet å bygge inn parken, og gjøre Klæbuveien til en «bygate» med tett bebyggelse på begge sider. Klæbuvegen sin identitet ligger i samspillet med Høyskoleparken, og den åpne urbane og særegne situasjonen det gir. Til sammenligning nevner vi Festningsgata som er åpen mot Festningen og Wergelandsveien og Parkveien som er åpen mot Slottsparken i Oslo. Vi tviler på at noen ville foreslått å bygge langs disse gatene, da det er klart for alle at det vil gi negative virkninger og endre gatene og de grønne områdene sin identitet og vakre karakter.

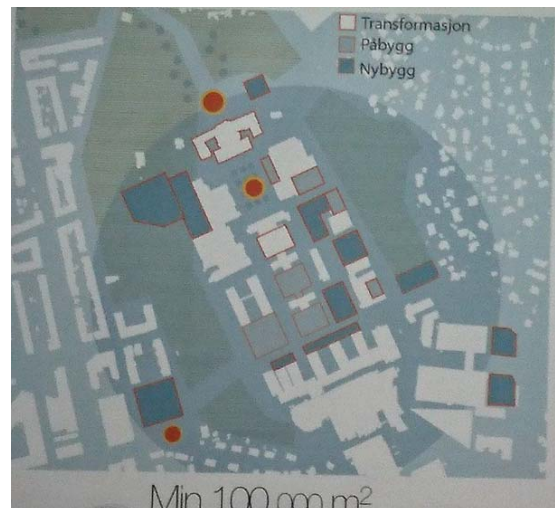

Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken har også hatt flere gatekunstlignende prosjekt, med «Tekster fra trær» og nå i vår «Yarn bombing» eller Gatestrikk på norsk. Med disse prosjektene har vi vist hvordan i verste fall flere hundre trær må hogges ned ved en utbygging i parken. Og det er ikke bare bare å erstatte det biologiske mangfoldet trær av en viss årgang har. Under er en samling bilder fra arrangementene.

Samla campus på parkens og gatas premisser, og Klæbuveien som universitetsgate

Det er ikke bare Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken som har reagert på NTNU og Trondheim kommune sitt forslag til konsept med å bygge i Høyskoleparken. I nærmere to hundre reportasjer, kronikker, kommentarer og debattinnlegg i Adresseavisa er campusutviklingen i Trondheim tema. Blant annet har flere arkitekter og byplanleggere med lang erfaring fra prosjektutvikling uttrykt sterk tvil til foreslåtte hovedkonseptet, som er vinnerprosjektet «Veien videre». Mange mener forslaget er et dårlig byplangrep som ikke er forankret i bystrukturen eller i prinsipper om kvalitet i fortettingen, og at bebyggelsen som er foreslått heller ikke er egnet for store komplekse funksjoner som et universitet behøver. Som campusprosjektet selv har sagt i debattinnlegg 9.mai i år har Trondheim erfarne politikere med gode forutsetninger for å forstå planprosessene og sette seg inn i sakene. Dette ble bekreftet i Bygningsrådets behandling av saken 6.3.2018, der de valgte å «kansellere» vinnerprosjektet «Veien videre» med å ta ut all bebyggelse som var foreslått i parken nord for Hestehagen og langs Klæbuveien. NTNU har vært svært opptatt av tilgjengelighet gjennom parken, der det er en høydeforskjell på ca. 20-25 meter mellom Klæbuveien og Gløshaugen. På tradisjonelt vis har campusprosjektet tenkt at dette må løses med bygg, uten at de har tenkt på at det ikke bedrer tilgjengeligheten for andre enn de med nøkkelkort. Rundt om i verden finnes det utallige andre gode løsninger for å komme seg fra ett nivå til et annet, uten å bygge mange tusen kvadratmeter i en park. Dessuten er allerede Gløshaugveien en løsning som fungerer godt i dag, og som kan bedres ytterligere. Politikerne var også opptatt av dette og sa i sitt vedtak at «*Bedre forbindelseslinjer mellom Gløshaugenplatået og områder mot vest må i størst mulig grad planlegges med åpne løsninger uten bygg.*» I flere åpne møter i høringsperioden har både NTNU og Trondheim kommune vist med tydelighet at det finnes andre og bedre løsninger for et samla campus, og at det å ta vare på Høyskoleparken og utvikle den på dens egne premisser kan være et bedre grep enn grepet «Veien videre».

Illustrasjoner fra åpent faglig møte med Trondhjems Arkitektforening – TAF, fra prosjektleder Tefre i Trondheim kommune til venstre og fra professor Wellinger ved NTNU til høyre. Begge illustrasjoner viser en kompakt utbygging rundt og på Gløshaugen som bevarer HELE Høyskoleparken som et grønt hjerte i en samla campus. Begge viser tilstrekkelig areal på minimum 90 000 kvm.

Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken har merket seg at både NTNU og Trondheim kommune har blitt begeistret for tanken om Klæbuveien som universitetsgate. Vi som kjenner gata, hvordan den brukes og av hvem, opplever den

allerede i dag som en studentgate, da den døgnet rundt er en hovedåre for studenter til og fra skole, jobb, hjem, fest og moro. Ved Hestehagen, med Handelshøyskolen og Rema, og like bortenfor, Teknobyen studentboliger med næringslokaler i førsteetasje, er gata allerede en livlig universitetsgate. Det viser at gata med små grep og større eller mindre aktive funksjoner får et attraktivt og ønsket byliv, uten at det går på bekostning av gata sin unike karakter. Og slik ønsker vi at NTNU med campusprosjektet og dets samarbeidspartene kan tenke videre. At det er fullt mulig å utvikle Klæbuveien som en urban gate som kan få et byliv med stort mangfold uten at det bygges i parken. I figuren som Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken har laget viser vi flere eiendommer der det kan komme ulike funksjoner for både studenter, beboere og andre. Vi har vist nytt bygg i Klæbuveien 65/ parkeringsplassen Hestehagen vis a vis Handelshøyskolen, på samme eiendom mot parken og mot Gløshaugveien i sør, i området ved Abels plass, der det er næringslokaler i Klæbuveien 52/Teknobyen studentboliger. Døvekirka benyttes allerede av studenter og lokalene i Klæbuveien 22/Drosjenes kan få ny aktivitet i eksisterende eller ny bebyggelse og denne eiendommen er i tillegg svært godt synlig både fra sør og fra nord. Alle disse punktene ligger langs Klæbuveien i dag og bare venter på å bli tatt i bruk, og det uten å bygge en eneste kvadratmeter i Høyskoleparken. Med et samarbeid mellom NTNU med sine studenter og innovative miljø, Studentsamskipnaden, næringsliv og kommune, har disse eiendommene et stort potensial for å tilføre Klæbuveien det bylivet som er ønsket og beskrevet som «byintegreert universitet». Samtidig bevares Høyskoleparken med sin identitet, og parken vil fortsette å tilføre grønne urbane kvaliteter til gata og byrommene, med en unik historisk karakter. Universitetsgata vil bli en attraktivitet for NTNU med et mangfold andre bydeler og universitet i tette bystrukturer bare kan drømme om.

Måloppnåelse for en samla campus på parkens premisser

I «Fysisk plan» er det vurdert måloppnåelse og det er gjort konsekvensvurderinger for to alternativ med massiv utbygging i Høyskoleparken og for ett alternativ uten bebyggelse i parken. Vi har sett på vurderingene og mener oppriktig at mange av de superlativene som er brukt for å beskrive alternativ 1 med en massiv utbygging i parken, også kan benyttes for å karakterisere utbyggingskonsept som er vist fra både Trondheim kommune, fra professor i arkitektur ved NTNU, Steffen Wellinger, og fra Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken vist over. Alle forslagene er fullt ut gjennomførbare og vil gi nye funksjoner inn i eksisterende og ny universitets- og annen bymessig bebyggelse oppe på Gløshaugen og langs Klæbuveien. I tillegg er det et godt potensial for å oppgradere møteplasser oppe på Gløshaugen, langs vegene som omkranser Høyskoleparken og i Høyskoleparken - på parkens premisser.

Her er vår vurdering av måloppnåelse og konsekvenser for utbyggingskonsept/«prinsippplan» omtalt over. Selv om tekster er hentet fra vurderinger i Fysisk plan for anbefalt alternativ 1, mener vi formuleringene kan benyttes for å karakterisere utbyggingskonsept **uten** bebyggelse i parken, som vi har vist og beskrevet over.

Måloppnåelse for NTNU sine kvalitetskriterier:

Klæbuveien som universitetsgate legger til rette for at by og campus møtes. Synlig vindu inn i NTNU sitt virke. | Gjennom et mangfold av byrom og program integreres NTNU i byen. | Miks av studenter, ansatte og beboere i området skaper mangfold.

Måloppnåelse for Trondheim kommunes mål for bycampus:

Aktivitet legges til sentrale fotgjengerårer, hvor det allerede er liv. Ansatte og studenter mikses med fotgjengere, syklistene og beboere. | Miks av studiested, boliger, arbeidsplasser mm. øker sannsynligheten for å oppnå en levende og attraktiv by. | Samler universitetet rundt parkene. | Inviterer byen inn og henvender seg ut i bydelen.

Konsekvensvurderinger om bystruktur, byliv, mobilitet, barn og unges oppvekstvilkår, folkehelse og gjennomførbarhet fra alternativ 1 beskriver like gjerne alternativ 0:

- ++ Forbedrer grøntområdenes stiforløp, brukt som skolevei og til lek, betraktelig. Øker bruksverdien året rundt.*
- ++ Tverrakser opp til Gløshaugen bidrar til sammenkobling av Elgeseter og Gløshaugen.*
- + Aksen Magnus den godes gate og Sem Sælands vei styrkes som skolevei gjennom parkområdene.*
- ++ Klæbuveien som attraktiv universitetsgate og intern kommunikasjonsåre, samt korte avstander styrker aktiv mobilitet.*
- ++ Klæbuveien endres til strøgsgate og vil fungere som vindu inn i NTNU sitt virke.*
- ++ Mentale avstander brytes ned. Fokus på aktiv mobilitet som bylivsgenerator i Klæbuveien styrkes.*
- ++ Fortetting rundt allerede populære områder. Flere mennesker generer enda mer aktivitet og byliv. Miks av studenter, ansatte og beboere.*
- + Mangfold av klart definerte og oppgraderte byrom og møteplasser i hele bydelen for både beboere, ansatte og studenter.*
- + Økt programmering i tilknytning til parkområdene vil erfaringsmessig medføre økt bruk og økt trygghetsfølelse.*
- ++ Korte avstander mellom Gløshaugen, St. Olavs, Kalvskinnet og midtbyen prioriterer aktiv mobilitet.*
- ++ Økt andel mennesker i bydelen gir styrket trygghetsfølelse.*
- ++ Bygger hovedsakelig på egne eller Trondheim kommune sine eiendommer.*
- ++ Enkel tilknytning til NTNUs eksisterende konsesjonsområde. Mest gunstig med tanke på energifleksibilitet for en samlet campus og ZEN-ambisjoner.*

Høyskoleparken – grønn korridor

Høyskoleparken ligger sentralt i Elgeseter Bydel og sentralt i Trondheim, med store og delvis tett befolka boligområder omkring. Gjennom hele parken, det vil si rundt hele Gløshaugen går det gangveger. og langs mange av gatene i området er det trekker og gamle hager som gir gatene et grønt preg. Høyskoleparken brukes derfor masse til å gå tur, til jogging, til å luften hunden eller tankene. Sammen med Sykehusparken og Tilfredshet gravlund ved Nidelva gir Høyskoleparken flere naturpregede opplevelser midt i den tette byen, som er helt unik. Med bedre kryssingspunkt i Elgesetergate er forbindelsene ned mot Nidelva flere, og det gir spennende og varierte opplevelser og rundturene kan merkes og gjøres kjent som et folkehelseiltak.

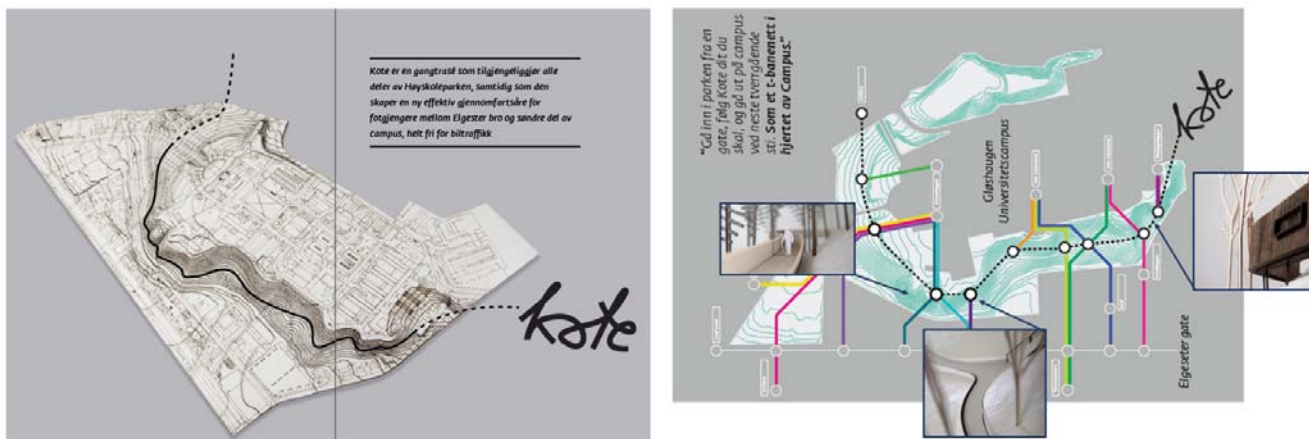

To rundløyper på 2-2,5 km gjennom Høyskoleparken, Sykehusparken og Tilfredshet kirkegård. Forslag til merkede «folk-i-formløype»

Høyskoleparken som del av turveg til marka, ca. 4,5 km fra Studentersamfundet. En liten halvtimes joggetur, en liten times gåtur.

Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken har fått lov å vise til en masteroppgave fra NTNU Industriell design. En genial ide om en fabelaktig oppgradering av gangvegen gjennom parken, for å bedre framkommeligheten og gi tilgang til nye deler av parken. Og dette gjøres på en nennsom måte og tar vare på og utvikler parkens kvaliteter. Vi sender inn dette som et konkret innspill til hvordan campusprosjektet og Trondheim kommune kan jobbe videre med universell tilgjengelighet uten nye bygninger. Vi ønsker at disse ideene kan inspirere til å tenke i samme baner også andre steder i parken, slik politikerne også har anbefalt.

Illustrasjoner fra masteroppgaven KOTE fra 2015, forfattere Kathinka Strand Hasselknippe og Kikki Stokstad Haug. KOTE er en gangveg gjennom hele Høyskoleparkens vestside med sammenheng til grønne bygater og turområder i nord og sør.

Mangelfulle utredninger – ber om nytt materiale og ny høring

Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken har satt seg grundig inn i høringsmaterialet med planprogram og utredninger. Vi ser at det ikke er konsistent og at det har flere mangler. Det er ikke samsvar mellom vurderinger som er gjort av NTNU og Trondheim kommune, og konklusjoner om måloppnåelse og anbefalinger spriker.

Vi peker her på enkelte vurderinger som er direkte feil, og vi legger ved en ny faglig vurdering av verdien av Høyskoleparken som friluftsområde. Trondheim kommune sin verdisetting av Hestehagelunden (O), s. 12 i Konsekvensvurderingen stemmer ikke med verdisetting iht. metode fra Miljødirektoratet, se vedlegg, og dette får betydning for den samlede konsekvensvurderingen for området. Ut fra metoden har hele parken stor verdi, og Vestskråningen har høyere «score» enn Elgeseter Park. Årsaken er at Vestskråningen er større, har et større mangfold av kvaliteter, og benyttes til alle årstider, mens Elgeseter park benyttes mest av studenter vår og høst på varme dager, men benyttes lite til andre årstider, og i mindre grad av andre befolkningsgrupper. Vestskråningen derimot er mye brukt av barn og unge, i tillegg til studenter både sommerstid, men også vinterstid til aking og skilek.

I Trondheim kommunes vurdering av nærmiljø og friluftsliv, s. 13, er kriteriet identitetsskapende betydning vurdert som 'intet omfang' ved utbygging langs Klæbuveien og i Hestehagelunden, selv om det innebærer en utbygging som totalt vil endre Klæbuveiens og Høyskoleparkens identitet. Det er også vurdert at det å bygge i Hestehagelunden ikke vil endre parkens attraktivitet, og at det å bygge vil være positivt for opplevelsen av barriere, selv om bygg i parken vil redusere opplevelsen av og sammenheng i parklandskapet og stenge for sol og utsyn. Sol- og skyggevirkninger er svært mangelfullt vurdert og framstilt. Vi ber om at det utarbeides et nytt revidert planprogram med fullstendige utredninger som på en forståelig måte viser hvilke verdivalg og prioriteringer som anbefales og hvorfor, og hvilke positive og negative virkninger de anbefalte løsningene har for bydelen.

NTNUs verdivurdering		Naturmiljø	Kulturmiljø	Nærmiljø og friluftsliv	Landskap ?
	○ Vestskrånningen sør	Middels verdi: Naturverdier som er svært viktig lokalt. Gjort fugleobersvasjon av sårbar art: Bokfink.	Middels verdi: Hensynssone område Bygger opp under akropolisefekten.	Middels verdi: Tydelig identitet som bynatur. Mye brukt område. Viktig gangakse til og fra Gløshaugen.	
TKs verdivurdering	○ Høgskoleparken sør	Middels verdi	Stor verdi	Middels verdi	Landskap ?

I utredningene og sammenstillingene må det skilles klart mellom områder som ikke har konflikt med park og kulturmiljø, og områder som har konflikt. For eksempel blir det vanskelig å forstå konklusjonene i vurderingene slik de er vist i Trondheim kommunes konsekvensvurdering, s. 3, når måloppnåelse for parkområdet Hestehagelunden (O) vurderes sammen med den byggeklare tomta Klæbuavn 65 (N), som er parkeringsplassen.

Slik det foreligger nå er det ikke egnet og står seg ikke som planfaglig grunnlag over mange år, for de kommende reguleringsplaner for samla campus og annen utvikling på Elgeseter slik intensjonen var.

Nye mulighetsstudier – innarbeides i prinsipplan og VPOR og ute på ny høring

I informasjonsmøter nå i april 2018 forteller NTNU at de utreder mulig utbygging i Hestehagelunden i en mulighetsstudie. Dersom NTNU og TK mener at prinsipplanen skal åpne for utbygging her, må det komme svært tydelig fram hvor mye areal de ser for seg at kan bygges her, hva NTNU oppnår, og hva parklandskapet og bydelen taper på en slik utbygging. Og det må komme tydelig fram hvordan NTNU har vurdert og tatt innover seg ordlyden i det politiske vedtaket "*at bedre forbindelseslinjer mellom Gløshaugenplatået og områder mot vest i størst mulig grad må planlegges med åpne løsninger uten bygg*". Dersom ikke mulighetsstudien belyser realitetene i vedtaket, må det virkninger av utbyggingen komme fram av nye konsekvensvurderinger, slik at det er mulig å sammenligne alternativer og konsekvenser av utbygging og det å ikke bygge. "Måloppnåelse" både for NTNUs og for Trondheim kommunes mål må belyses. Vi ber om at denne mulighetsstudien også vurderer Gløshaugvegen som universell utforma og trafikkikker forbindelseslinje mellom Elgesetergate/ Klæbuveien og Gløshaugplatået, i stedet for å ha en universelt utforma forbindelse gjennom parken i Hestehagelunden.

Demokratisk underskudd

Høringsmaterialet er ikke utformet slik at byens innbyggere med interesse for byutvikling, men uten fagkompetanse på arealplanlegging og byutvikling, har mulighet til å sette seg inn i materialet. Materialet er så lite entydig at det heller ikke er mulig å forstå hvilke utbyggingsalternativ som gjelder og som det kan gis innspill på. NTNU og Trondheim kommune viser til at det har vært en lang rekke med dialog- og informasjonsmøter, også med nabolaget. Men saken er den at i de fleste av disse møtene har enten møteholder hatt mer fokus på å informere og enn på reell dialog, eller dialogen har vært styrt ved at utbygging i park har vært lagt som en forutsetning. Det er laget store fargerike rapporter som oppsummerer folkemøter i 2017, men det er ikke så lett å se at noe av det som kom fram der er innarbeidet i hoveddokumentene som er på høring, eller at innspill er lyttet til når anbefalte utbyggingsforslag er presentert. Folkeaksjonen var selv invitert til et dialogmøte 9.4.2018, der det var satt av lite tid til å motta og ha dialog om innspill fra oss. Tidsplanen som ble vist til oss for videre arbeid med planprogram og utredninger var skremmende med tanke på demokratiske prinsipper. Vi pekte på at det i realiteten var satt av kun 21 arbeidsdager mellom høringsfrist og tidspunktet revidert og omforent materiale skulle sendes til politisk sluttbehandling. For oss så det ut til at det ikke var planlagt å ta høringsinnspillene til etterretning og at det ikke var satt av tid til å hverken å behandle innspillene på en redelig måte, eller å revidere materialet iht. relevante høringsinnspill. I senere møter har vi heldigvis sett at tidsplanen er endret og det synes å være enighet mellom NTNU og Trondheim kommune at planprogrammet med utredninger, prinsipplan og VPOR skal sendes ut på en ny høring.

Trondheim kommune har selv sagt i åpne møter at det materialet som foreligger ikke er konsistent og ikke egnet som grunnlag for videre planlegging. I TAF-møtet 17.7. ble det sagt at det ville bli en ny høring, og slik vi forstod det støtte campusprosjektet denne vurderingen. Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken har påpekt behovet for revisjon av materialet og ny høring i flere sammenhenger og støtter selvfølgelig Trondheim kommune i forslag om ny høring.

Vi ber om at det utarbeides et nytt høringsmateriale som er godt lesbart og visualisert, slik at det blir tilgjengelig og forståelig for folk flest. Revidert planprogram med prinsipplan, VPOR og tilhørende utredninger må legges ut på NY høring, før det hele fastsettes av Bystyret.

I de åpne møtene vi har deltatt på i høringsperioden er det i svært liten grad informert om utredningsarbeidet som er gjort, hvilke funn som er gjort og hvilke valg som er gjort ut fra disse funnene. Det er kun sagt AT det er gjort utredninger for en del tema. Faglige utredninger er komplekst materiale, som NTNU og Trondheim kommune selv sier i et debattinnlegg denne uka. Da kunne vi ønsket at NTNU som utbygger informerte mer om innholdet i dette materialet og illustrerte utredningene på en mer lettfattelig måte en det som er gjort til nå. Det finnes mange gode eksempler på at komplekst materiale i store plan- og utbyggingssaker kan gjøres mer forståelig med gode illustrasjoner. Vi håper det vil bli prioritert i revidert materiale, slik at både politikere, naboer og befolkningen generelt kan forstå konsept, konsekvenser av dem, og begrunnelser for valg av konsept.

Ønskes forutsigbar framdrift? – Bevar HELE Høyskoleparken!

NTNU og Trondheim kommune vil få en uforutsigbar prosess med videre detaljregulering dersom politiske vedtak om å bevare Høyskoleparken ikke følges opp. En tydelig prinsipplan, inkl. VPOR (veiledende program for offentlige rom) med forutsetning om å forholde seg til kommuneplanens arealdel og ikke bygge i grønnstruktur vil gi Statsbygg som aktør i videre prosess raskere avklaringer gjennom videre detaljregulering. Kunnskapsdepartementet og regjering har ønsket rask og mest mulig forutsigbar framdrift i prosjektet, noe som vil være lettere dersom planprogram og prinsipplan gir klare føringer om å ikke bygge på konfliktfylte områder, føringer om å bevare hele Høyskoleparken til glede og nytte for ny samla campus med til sammen over 40 000 studenter og ansatte.

Oppsummering

Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken har en stor del av byens befolkning med oss når vi sier «**bevar HELE Høyskoleparken!**». I dette brevet har vi vist at hele Høyskoleparken, også Hestehagelunden har STOR verdi i seg selv og for studenter, ansatte og beboere på Elgeseter. Vi har vist at parken er det grønne hjertet for en samla campus, at Høyskoleparken er en del av de grønne korridorene i den tette byen, og at parken har potensial for utvikling på dens egne premisser. Vi har også vist til konseptforslag for samla campus som ikke bruker parken som byggetomt, og at disse forslagene har nok areal for samling av campus og bedre egne tomter for bærekraftig effektiv universitetsbebyggelse. Klæbuveien er allerede i dag en student- og universitetsgate slik vi beskriver, og også den har potensial for flere bymessige funksjoner og mer byliv i eksisterende og ny bebyggelse som ikke legges i parken, men som spiller sammen med parken og forsterker gatas egenart som en grønn urban universitetsgate gjennom bydelen. Vi har også pekt på at det utredningsarbeidet som er gjort til nå har mange feil og mangler, og ikke følger anerkjent metodikk. Det gjør materialet lite tilgjengelig og ikke etterprøvbart. Materialet mangler forståelige framstillinger av og begrunnelser for konklusjoner og valg som er gjort og konsekvensene av disse. Planprogrammet med utredninger må revideres og oppdateres ut fra innspill som er kommet både til oppstart av planprogrammet og nå i høringsperioden. Nytt revidert materiale må legges ut på ny høring, supplert med forslag til prinsipplan og VPOR.

Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken presenterer i dette høringsinnspillet en klar og tydelig «folkets røst». Vi fremmer konstruktive innspill for campusutvikling på Elgeseter og Gløshaugen, og vårt arbeid er forankret i et omforent verdisyn om verdien av grønne parker i byen og i anerkjent metodikk og fagkompetanse. Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken ser fram til å bli tatt med i videre dialog i campusutviklingen, og til å se et nytt revidert planprogram, utredninger, prinsippplan og VPOR som har tatt våre innspill til etterretning.

Vi sier igjen – BEVAR HELE HØYSKOLEPARKEN!

Hyggelig hilsen fra

Folkeaksjonen Bevar Høyskoleparken

Vedlegg:

Metodisk vurdering Høyskoleparkens verdi som friluftsområde, metode fra Miljødirektoratet

Slik påvirke naturen oss (se litteraturliste med over 100 henvisninger), forfatter Åse Dragland (sendes per post)

Masteroppgaven KOTE | Industriell design. Kote magasin, 'stopmotion'-film, mm. Forfattere Kathinka Strand Hasselknippe og Kikki Stokstad Haug, 2015. Følg link til dropbox:

https://www.dropbox.com/sh/b2zeed07tdwkkxr/AAHPBP_pTqFiLXjwAVc3Eh1a?dl=0

Se også vår Facebookside: <https://www.facebook.com/bevarhoyskoleparken/>

Kopi til:

Trøndelag Fylkeskommune og Fylkesmannen i Trøndelag

Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Kunnskapsdepartementet

NTNU – Rektor Bovim og Campusprosjektsjef Kvidal

Trondheim kommune ved Miljøenheten og Byantikvaren, og Barnas Representant i Bygningsrådet

Herrem, Arnhild

Fra: Lerkendal Borettslag <lerkendalbl@gmail.com>
Sendt: 9. mai 2018 16:12
Til: Herrem, Arnhild; per-arne.tefre@trondheim.kommune.no;
ragna.fagerli@trondheim.kommune.no
Kopi: Lerkendal Borettslag; elgesetergate40@gmail.com; elgesetergate26@gmail.com;
monaroenn@gmail.com; niskarra@ntebb.no; maren.grimstad@gmail.com;
Astri.b.hauge@gmail.com; elgeseterbl@gmail.com; kristinekolmannskog@gmail.com;
Toremo2@gmail.com; erlenkjo@stud.ntnu.no; fager40@yahoo.no;
fntlpost@fylkesmannen.no; fntlhho@fylkesmannen.no; postmottak@trondelagfylke.no;
vegga@trondelagfylke.no; mette.bye@trondheim.kommune.no;
evelyne.gildemyn@trondheim.kommune.no; mathias.midboe@trondheim.kommune.no;
elisabeth.schottler@trondheim.kommune.no; rune.sandmark@trondheim.kommune.no;
gunnar.bovim@ntnu.no; merete.kvidal@ntnu.no; postmottak@kd.dep.no;
postmottak@kmd.dep.no
Emne: Høringsinnspill til Planprogram for samlet Campus i Trondheim
Vedlegg: Høringsinnspill Planprogram Campus NTNU fellesbrev.pdf

Vedlagt denne eposten er et felles høringsinnspill til planprogram for samlet Campus i Trondheim, fra elleve borettslag og sameier på Elgeseter.

Vi ber om å bli løpende orientert i den videre planprosessen og ser fram til å få et omarbeidet planprogram med overordna utredninger på NY høring.

Ønsker å få bekreftelse på at denne eposten med vedlegg er mottatt.

Vennlig hilsen
Ingrid Heggland
På vegne av 11 borettslag og sameier på Elgeseter

11 borettslag og sameier på Elgeseter
7030 Trondheim,

8.5.2018

WSP Norge AS, på vegne av NTNU og Trondheim kommune

Att: Arnhild Herrem Arnhild.Herrem@wsp.com

Byplankontoret i Trondheim kommune

Att: Per Arne Tefre, planprosjektleder per-arne.tefre@trondheim.kommune.no og Ragna Fagerli, byplansjef ragna.fagerli@trondheim.kommune.no

Høringsinnspill til planprogram for samlet campus i Trondheim

NTNU og Trondheim kommune har sendt ut på høring Planprogram for NTNUs samlet campus i Trondheim.

Som nærmeste nabo til Gløshaugen, Høyskoleparken og dagens og framtidig campus for NTNU på Elgeseter, har vi i nabolaget gått sammen om å skrive et felles brev som innspill til planprogrammet. Dette brevet er fra 11 borettslag og sameier, som til sammen representerer ca. 300 boliger/leiligheter.

Hestehagelunden er verdifull, for oss og for en samla campus

Hele Høyskoleparken, inkludert Hestehagelunden må bevares som park og grønn lunge for Elgeseter bydel og alle menneskene som bor, studerer og jobber her i dag og i fremtiden. Vi mener det er uetisk å bygge igjen en historisk park i en tett befolket bydel, en bydel som skal fortettes mer og mer. Den sørlige delen av Høyskoleparken, Hestehagelunden, har svært stor verdi, og essensiell betydning for opplevelse, trivsel og tilhørighet i bydelen. Hestehagelunden skaper helhet og sammenheng rundt Gløshaugplataået og gir identitet til både universitetet og Elgeseter bydel. Det vidstrakte utsynet sørover slipper sollyset inn ved alle årstider og er spesielt viktig i mørketida. Åpningen mot sør gir opplevelsen av at parken er større enn den er, og strekker seg utover sine faktiske grenser, mens en utbygging vil lage en vegg og gi opplevelse av at parken er mindre enn den er. Bildene under er fra Hestehagelunden.

Hestehagelunden er en av de viktigste delene av Høyskoleparken for folkehelse. For fysisk helse med bevegelse, aktivitet og fri lek for barn i naturprega områder, og mental helse for ro og stillhet med naturopplevelser for studenter og voksne, for fellesskap, som møteplass, og for bo- og livskvalitet.

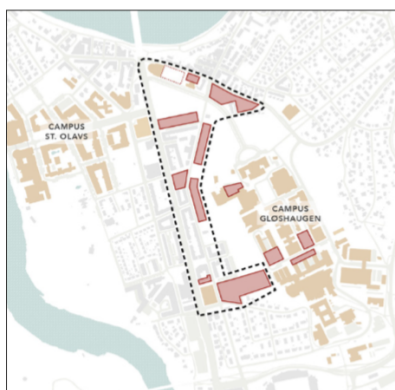

Tidligere innspill?

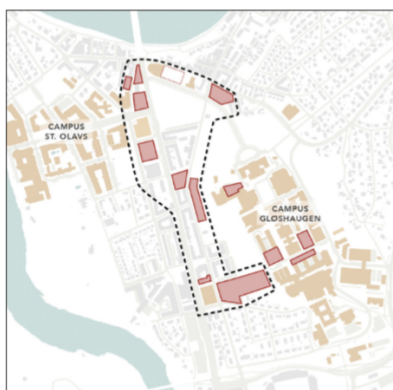
Vi kan ikke se at innspill vi ga i fellesbrev fra nabolaget i høst er kommentert eller fulgt opp, annet enn i et forenklet skjema med irrelevante generelle henvisninger til «Fysisk plan». Sånn som vi forstår plan- og bygningsloven skal høringsmaterialet vise hvordan innspill er fulgt opp. Når dette ikke er gjort mener vi at NTNU ikke følger lovverket. Vi kan derfor føle oss lurt av NTNU som er en stor og tung aktør som beskriver sin virksomhet og prosess som åpen og inkluderende, når vår opplevelse er det motsatte, og de i tillegg ikke følger loven. Som viktige parter i saken ber vi om at alle innspill som er kommet i prosessen kommenteres, og at det forklares om og hvordan de er fulgt opp, ev. ikke fulgt opp og da hvorfor de ikke er fulgt opp.

Planprogram i strid med politiske vedtak - krever nytt planprogram og NY høring

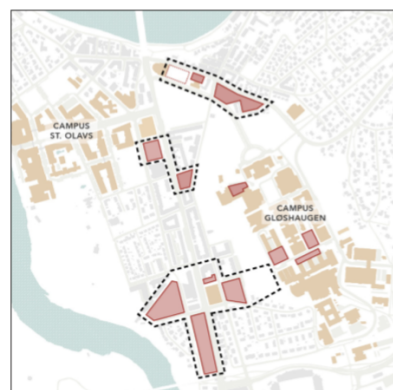
Planprogrammet med vedlegg stemmer ikke med politisk vedtak gjort av Bygningsrådet 6.3.2018. Planprogrammet og Fysisk plan anbefaler utbyggingsalternativ og tomter som ikke er en del av vedtaket, se illustrasjon under. Alternativ 1 som viser en omfattende utbygging langs Klæbuveien er omtalt som NTNU sin anbefaling i vedlegget Fysisk plan, kap. 9, helt i strid med det politiske vedtaket. Vi ber om at det utarbeides et revidert planprogram for ett eller flere relevante og realistiske alternativ slik plan- og bygningsloven krever, med tilhørende utredninger, som legges ut på NY høring, før planprogram, prinsippplan og det omtalte veiledende program for offentlige rom - VPOR fastsettes.

Alternativ 1

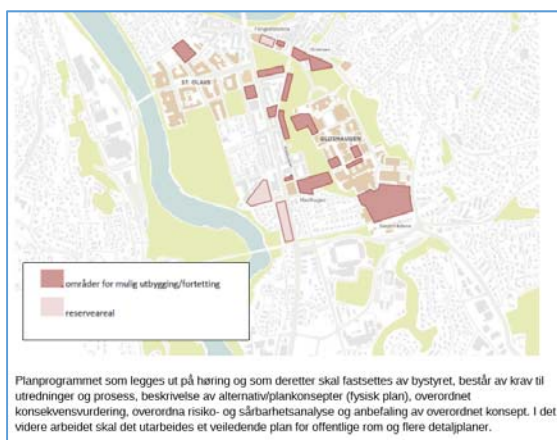
Alternativ 2

0 - Alternativ

Utilgjengelig og ufullstendig høringsmateriale

Høringsmaterialet er så vanskelig å sette seg inn i, og med så mange «feil» i kartillustrasjonene, at vi som naboer uten spesialkompetanse på arealplanlegging og byutvikling ikke har mulighet til å forstå essensen i saken, eller hvilke utbyggingsalternativ vi skal gi innspill på. Kartutsnitt under viser mange utbyggingstomter langs Klæbuveien som er uaktuelle etter det politiske vedtaket 6.3.2018. Samtidig mangler kart og utredninger for områder som er veldig relevant, for eksempel område V.

Kart fra TK Konsekvensvurderinger

I informasjonsmøtet 12.4.2018 ble det ikke informert om innhold og konklusjoner i de to utredningene som er vedlegg til planprogrammet, og som også er på høring. Det ble heller ikke fortalt om hvilke konsekvenser NTNU og kommunen har funnet ut at en utbygging vil få for parken og for oss beboere.

Det er sagt at de utredningene som er vedlegg til planprogrammet nå også skal gjelde for de reguleringsplanene som kommer. Som naboer kjenner vi Elgeseter svært godt, og med vår kunnskap om området mener vi det er svært mange vurderinger i utredningene som er feil. Dette til tross for at mange av oss i nabolaget i mange sammenhenger de siste årene har gitt gode og konstruktive innspill til NTNU og Trondheim kommune i ulike plan- og byggesaker, også i campussaken.

Blant annet gir vedlegget Fysisk plan inntrykk av at det er mer positivt for natur, barn og unge og folkehelse å bygge mye i park, enn å ikke bygge i park. For oss som bor her virker det som en veldig merkelig konklusjon. Og vi kan ikke se at skyggeeffekter er omtalt, til tross for at vi i høst ga innspill på at det måtte utredes. Vi vet at utbygging i Hestehagelunden vil skyggelegge store attraktive deler av parken som brukes mye både sommer og vinter. Og vi må kunne forvente at fagpersoner NTNU bruker også skulle vite det, og derfor si noe om slike konsekvenser, men det er ikke omtalt i planprogrammet eller i de to vedleggene så vidt vi kan se. Slik vi ser utredningene inneholder de mange feil, og kommunen og NTNU har ulike konklusjoner. De kan da umulig egne seg som grunnlag for videre planlegging, og hvordan skal vi forholde oss til disse sprikende overordna utredningene når vi skal gi innspill til reguleringsplanene som kommer?

Det er et demokratisk problem at høringsmaterialet er så ufullstendig og ikke forståelig for oss beboere på Elgeseter, som kanskje er den mest berørte parten. Vi mener derfor det må lages et revidert planprogram med tilhørende utredninger, som er lett forståelig med gode illustrasjoner, og at dette legges ut på NY høring, før planprogrammet fastsettes av politikerne.

Reserveareal?

Det er vanskelig for oss berørte naboer å forstå at utbyggingsklare tomter i bystrukturen, for eksempel tomtene, kalt P, Q (Teknobyen) og i noen kart område V (Gløshaugen sør) i utredningene kalles "reserveareal", mens konfliktfylte tomter i Høyskoleparken er utbyggingsareal. Og i de kartene som er vist i informasjonsmøtet er ikke V kalt reserveareal lengre, og NTNU har selv sagt at det er et av de mest relevante utbyggingsarealene. Vi mener at tomter som er lite konfliktfylt og med få negative virkninger for miljø og samfunn må bygges ut først, ikke sist.

Erstatningsareal?

Alle arealene som vises som «erstatningsareal» i Fysisk plan er i dag flater med asfalt eller gressplen med lite eller ingen vegetasjon og flere har dårlige solforhold. Illustrasjonene under viser Hestehagelunden til venstre og hva vi blir tilbudt som erstatning for denne til høyre. Vi som er naboer og bruker dette arealet kan ikke akseptere de foreslåtte arealene som erstatning for Hestehagelunden. Denne delen av parken kan ikke erstattes, og det i seg selv er grunn nok til å ikke vurdere det attraktive parkområdet Hestehagelunden som byggetomt.

Som naboer til NTNU på Elgeseter er vi positive til en samla campus sentralt i Trondheim. Vi har derfor forsøkt å samarbeide i prosessen ved å stille opp på alle møtene som har vært. Vi har gitt muntlige og skriftlige innspill for å hjelpe NTNU og Trondheim kommune å lage et godt beslutningsgrunnlag når de skal bygge et nytt universitet. Som nærmeste og mest berørte naboer, og som beboere i bydelen, er det skuffende at det vi har bidratt med ikke kommer tydeligere fram og synes i de løsningene som er vist i høringsmaterialet. Vi forventer at våre innspill blir respektert, gjort synlig og tatt hensyn til i den videre prosessen. Det må utarbeides et revidert planprogram for ett eller flere relevante og realistiske alternativ, med tilhørende utredninger, som legges ut på NY høring, gjerne sammen med det omtalte VPOR, før planprogram og prinsipplan fastsettes.

Med hilsen

Lerkendal BL

Klæbuveien 40 AL

BL Schøyens gate 10

AS Elgeseter gate 26

Sameiet i Klæbuveien 36

Klæbuveien 34

Abelsgt 2

Schøyens gate 6

Schøyens gate 8

Sameiet Klæbuveien 42

Elgeseter BL

Kopi til:

Fylkesmannen i Trøndelag og Trøndelag Fylkeskommune

Kunnskapsdepartementet og Kommunaldepartementet

NTNU v/Rektor og Prosjektsjef for Campusprosjektet

Miljøenheten og Byantikvaren, Barnas Representant i Bygningsrådet (for plansaker)

Tidligere vedtak fra Formannskap og Bygningsråd i campussaken – utdrag:

Formannskapet 20.09.2016, sak: 228/16:

Pkt. 4. Trondheim kommune understreker viktigheten av at NTNU, på et tidlig tidspunkt, i samarbeid med planmyndighetene **avklarer usikkerheter knyttet til** blant annet grunnforhold, kulturminner, **grøntområder** og transport.

Pkt. 8. Trondheim kommune mener det er **viktig at de eksisterende park- og grønt arealene på og rundt Gløshaugen blir tatt vare på i så stor grad som mulig.**

Formannskapet fattet 7.6.2017, sak 141/17:

Pkt 3. Planprogrammet skal utarbeides med bred medvirkning og blant annet inneholde realistiske og relevante alternativer for et samlet campus, videre medvirkningsopplegg og utredningstema for oppfølgende reguleringsplanarbeid. Planprogrammets ulike alternativer skal underlegges overordnede analyser av konsekvenser, slik at planmyndigheten kan legge klare føringer og rammer for et framtidig samlet campus. **Formannskapets vedtak om at grøntområder i Høgskoleparken skal ivaretas**, og understrekning av at formannskapet ser positivt på en campusutvikling mot midtbyen, **skal legges til grunn for utarbeidelsen av alternativene.**

Følgende flertallsmerknad følger saken fra 7.6.2017: **Høgskoleparken og grøntområdene som omkranser Gløshaugenplatået tilbyr gode arealer for rekreasjon og lek og bidrar til en verdig og estetisk omramming av universitetsområdet. Det er viktig å styrke dagens aktiviteter, og samtidig øke attraktiviteten med nye tilbud som eksempelvis flere bord og benker og med en tursti i grøntdraget rundt Gløshaugen. Dette vil også bidra til større nærhet mellom Gløshaugen og byen for øvrig.**

Formannskapet 10.01.2017, sak: 4/17

Pkt. 3. Formannskapet viser til sin uttalelse fra september 2016. **Det forutsettes at campus planlegges på en slik måte at grøntområdet i Høgskoleparken ivaretas.**

Bygningsrådet 6.3.2018, sak: 30/18

2. Bygningsrådet mener at **utbyggingen av campus primært bør skje gjennom fortetting på areal som allerede er avsatt til campus formål, eller areal som enkelt kan omreguleres og benyttes til dette. Utbygging av areal avsatt til grønnstruktur i kommuneplanens arealdel bør unngås**, og Elgeseter park og de nordlige delene av Høgskoleparken bevares. Det skal ikke bygges i parken langs Klæbuveien. Bygningene A, B og C i rådmannens forslag bør vurderes tatt inn i videre utvikling av campus. Planprogrammet bør bearbeides fram til sluttbehandling slik at omfanget av tomter er mer tilpasset reelt behov.

Bedre forbindelseslinjer mellom Gløshaugenplatået og områder mot vest må i størst mulig grad planlegges med åpne løsninger uten bygg

Ungdommens bystyre, 3.4.2018, sak: 4/18: Ungdommens bystyre gir følgende innspill:

Vi i Ungdommens bystyre har blitt presentert Campus-saken og har kommet fram til et innspill: **Vi ønsker at mest mulig av parken skal bevares.** Parken brukes mye av beboere i området, og er et populært turområde for barnehagene i områdene. Barnefamilier i nærområdet drar god nytte av denne parken. Trondheim by fortettes til stadighet, og derfor blir slike plasser viktige å bevare. Vi har tatt hensyn til at parken ikke kan restaureres hvis den har blitt bygd på. **Vi synes også at Hestehagelunden burde bevares, og foreslår at det bygges en gangvei over dette området.** Vi synes også at det er viktig med en campus sentralt i byen.